

ONS ZEELAND PANORAMA

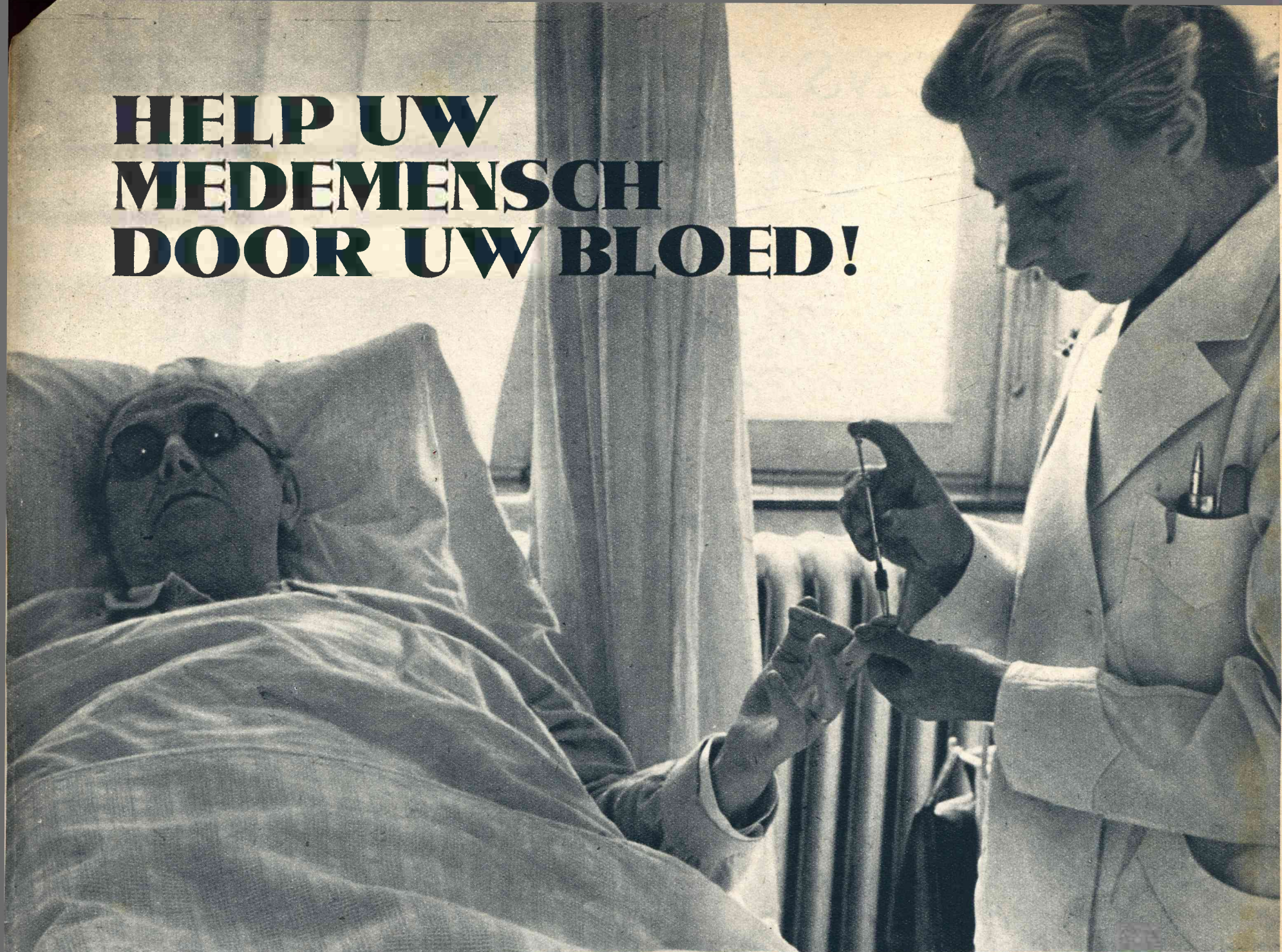
26 OCTOBER 1939 — No. 43

LOSSE NUMMERS 15 CENT

HET REGIMENT
TREKT VOORBIJ

HELP UW MEDEMENSCH DOOR UW BLOED!

Een druppel bloed wordt van de zieke genomen voor de bepaling der bloedgroep.

Bloedtransfusie in een Nederlandsch ziekenhuis

Hierbij geven wij aan de hand van 'n speciaal voor ons blad vervaardigde reportage een bloedtransfusie in 'n Nederlandsch ziekenhuis weer. Een bijzonder artikel, waar onze lezers ongetwijfeld met belangstelling kennis van zullen nemen. Wij maken van de gelegenheid gebruik de directie en medischen staf van

het St. Franciscusgasthuis te Rotterdam, waar een en ander voor ons werd geënceneerd, onzen dank te betuigen.

De prik in den vinger. Niet erger dan een prik met een naald.

De bloeddruuppel, duidelijk zichtbaar, wordt opgevangen in een reageerbuisje.

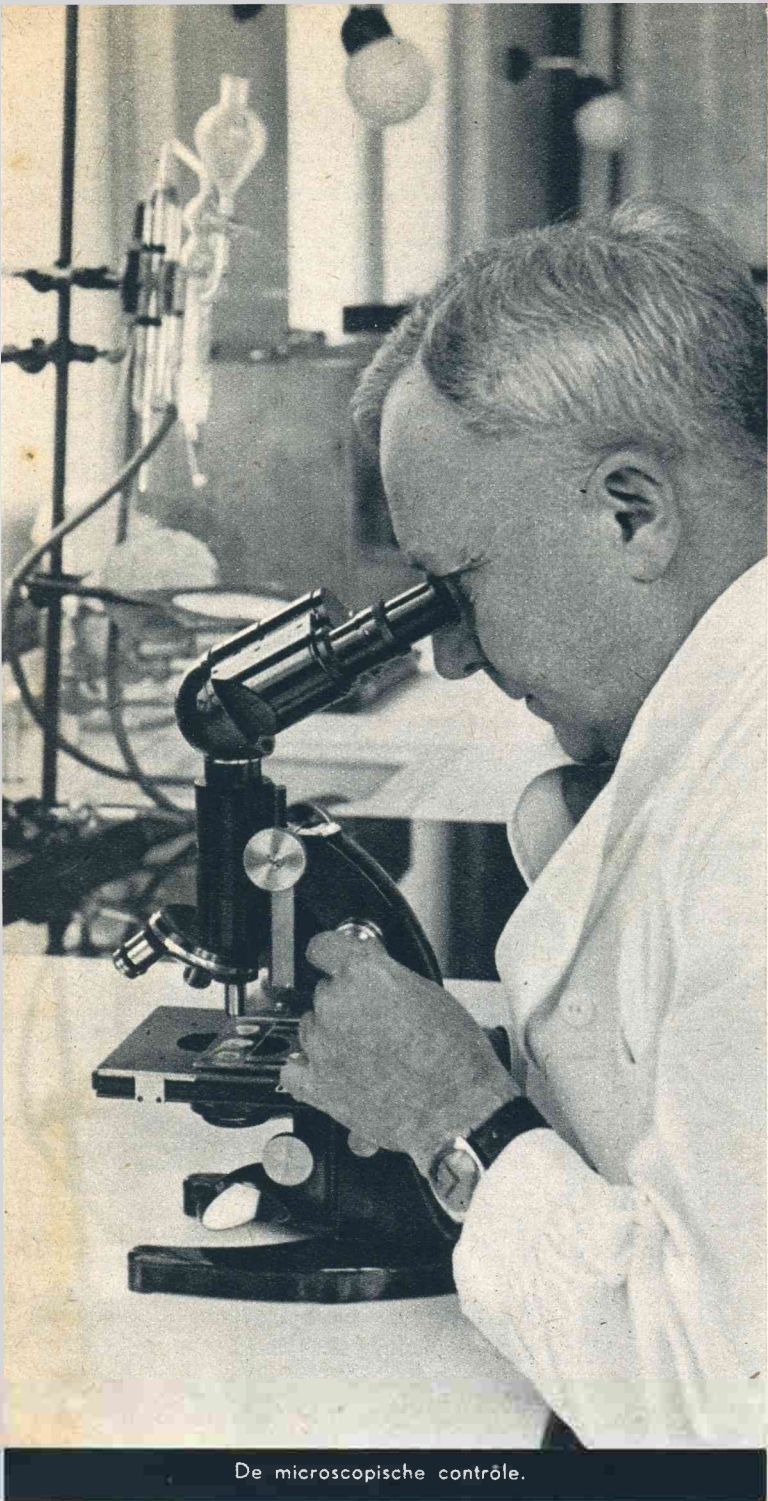
Help uw medemensch door uw bloed : **bloedtransfusie!** Een woord, dat men de laatste weken herhaaldelijk in de bladen tegengekomen is, doch een begrip, dat voor velen nog steeds iets geheimzinnigs bevat, dat doet denken aan pijn en aan bloed. Wat het eerste betreft — de pijn — hiervan is zoo goed als geen sprake, en het bloed, nu ja, dat is vanzelfsprekend, zouden we willen zeggen.

Wat is eigenlijk bloedtransfusie en waarvoor dient zij?

Onder bloedtransfusie moet worden verstaan overbrengen van bloed van den eenen mensch in den anderen, meer

De bloedgroep wordt bepaald. De analyste brengt het bloed in de testsera.

De microscopische contrôle.

speciaal 't inbrengen van bloed bij een patiënt. ten einde dezen onder bepaalde omstandigheden beterschap te brengen. Bloedtransfusie is niet iets van den laatsten tijd, hoewel deze geneesmethode de laatste jaren meer en meer de publieke aandacht getrokken heeft. Thans doet zij dit in sterke mate, wijl het Nederlandsche Roode Kruis dezer dagen een oorlogsorganisatie daarvoor in 't leven geroepen heeft.

Met een enkel woord moge hier over de bloedtransfusie een en ander worden medegedeeld. De voornaamste reden, waarom bloedtransfusie verricht wordt, is deze: een patiënt, die zich in shocktoestand bevindt, d.w.z. bij wien, door het optreden van ernstige stoornissen ten gevolge van operatief ingrijpen, zenuwschokken of psychische opwinding

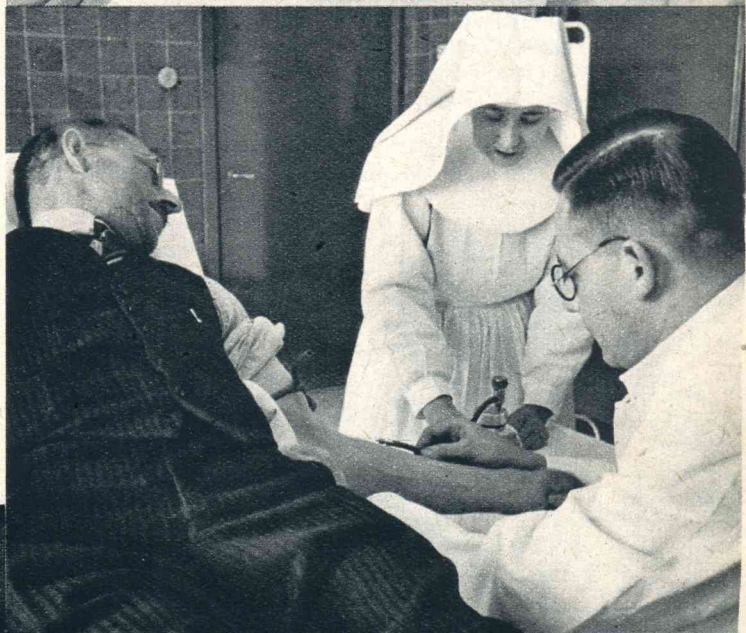
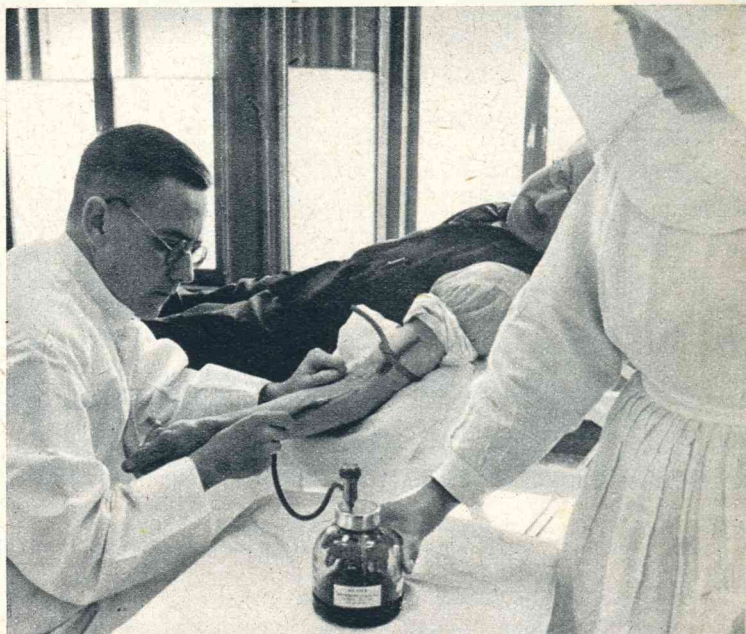
De heer Verhoeven was de eerste donor der Nederlandsche Roode Kruis-bloedtransfusiediensten, die zijn bloed gaf. Het was op den verjaardag van H.K.H. prinses Juliana 30 April 1930.

bepaalde gewichtige organen als 't hart, de bloedvaten of het ruggemerg hun gewone levensfunctie niet normaal kunnen vervullen, over het eerste stadium van ellende heen te helpen. Voorts zal de inspuiting van vreemd bloed waarschijnlijk in bepaalde gevallen het beenmerg van den lijder prikkelen tot aanmaak van nieuwe bloedlichaampjes.

Bij een bloedtransfusie wordt 't bloed ingespoten in een ader (ook wel in een spier); de gewenschte hoeveelheid bedraagt bij een volwassene ongeveer 450 cm³. Alvorens tot inspuiting over te gaan, moet het bloed van den bloedgever, den „donor”, onderzocht worden, want het komt voor, dat 't bloed van den eenen mensch op dat van den anderen schadelijk inwerkt. Een groot geleerde, de Weenske professor Landsteiner, heeft de bloedgroepen ontdekt. Landsteiner, die thans verbonden is aan het Rockefeller Instituut te New York, was o.m. van 1920 tot 1922 prosector aan het R.K. Ziekenhuis te 's-Gravenhage. Er zijn vier bloedgroepen, waarvan er een geschikt is voor elke groep, nl. de bloedgroep O, die bij de Nederlandsche bevolking voor ongeveer 40 procent voorkomt. De bloedgroep O zijn de menschen, wier bloedlichaampjes door het serum (de bloedvloeistof) van geen enkel ander mensch kunnen neergeslagen worden. De menschen, die tot dezelfde bloedgroep behooren, zullen elkaars bloed geen kwaad doen. Het ligt voor de hand, dat alleen gezonde personen als donor kunnen optreden.

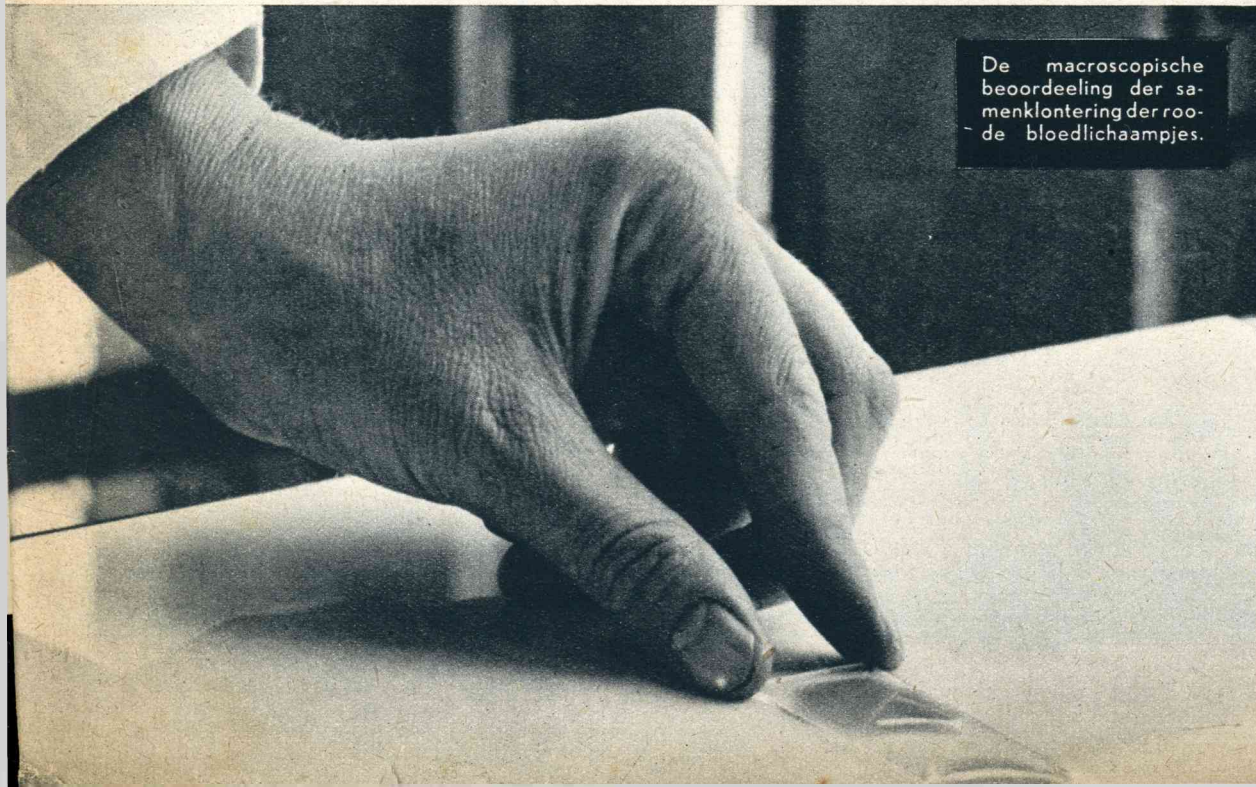
In 'ons land is de eerste bloedtransfusiedienst op-

gericht in het Sint Franciscusgasthuis aan de Schiedskade te Rotterdam. Dat is thans ruim negen jaar geleden: op den 30sten April 1930, den verjaardag van H.K.H. Prinses Juliana (die thans voorzitter is van den bloedtransfusiedienst van het Ned. Roode Kruis), stelde de heer A. J. F. Verhoeven, van beroep houtbewerker, zich geheel vrijwillig daarvoor beschikbaar. Van hier uit werd de dienst overgebracht naar het Nederlandsche Roode Kruis. „We hadden dezen dienst zelf kunnen behouden,” zoo vertelde ons de heer dr. H. C. J. M. van Dijk, internist aan dit zéér modern ingerichte ziekenhuis, „doch het college van regenten en de directie hebben den dienst afgestaan, opdat hij niet alleen tot de Maasstad beperkt zou blijven.” Dr. van Dijk, die den wereldoorlog aan het Balkanfront als officier van gezondheid meegeemaakt heeft, en die in latere jaren in Rotterdam ook zelf donor was, wees ons op het groote belang aan de bloedtransfusie verbonden. Als Nederland onverhoopt in oorlog zou geraken, dan heeft men duizenden en nog eens duizenden bloedgevers en -geefsters noodig. Helaas is men hieraan nog lang niet toe. Slechts een enkel cijfer in dit verband: in Rotterdam heeft

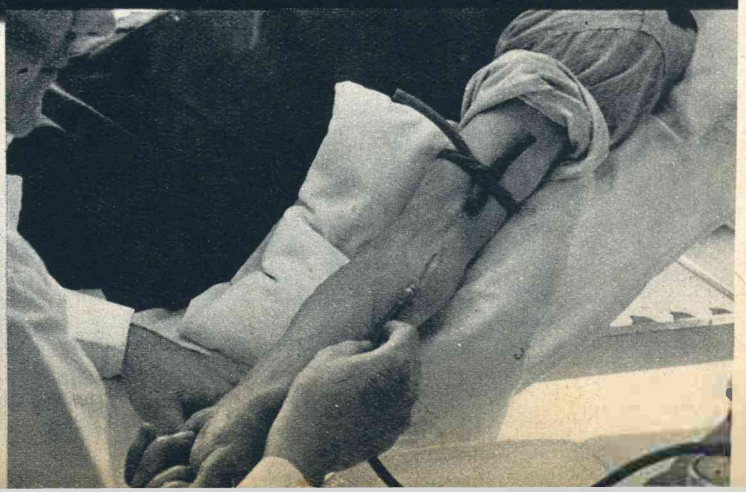

Dezelfde heer Verhoeven geeft thans voor de zesde maal bloed. Het bloed wordt afgenomen.

Een close-up der bloedafname. De donor voelt ook hier nauwelijks iets van en kan na de afname weer direct aan zijn werk gaan.

De macroscopische beoordeeling der samenklontering der roode bloedlichaampjes.

De transfusie heeft plaats.

Een V.V.H.-meisje, dat zich opgaf om in tijd van nood haar bloed te geven, staat wat bloed af voor onderzoek.

men thans ongeveer 1.000 ingeschrevenen — 't moeten er 20.000 zijn. . . . In Amsterdam zijn er 2.500 ingeschrevenen. Als een gelukkig verschijnsel kan gememoreerd worden, dat na de laatste oproeping thans ook de élite van Rotterdam op de lijst van den Rotterdamschen bloedtransfusiedienst voorkomt: „klinke-nde” namen van Rotterdamsche dames. Ongetwijfeld een goed voorbeeld! Een voorbeeld ook, dat gróóte navolging verdient. In breede volkslagen moet het doordringen, dat men zich *thans* dient op te geven en *niet* als de nood aan den man is! Met bijzondere waardeering spreekt dr. van Dijk over den onver-

moeiden arbeid der vereeniging V.V.H. (Vrijwillige Vrouwelijke Hulp in tijd van oorlog). Deze dames hebben, om zoo te zeggen, noch op tijd noch op moeite gekeken!

Dr. van Dijk was zoo vriendelijk ons in de gelegenheid te stellen bij een bloedtransfusie aanwezig te zijn; zijn assistent, de heer dr. H. J. Henrichs, verrichtte de transfusie. Dien middag gaf de heer Verhoeven voor de zesde maal zijn bloed. En terwijl dit geschiedde, deed zich de ongezochte gelegenheid voor tot een gesprek met den heer dr. C. J. Wijnberg, officier van gezondheid 1e klasse van het Kon. Ned.-Ind. Leger, oud-assistent van dr. van Dijk, die in Indië de bloedtransfusie ingevoerd heeft en thans met verlof hier te lande vertoeft. Wat hij vertelde, was tot heden nog niet algemeen bekend:

De eerste transfusie, zoo vertelt dr. Wijnberg, deed ik in Soerabaia, op den verjaardag van wijlen Z.K.H. Prins Hendrik, op 19 April 1934. De dienst in Soerabaia bestaat nog steeds en doet goede diensten. Ik heb een onbeperkt aantal donors van de marine.

Oorspronkelijk opgezet voor het Roode Kruis, wordt deze dienst nu tijdelijk waargenomen door den Medischen Dienst der Kon. Marine. In Indië worden nog voortdurend bloedtransfusies gedaan. De marine-menschen worden steeds medisch gecontroleerd.

Het is de bedoeling, dat het in den Archipel verder wordt gepropageerd. Als een bijzonder resultaat mag zeker vermeld worden, dat *het geheele leger en de geheele vloot in Indië nu al op de bloedgroepen onderzocht zijn!*

Van Soerabaia begint de victorie: het begin van den burgerlijken bloedtransfusiedienst in Nederlandsch-Indië.

Het Nederlandsche Roode Kruis mag trotsch zijn op zijn bloedtransfusiediensten, aldus dr. van Dijk, en ons volk is véél dank verschuldigd aan die honderden bloedgevers en bloed-

geefsters, die zoo menig menschenleven met hun bloed gered hebben!

En dan: misschien nog meer dan de afschuwelijke tooneelen, die ik als jong arts aan 't Balkanfront heb meegemaakt en aanschouwd, heeft op mij een diepen indruk gemaakt de machteloosheid, waarmede de geneesheeren stonden tegenover de verbloede en in shocktoestand zich bevindende militairen en burgers. Hier wordt de wetenschap een halt toegeroepen! Hier kunnen wij niet meer helpen, hier kan alleen de *menschheid* redding brengen door haar bloed! Zou men deze redding dan niet als een *plicht* willen aanvaarden?

Zouden duizenden Nederlandsche vrouwen niet het prachtige voorbeeld van prinses Juliana willen volgen, wier uitdrukkelijke wensch het geweest is, dat zij zou worden ingelijfd bij het corps donors, daarbij haar bloed ter beschikking stellende, indien iemand het noodig mocht hebben? Welke Nederlandsche vrouw zou achter willen blijven, waar de prinses met haar koninklijk voorbeeld zoo voorging?

Deze vorm van liefdadigheid verdient den steun van *alle* Nederlanders, die er voor in aanmerking komen! Speciaal de vrouw heeft een roeping te vervullen, die haar geïnspireerd wordt door aller wensch om zooveel mogelijk mensche-lijk leed te verzachten. Help uw medemens door uw bloed te geven! Hoe dit geschiedt, laten onze illustraties duidelijk en uitvoerig zien.

Een Fransche geneesheer heeft eens gezegd: „Ik spreek de hoop uit, dat de dag zal komen, waarop er nog maar één roemrijke manier zal zijn, om zijn bloed te geven ten bate van een medemensch!”

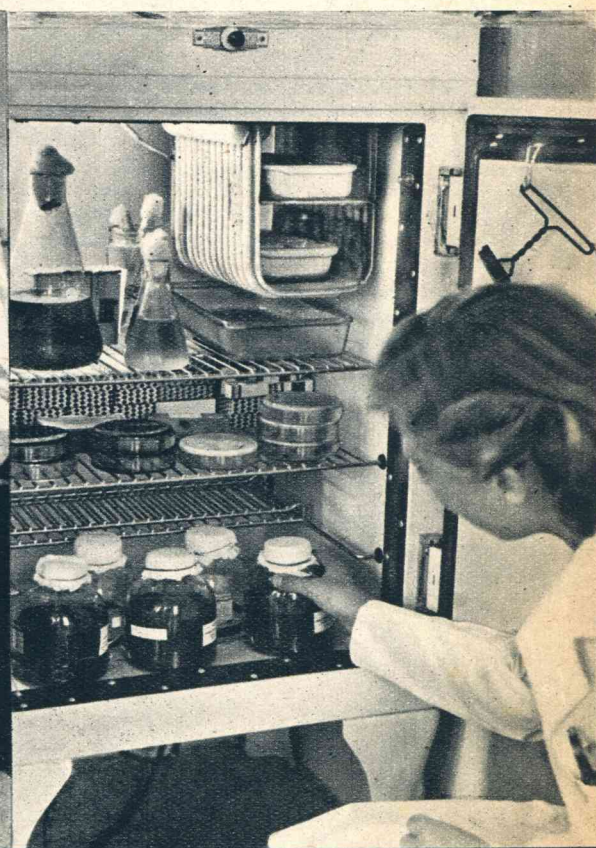
Laten wij ons dit voor gezegd houden, d.w.z. ons onverwijld voor dit mooie werk beschikbaar stellen. In tal van gemeenten in ons land is dit mogelijk. Niet 't ontvangen van den Landsteiner-penning, doch de redding van het leven van onzen medemensch is er *de schoonste belooning* voor!

Men ziet het bloed uit 't reservoir vloeien, na een filter te zijn gepasseerd. Dr. Wijnberg, de stichter der bloedtransfusiediensten van het Indische Roode Kruis, met verlof in Nederland, tijdelijk terug in het gasthuis, waar hij vele jaren assistent is geweest.

De analysten, die bij het bloedonderzoek helpen.

Voor bijzonder spoedeisende gevallen wordt bloed bewaard in een ruimte, waarin 'n temperatuur heerscht van 2-4° Celsius.

HIJ LEEK OP ROBERT TAYLOR

DOOR WILL F. JENKINS

Met eenig misnoegen keek miss Patterson, die juist zorgvuldig den kantoor-sleutel in haar taschje had opgeborgen, uit de portiek naar den stroomenden regen. Ze kon onmogelijk door dit weer gaan, want ze had noch een paraplu, noch overschoenen bij zich en bovendien was het station van den ondergrondse een paar huizen-blokken verder op.

Een auto, druipend nat, schoot met klikkende ruitenwissers voorbij. De witte schitteringen waren weerkaatsingen van de straat-lantaarns. Een roode gloed, als die van robijnen, kwam van de neon-verlichting, op de juwelierszaak, welke naast het kantoor, waar zij werkte, gevestigd was. Miss Patterson had verstand van juweelen; en dat moest ook. Ondanks den min of meer vervallen staat, waarin het gebouw verkeerde, was de firma Spandril & Co. wijd en zijd bekend in de kringen van den juweelen-groothandel. En miss Patterson was cassière en boekhoudster bij Spandril & Co.

De regen gaf een frisschen geur. Zelfs vermengd met den reuk van het natte stof, was hij nog verkwikkend.

Ze stond in de portiek en snoof waardeerend den geur van den regen op, zich geprikkeld afvragend, of deze bui spoedig zou ophouden, zoodat ze met droge kleeven den ondergrondse kon bereiken en naar huis kon gaan. Ze zou natuurlijk een taxi kunnen nemen en zich als een grande dame een straat verder laten rijden, maar dat zou vijftig cent kosten en bovendien nog een fooi, en ze had hekel aan dat soort buitenisigheden.

Een man stond onder het scherm van de juwelierszaak. Miss Patterson sloeg hem onbewust aandachtig gade en keek toen weer verstrooid naar de overzijde. Ze had zoo'n vaag gevoel, dat ze hem al eens eerder gezien had. Het was niet zoozeer een herkenning, maar de gewaarwording welke je soms bekruipt, wanneer je toevallig denzelfden persoon verschillende keeren op precies dezelfde plaats of tijd ontmoet.

De man droeg een slappen vilten hoed en een overjas, waar niet veel model meer in zat. Dit kleedingstuk was tot aan z'n ooren opgeslagen en druipend nat van den regen. Miss Patterson richtte haar oogen weer van hem af. Als ze hem al vroeger gezien had, was het alleen als een persoon zonder eenige betekenis. Hij stond daar niet met een bepaald doel. Hij bekeek zonder belangstelling de etalage van de juwelierszaak en wekte den indruk dat hij slechts onder het scherm tegen den regen beschutting zocht.

Miss Patterson's gedachten waren weer gericht op den regen en de onaangename situatie waarin zij verkeerde. Toen verliet een klant de juwelierszaak. De man onder het scherm schrok even op en miss Patterson zag de uitdrukking op z'n gelaat. Ze keek nog eens. Ze staarde. De man scheen haar niet te bemerken. Op z'n gezicht scheen een vreemd licht als van schijnwerpers, ontstaan door den fellen gloed van de etalagelampen en den karmijn-rooden glans van de neon-verlichting. Als geëlectriseerd keek miss Patterson hem nog scherper aan. Hij leek precies op Robert Taylor!

Voor een oogenblik schoten wilde gissingen door haar brein. De film-ster maakte misschien wel een wandeling door de stad. Maar toen draaide de man z'n hoofd weer om om nogmaals de etalage te bekijken. En miss Patterson zag, dat hij toch niet Robert Taylor was. Deze man was magerder. En hij zag er uit, alsof hij pas een zware ziekte doorstaan had. Hij was bleek en z'n oogen stonden diep, maar helder in hun kassen. De gelijkenis was evenwel treffend. Slechts even ontmoetten hun oogen elkaar, doch miss Patterson keek snel voor zich.

Zij wierp haar blik niet weer in zijn richting — dat wil zeggen, niet onmiddellijk — en vergat bijna den hevigen regen, welke in stroomen omlaag

plensde. Elke beweging van den man met den vilten hoed was ze zich bewust. Ze sloeg hem nog nieuwsgierig gade, toen hij al vlak langs haar heen liep. Misschien bewoog ze even. Plotseling stond hij voor haar en zei scherp:

„Luister eens, werkt u voor Spandril & Co?“

„Ja zeker — waarom?“ antwoordde miss Patterson. „Het kantoor is gesloten.“

Hij keek haar doordringend aan.

„Hoort u eens! Ik ben Ronnie Spandril. Hebt u nooit eerder van me gehoord?“

„N-nee,“ zei miss Patterson. „maar...“

„Ik ben een neef van den ouden Spandril,“ vertelde hij haar. „Hij kon me nooit gebruiken, maar er is plotseling iets gebeurd! Ik moet hem dringend spreken. Drie uur geleden ben ik hier in de stad gekomen. Met verschillende wagens langs den weg ben ik meegereden. En het heeft me drie uur gekost voor ik al loopende hier was. Ik sta al een paar minuten te wachten in de hoop dat er nog iemand op kantoor aanwezig zou zijn. Ik dacht, dat ik geen kans had hem voor morgen te spreken. Maar ik móét hem vanavond nog bereiken.“

„Zijn telefoonnummer...“ begon miss Patterson weifelend.

Hij zuchtte diep. „Van de Washington-brug af ben ik hier naar toe gewandeld,“ zei hij. „De wagen, waarmee ik in de stad kwam, heeft me daar afgezet. Telefooneeren kost een dubbeltje. Dacht u soms, dat ik dat heele eind geloopt zou hebben als ik nog een dubbeltje had gehad?“

„Maar...“

„Wat denkt u er van, als u hem voor mij even zoudt opbellen?“ vroeg hij vertwijfeld. „Ik zal hier beneden wel even wachten. Ik ben... ik ben de wanhoop nabij!“

Miss Patterson aarzelde een oogenblik. Maar toen hij daar zoo tegenover haar in den regen stond, terwijl een zijde van zijn gezicht door de etalagelampen beschenen werd, leek hij weer zoo verbazend veel op Robert Taylor.

„Wat moet ik hem vertellen?“

„Zeg hem, dat ik hier ben,“ zei hij scherp. „Zeg hem, dat ik in twee dagen niets gegeten heb, en dat ik de familie-broche in handen gekregen heb en haar nog niet verkocht heb, hoewel ik het graag zou doen. Vraag hem, of u de broche kunt aannemen en voorloopig voor mij in de safe kunt opsluiten. Als ik haar nog een uur langer in mijn zak houd, heb ik haar beleend. En vraag hem dan ook, of u me een dollar uit de kas kunt geven om wat te eten en vannacht een hotelletje te betalen. Morgenochtend vroeg zal ik hem ontmoeten. Hebt u het begrepen?“

„J-ja,“ antwoordde miss Patterson. Ze aarzelde nogmaals even en zei toen, zich niet op haar gemak voelend: „U staat daar in den regen. Komt u liever in de hal.“

Hij stapte naar voren en kwam naast haar staan. Plotseling wankelde hij en leunde tegen den muur.

„Pardon,“ mompelde hij, „maar u kunt er zich geen voorstelling van vormen, hoe het reizen zonder behoorlijke maaltijden afmat. Ik ben bang dat ik zal gaan...“

Z'n knieën knikten. Miss Patterson steunde hem en kon hem slechts met moeite staande houden. Het gewicht van z'n lichaam werd haar bijna te zwaar. En toen, met merkbare krachtsinspanning, richtte hij zich weer op.

„'t Spijt me,“ zei hij kortaf. „Ik... ik zal zoolang op de trap gaan zitten terwijl u telefoneert.“

„G-goed,“ zei miss Patterson met bevende stem. „Ik zal... u even helpen en dan naar boven rennen en uw oom opbellen.“

Ze ondersteunde hem tot aan den voet van de trap. De portiek was tamelijk diep en niet verlicht, zoodat het er pikdonker was. 't Was eigenaardig, dat hij nergens over struikelde. Maar misschien was hij hier al eerder geweest, vóór miss Patterson in dienst gekomen was bij Spandril & Co. Dat zou

eenige jaren geleden geweest moeten zijn, maar miss Patterson liet haar gedachten op dat punt niet verwijlen. Ze voelde warme sympathie voor... voor... ze herinnerde zich: Ronnie Spandril.

Flug ging ze naar boven en ontsloot de deur van het kantoor. Ze draaide het licht aan en belde mr. Spandril's woning op. Het was haar bekend, dat hij een vrijgezel was, maar van z'n familie-aangelegenheden wist ze niets af. Terwijl de telefoon haar rhythmisch, monotoon gezoem liet hooren, giste ze onderwijl naar de vermoedelijke oorzaak van de oneenigheid tusschen oom en neef. Mr. Spandril had zelfs nooit over hem gesproken! De telefoon gonsde en gonsde. Maar er kwam geen antwoord. Om zeker te zijn, draaide ze nogmaals hetzelfde nummer. Weer de eentonige afwisseling van gezoem en stilte. Toen wist ze, dat er niemand thuis was. Ze fronste nadenkend haar wenkbrouwen. Het kantoor was gesloten. Op de groote safe was een plakkaat aangebracht met de waarschuwing: „Inbrekers, pas op. Deze safe wordt door traangas beschermd!“ Miss Patterson rimpelde nogmaals haar voorhoofd. Uit een koelkast haalde ze een papieren beker met koud water en ging de trap weer af.

„Het spijt me,“ zei ze, „maar uw oom antwoordt niet. Ik... heb een glas water voor u meegebracht.“

„O, dank u,“ zei hij somber, „maar het zal mijn maag niet vullen. Dat heb ik al eerder geprobeerd.“

Onder aan de trap in de diepe duisternis ledigde hij den papieren beker. Toen stond hij onvast op.

„Luister eens,“ zei hij mat. „Ik ben een idioot. Ik wil een kans wagen. Wilt u iets voor mij in de safe opbergen?“

„Ik...“ zei ze aarzelend. „Wat is het?“

„Een broche,“ antwoordde de man. „Mijn oom weet er alles van. Ik kan haar overal voor eenige duizenden dollars verkoopen, maar ze heeft voor hem veel meer waarde. 't Is een soort erfstuk. Ik haat hem wel, maar ik wil hem de eerste kans geven de broche te koopen. Maar ik heb zoo'n honger, dat ik het sieraad, als ik het nog langer in mijn zak houd, voor tien dollars in den lommerd zou beleenen, om behoorlijk te kunnen eten. Wilt u het voor me opbergen?“

„Ik... ik wil het wel,“ zei miss Patterson in verlegenheid, „maar u weet niets van mij, behalve dat ik hier werk.“

„Schrijft u een ontvangstbewijs uit,“ stelde hij vermoed voor. „Bovendien zou ik graag een briefje voor den ouden baas achterlaten.“

„Denkt u de trap op te kunnen klimmen?“ vroeg ze angstig.

„Ik zal het probeeren.“

Ze ging naast hem naar boven, hem zooveel mogelijk hulp verleend, als in haar vermogen lag.

Hij haalde zwaar adem, toen ze op de bovenste trede aangekomen waren. Hij wankelde langs den muur. Plotseling uitte miss Patterson een kreet.

„Waarom heb ik daar niet eerder aan gedacht?“

Ze hielp hem het kantoor binnen en hij viel zwaar in een stoel neer. Ze liep vlug naar haar lessenaar en kwam terug met het overschot van een reep chocolade.

„Dit zal u misschien wat goed doen,“ zei ze bezorgd. „'t Is erg voedzaam!“

„Zeker! Ontdekkingsreizigers gebruiken het ook,“ merkte hij op. Toen frommelde hij in den zak van z'n overjas. Hij haalde een klein in papier gewikkeld pakje er uit en reikte het haar toe.

„Maak het open en bekijk het maar eens,“ stelde hij voor.

Ze gehoorzaamde hem en slaakte 'n zachten kreet van bewondering. Het was een oude broche. De kleur van het goud bewees dat. De diamanten waren rozet geslepen en de camee, welke zij omringden, was ongetwijfeld Romeinsch of mogelijk Grieksch en nog waardevoller.

„De broche is tweeduizend dollars waard voor de diamanten en de camee,“ zei hij. „Maar ze heeft veel

meer waarde voor een man, wiens familie het sieraad langen tijd bezeten heeft. Ik zal het aan m'n oom verkopen. Vijfduizend vraag ik er voor, en dat is nóg niet veel. Maar om die drieduizend extra te krijgen, heb ik twee dagen honger geleden."

"De broche is prachtig!" zei miss Patterson.

"Wilt u ze voor me in de safe opbergen?" vroeg hij. "En me papier en potlood geven om even een briefje te schrijven? Ik weet namelijk niet waar ik morgen zal zijn. Misschien in de gevangenis of in een ziekenhuis."

"Maar ik zal zorgen, dat u voor vannacht wat geld krijgt!" zei miss Patterson enthousiast. "Als ik de safe open, kan ik wel iets voor u uit de kas nemen. Ik zal het op mijn eigen verantwoording doen."

"En ik zal het aannemen!" zei hij, terwijl hij z'n lippen op elkaar klemde. "Veel zelfrespect heb ik niet meer overgehouden."

"Een oogenblikje!"

Ze liep naar de telefoon. Het inbrekersalarm-signaal stond natuurlijk ingeschakeld. Zijzelf kon nu niet in de safe komen, zonder de hulp van den beschermingsdienst in te roepen. En dan nog het traangas! Ze was er voor gewaarschuwd, dat zelfs met een open safedeur het toestel in werking kon treden. Ze belde den beschermingsdienst op en zei, dat ze nog even in de safe wilde gaan. 't Was tegen de regels in en er waren veel bezwaren. Maar ze herinnerde zich het code-woord en gaf het op. En ook, omdat ze nog geen tien minuten te voren opgebeld had, dat de safe gesloten was en 't alarmsysteem in werking kon treden, hielden ze zich niet heel strikt aan de voorschriften en schakelden het signaal uit.

Ze opende de safe, terwijl hij iets op het papier, dat ze hem verschaft had, scheen te schrijven. Toen ontsloot ze het geldkistje. Ze had er de broche in willen leggen en er wat geld uitnemen.

"Hoeveel wilt u hebben?" vroeg ze, geheel in gedachten verzonken. "Tien dollars, of twintig?"

Hij antwoordde niet. Bevreesd, dat hij misschien flauw gevallen was, draaide zij zich snel om en keek met angstige oogen. Maar hij was niet in onmacht gevallen. Op een afstand van een meter stond hij voor haar. In een van z'n handen hield hij een revolver, welke vast op haar gericht werd.

"Geen gegil!" zei hij scherp. "Dit is een revolver, zus! Als je je kalm gedraagt, dan zal je niets gebeuren! Schreeuw je, dan is het met je gedaan!"

Miss Patterson staarde hem doodsbleek aan. Dat was onmogelijk! Hij leek immers op Robert Taylor! Toen begon haar hart wild te bonzen.

Een zestiende-eeuwsch straatje in het dorp Lacock (Engeland).

"U houdt me voor den gek!" zei ze vreemd. "Dat kan niet anders!"

"Voor den gek houden?" snauwde hij. "Twee weken lang heb ik gewacht om het juiste moment voor dezen truc uit te kiezen! Nu ben ik hier. De safe is open en de politie niet in de buurt. Jij maakt de binnendeuren in de safe open of je laatste uur is geslagen!"

"Maar... u bent toch mr. Spandril's neef!" protesteerde ze verbijsterd. "U wilt toch niet..."

Maar langzaam drong het tot haar door, dat hij het wel zou doen. Hij had er als Robert Taylor uitgezien, slechts wat magerder. Nu zag hij er niet zwak of ziek meer uit, maar wel gevaarlijk. En hij had gezegd, dat hij dit alles van te voren beraamd had; dat hij twee weken er aan besteed had z'n plannen te maken en het juiste moment af te wachten. Dit moment!

Miss Patterson werd een vreemde, koude rilling over haar lichaam gewaar. Hij had haar een prachtig verhaal uitgelezen en z'n rol goed gespeeld. Hij had bijna evengoed — bijna! — geacteerd als Robert Taylor het gedaan zou hebben. En zelf had ze hem geholpen de trap op te klimmen en hem tot in het kantoor ondersteund; en zelf had ze den beschermingsdienst opgebeld de alarminstallatie uit te schakelen. En nu bedreigde hij haar.

"Luister, zus!" zei hij ruw. "Ik ben geen neef van Spandril. Dat zou hij je ook verteld hebben. Maar ik wist, dat je hem niet bereiken kon. Want vóór jij het kantoor verliet, had ik, om zeker van m'n zaak te zijn, hem al opgebeld. Ik zette een kleine scène in elkaar om te komen waar ik nu ben — en het was een goeie scène! Ze werkte uitstekend! Geef me nu den inhoud van het geldkistje maar... maar allereerst de broche! En maak dan die andere deuren open!"

"Ik... ik ben alleen maar cassière," zei miss Patterson hees, terwijl ze hem met een eigenaardige uitdrukking in haar oogen aankeek.

"Alleen mr. Spandril kan de afdeeling waarin het andere geld opgeborgen is, openen."

Met spleetogen keek hij haar aan. "Je liegt," zei hij woest. "En als je soms mocht denken, dat ik niet meen wat ik zeg..."

Plotseling trad hij op haar toe, greep haar pols en draaide. Van pijn en angst viel ze bijna flauw.

"Als je gilt," siste hij tusschen z'n opeengeklemd tanden, "is het 't laatste geluid, dat je zal maken! Ben je van plan de deur te openen of niet?"

"Nee," antwoordde miss Patterson versuft. "Nee... nee."

Ze kromp van pijn ineen. Maar hoe dan ook, deze had stimulerend gewerkt op haar denkvermogen. Ze realiseerde zich, dat ook hij beneden in de hal slechts gedaan had, alsof hij flauw viel. En nu acteerde zij. Gekromd lag ze op den grond en opende toen haar oogen.

"O!" kreunde ze zachtjes, "ik geloof, dat je m'n arm gebroken hebt."

"Je nek zal ik breken," zei hij wild, "als je niet doet wat ik zeg! Ik heb je bewezen, dat ik er niet tegen op zie je pijn te doen! En nu zal ik je eens wat vertellen! Of je opent die deuren in de safe voor mij, óf ik knevel je zóó, dat je niet schreeuwen kunt, en zal net zoolang je voetstolen branden, tot je met je hoofd knikt! En als je dan nóg niet de safe opent..."

Plotseling begon miss Patterson te snikken. Toen hij zich dreigend over haar heen boog viel 't licht weer op hem, juist op die manier, om hem precies op Robert Taylor te doen gelijken. Door een waas van tranen zag zij z'n gelaatstreken vervagen. Toen trok hij haar overeind.

"Heb het hart niet, dat je nog eens flauw valt!" zei hij waarschuwend. Miss Patterson trilde over heel haar lichaam.

"Ik... ik hoop het," zei ze half fluisterend, "maar... maar doe me niet langer pijn."

Hij duwde haar naar de half-geopende safe. Van de twee groote deuren stond er een wijd open. De geldlade was gedeeltelijk uitgetrokken. Maar alle andere deuren, welke tot doel hadden het plunderen te bemoeilijken en daardoor de politie tijd te geven, waren nog steeds gesloten.

Miss Patterson liep uiterst bleek en wankelend naar de safe. Toen hij haar ongeduldig voortduwde, acteerde ze slechts gedeeltelijk bij haar struikeling. Ze viel zwaar tegen de safe, greep — en sloot stevig haar oogen.

Plotseling weerklonk er een geluid, dat het midden

hield tusschen een gesis en een zacht „boem". Toen een oogenblik stilte. Aangegrepen door 'n panischen schrik, maar met haar oogen stijf gesloten, vloog miss Patterson het kantoor door. De plaats van elk voorwerp van het kantoor-meubilair stond, doordat zij er maanden en jaren lang mee had omgegaan, scherp in haar geheugen gegrift. De prikkelende geur in haar neus was verschrikkelijk. En haar eenige gedachte was, zoo spoedig mogelijk naar een raam te loopen en het te openen. Frissche, vochtige lucht stroomde binnen, verzadigd met regen- en benzine-dampen. De doordringende gaslucht werd daardoor in het kantoor teruggedrongen en miss Patterson kon haar oogen weer openen. Ze traanden wel erg, maar ze kon weer iets zien.

Een witte nevel hing voor de safe en werd langzamerhand dunner, toen deze zich door het kantoor verspreidde. Traangas! En in dien mist strompelde de man, die op Robert Taylor leek, verblind rond. Z'n mager gezicht was vertrokken van woede en angst. Het vocht stroomde uit z'n oogen — pijnlijke, verblindende tranen, welke hem z'n oogleden telkens weer deden sluiten. Met een bons kwam hij tegen 'n lessenaar terecht en door den schok werd de revolver uit z'n hand geslagen. Toen kwam hij in botsing met de schrijfmachine. Hij schudde zijn gebalde vuisten en siste hees, wat hij haar zou aandoen, indien hij haar slechts in z'n handen kon krijgen; miss Patterson stond verstijfd. Als ze bij de telefoon kon komen, zou ze de politie opbellen. Maar dat zou hij hooren. Ze durfde niet. Bovendien hing de witte nevel in het geheele kantoor, behalve bij het raam waar ze stond.

Rang, klets, boem. Hij schreeuwde niet luid. Een schor gefluister slechts weerklonk, maar dat was verschrikkelijker dan kreten van woede geweest zouden zijn. Rang, klets, boem.

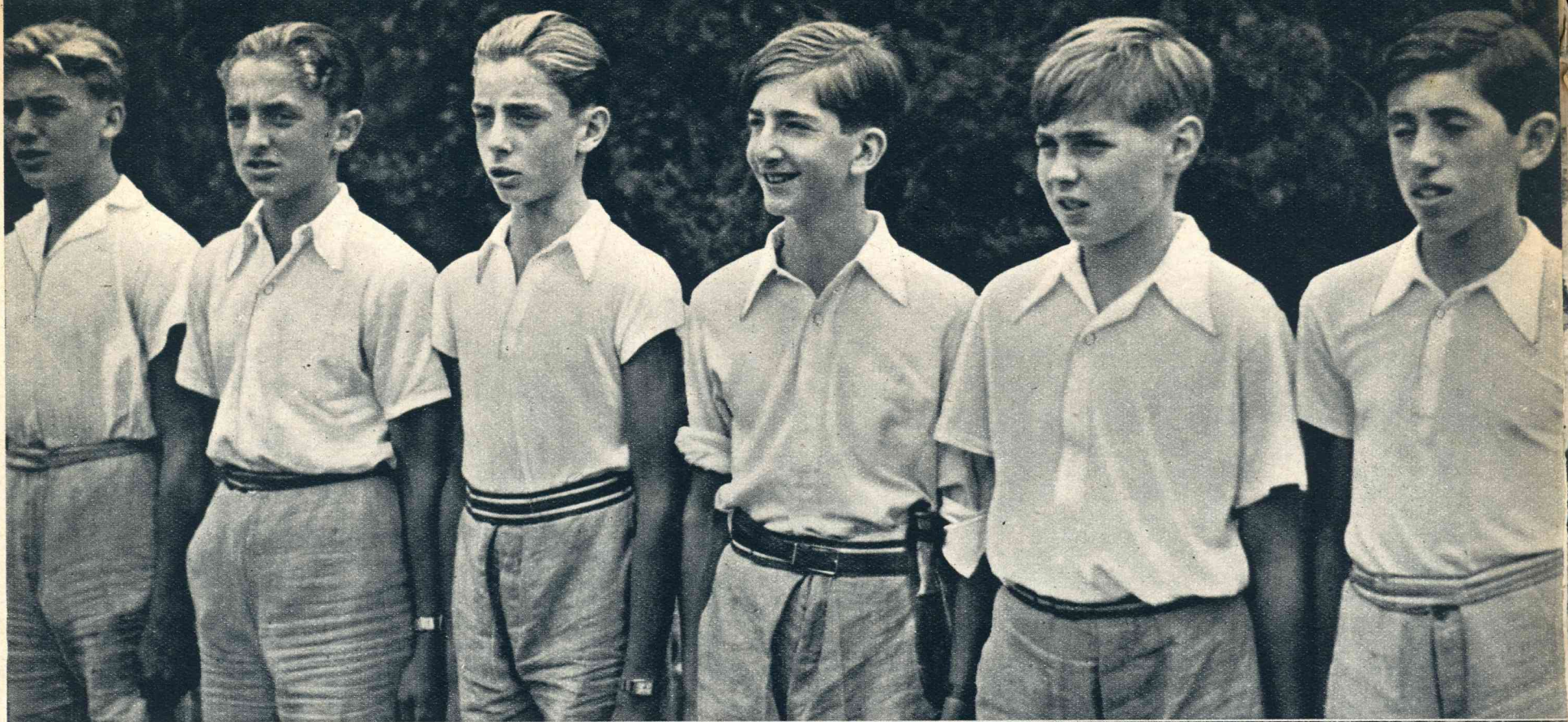
Toen viel hij plotseling als een blok tegen het hekwerk om den ingang van het kantoor. Op den tast af vond hij zijn weg er langs, belandde bij de deuropening en wankelde er doorheen. Daarna rende hij de hal in, in z'n panischen angst voelend en tastend naar de trap. Hij strompelde naar beneden. Miss Patterson hoorde hem vallen. Maar toen stond hij weer op en nam haastig de beenen naar de straat. Ze keek naar buiten en zag hem op het trottoir, trachtend snel uit de voeten te komen, maar zeer onvast en lompe.

Miss Patterson huilde van angst. Toch wachtte ze nog even voor ze zich in de traangas-wolk durfde te begeven. Slechts nadat ze eenige minuten gesnikt had, verzamelde ze moed genoeg ook de andere ramen te openen. Ze hield zorgvuldig haar adem in en haar oogen dicht. Spoedig was de atmosfeer weer vrij van gas en kon ze gaan telefoneren. Maar nu was 't te laat de politie te waarschuwen. Ze zouden hem toch niet meer kunnen vinden en ze zou zich slechts belachelijk maken. Het besef, dat het te laat was, hielp haar wat tot bedaren te komen. Ze zette de dingen, waarover hij gevallen was, weer recht. Daarna sloot ze de safe en belde den beschermingsdienst op. Ze vertelde hun, dat ze abusievelijk het traangas in werking had gesteld, toen ze de safe binnenging en vroeg of ze iemand wilden sturen om de tank opnieuw te vullen, en of hij gelijk een paraplu mee wilde brengen als hij kwam.

En toen ze, begeleid door den man van den beschermingsdienst, op weg was naar het ondergrondsche station, stopte ze plotseling bij een put, in welks opening het water van de goten onder luid geraas werd afgevoerd. Snel wierp ze er iets in. Het verdween onmiddellijk, en de man van den beschermingsdienst zag zelfs niet de lichtschittering op het verschrikkelijke metalen ding, waarmee ze bedreigd was.

Toen liep ze het station binnen, en van de reactie zou ze geklappertand hebben, als ze zich niet plotseling droevig herinnerd had, dat ze weken lang aan mr. Spandril hetzelfde zou moeten vertellen, als aan den man van den beschermingsdienst — want in het kantoor zou nog een flauwe geur van traangas blijven hangen.

Toen ze thuiskwam gebruikte ze haar avondeten en ging daarna geheel alleen naar een bioscoop in de buurt. Er draaide een film van Robert Taylor. En met verdrietige, maar tevens hongerige oogen wachtte zij het moment af, dat hij op het doek zou verschijnen. Plotseling ging haar wensch in vervulling. Een prachtige close-up werd op het doek geprojecteerd en z'n uitdrukking was zóó jeugdig en aantrekkelijk en zóó, zóó precies als Robert Taylor ook werkelijk was, dat terstond miss Patterson's neerslachtigheid verdween.

Met zijn zessen op een rijtje. Koning Peter te midden van zijn speelkameraden.

DE JONGSTE KONING VAN EUROPA

Koning Peter II van Joego-Slavië zal op 6 September 1941 achttien jaar oud worden en uit handen van zijn oom, prins-regent Paul, het bewind over zijn volk aanvaarden. Intusschen is zijn leven, naast studie en arbeid, voorloepig nog ruimschoots gewijd aan een gezonde, degelijke ontspanning. Elk jaar worden de beste leerlingen uit alle lagen der bevolking uitgenoodigd om samen met koning Peter de groote vakantie door te brengen en dat het hierbij gezellig en gemoedelijk toegaat, bewijst onze fotoserie.

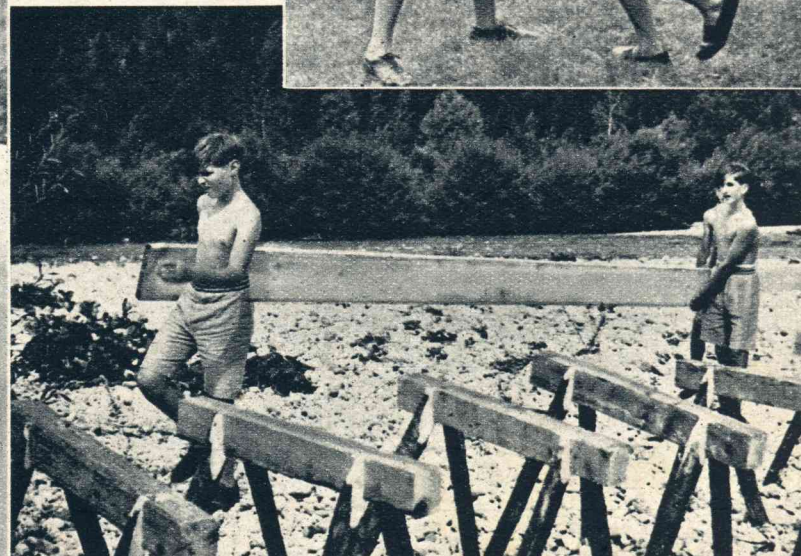
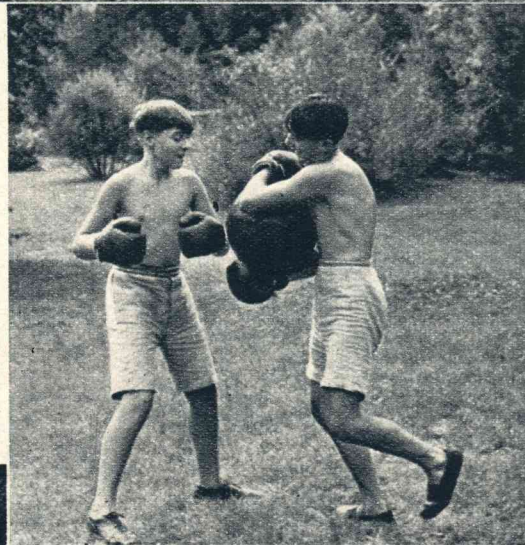

Een goede oefening voor de beenspieren. Op een drafje door het schitterende Joego-Slavische landschap.

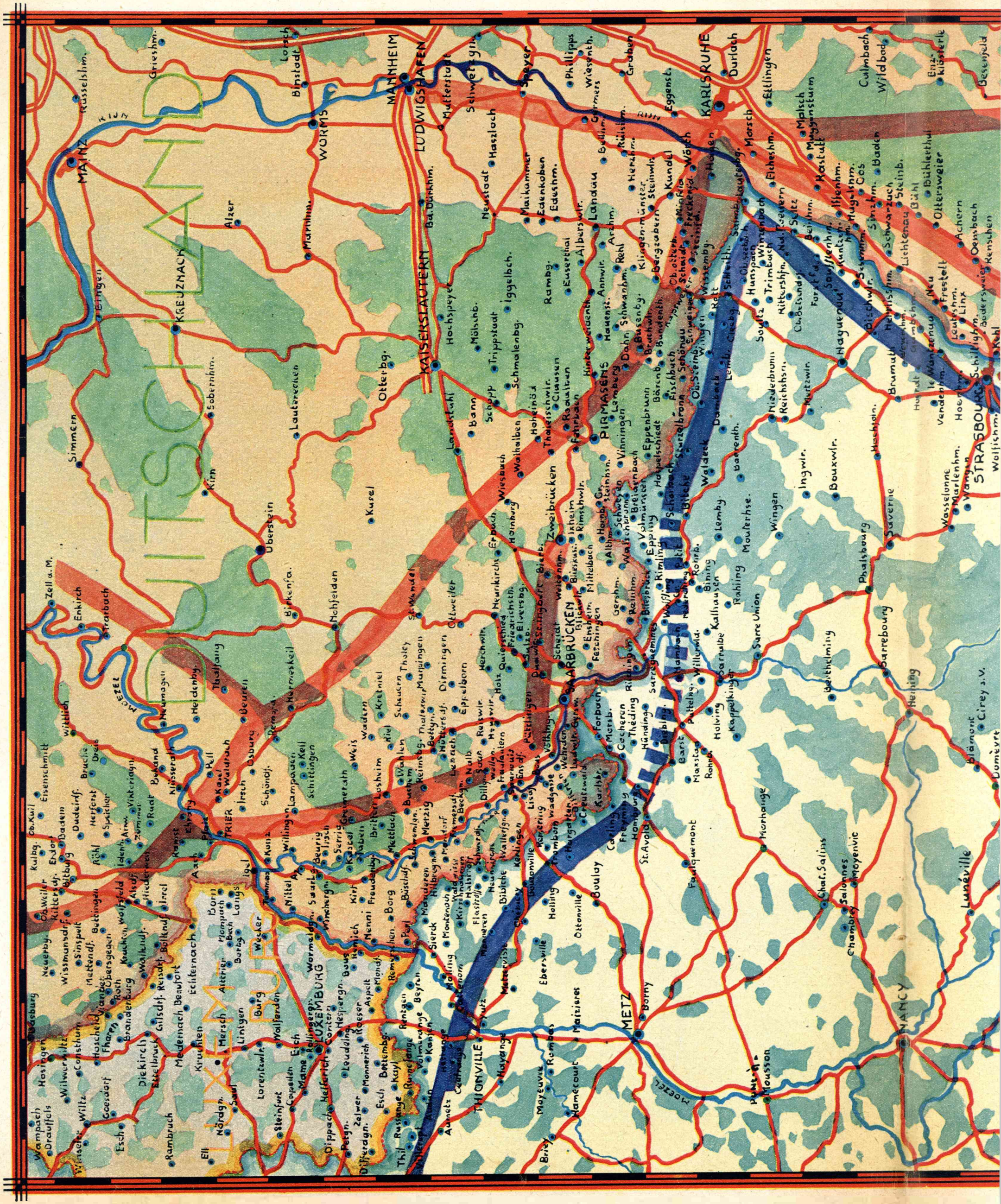

Het heele stel onafscheidelijken onder veilige hoede op weg. Deze kleine marschen vormen een onderdeel van het dagelijksch vakantieprogramma.

De koning houdt ook van een partijtje boksen. Prins Nikola (links) staat een oogenblik beduusd te kijken voor dit onvoorziene obstakel.

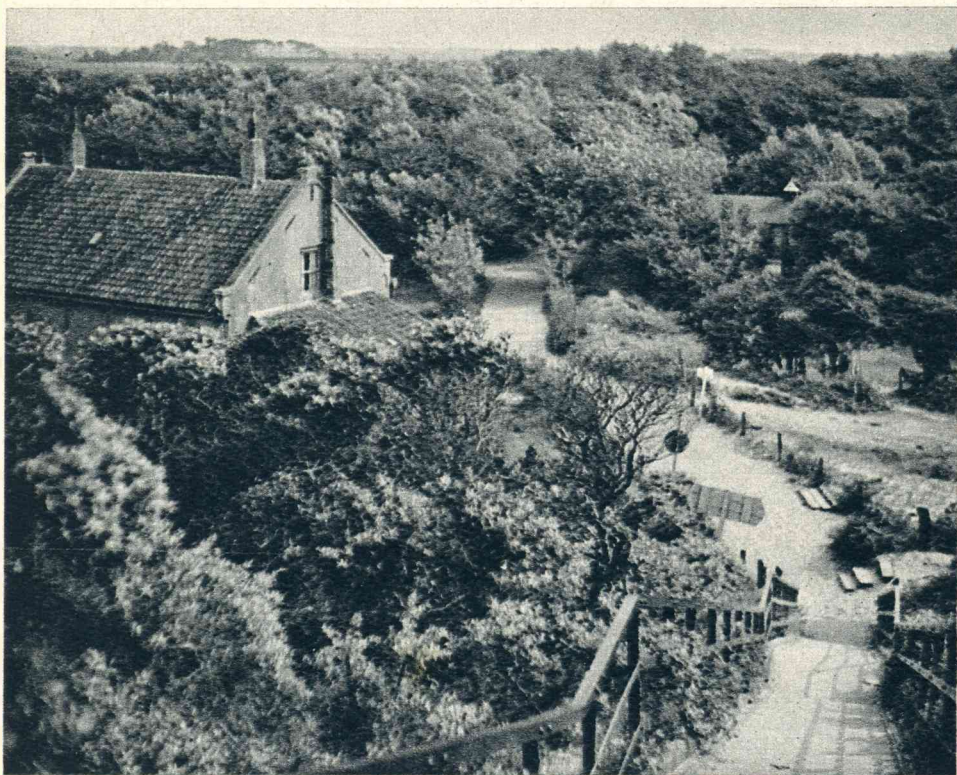
Hier wordt gewerkt. Vooraan prins Nikola, het zoontje van prins-regent Paul. Achteraan koning Peter.

ONS ZEELAND

FOTODIENST: BADHUISSTRAAT 5, TEL. Nr. 81, VLISSINGEN

't Is nu weer stil op de duinpaadjes en de strandtrappen van Renesse, waar in den zomer de badgasten zooveel fleurige, gezellige drukte brengen. Maar voor den echten duinliefhebber is dit de tijd om er rustig te kunnen dwalen.

De tuinen van Haamstede staan nu in den laatsten tooi van vlam-mende herfstkleuren.

Wanneer de zon maar door wil komen, dan is het nog een lust een zitje te kunnen kiezen temidden van den laatsten bloei van zoo'n Haamsteedschen tuin.

En zijn de Haamsteedsche bosschen ooit zoo vol stemming als onder de Octoberluchten?

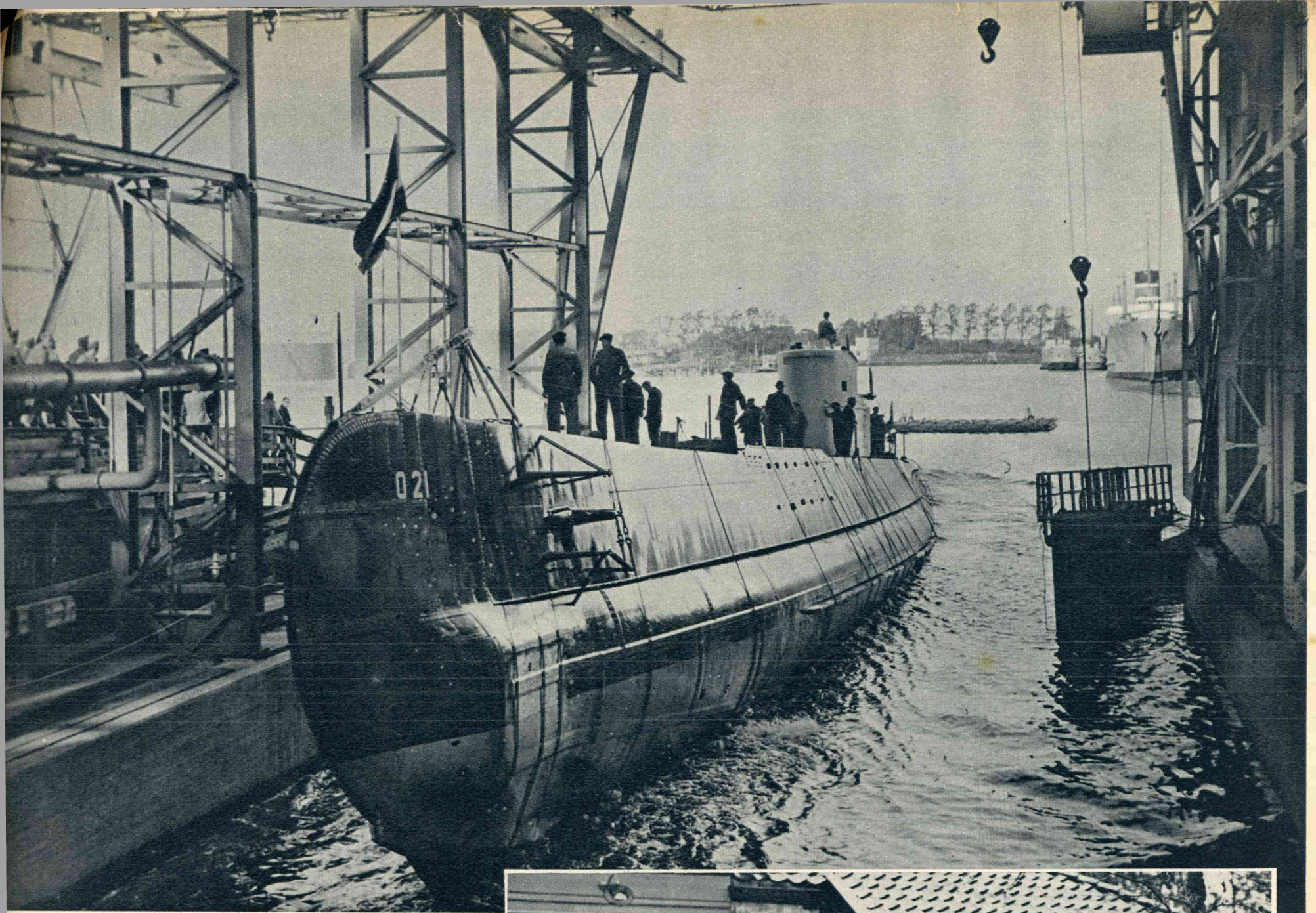
HERFST OP SCHOUWEN

De laatste bloemen van 't jaar.

In Westenschouwen weten ze nog te profiteeren van de laatste mooie dagen die het najaar geven wil.

Te Vlissingen werd Zaterdag j.l. bij de Kon. Mij. „De Schelde” de nieuwe onderzeeër O. 21 te water gelaten. De doopplechtigheid werd verricht door mevr. M. W. Kwak-Bout, echtgenoot van den inspecteur van den Marine Stoomvaartdienst. — De O. 21 loopt van stapel.

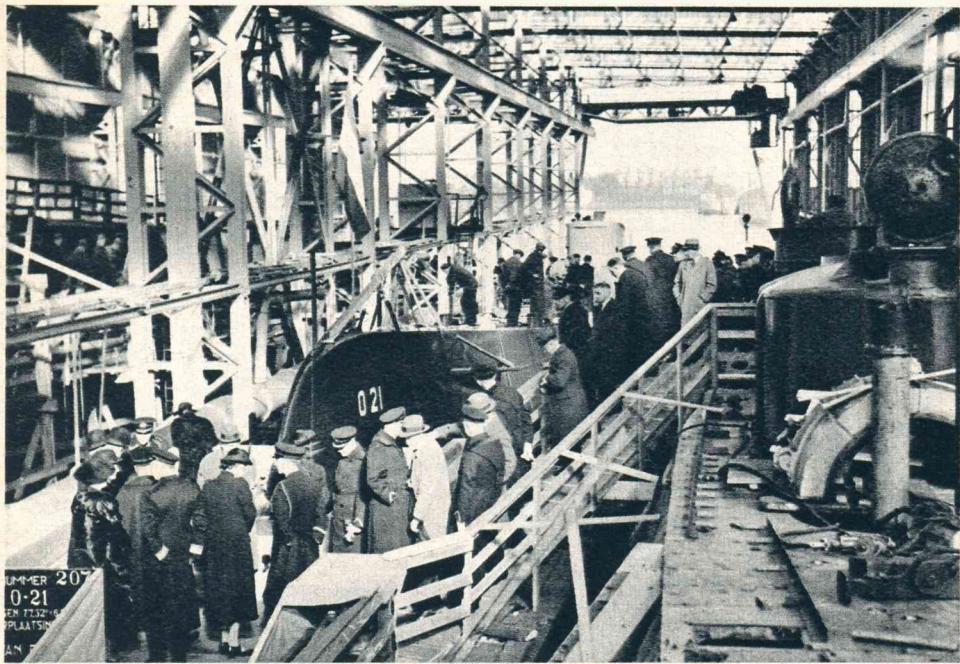
Binnenlandsch NIEUWS

Rechts: Begeleid door haar adjudant en den commandant van het veldleger bezoekt H.M. de Koningin de manoeuvres in Gelderland. — Hare Majesteit slaat het voorbijtrekken der troepen gade.

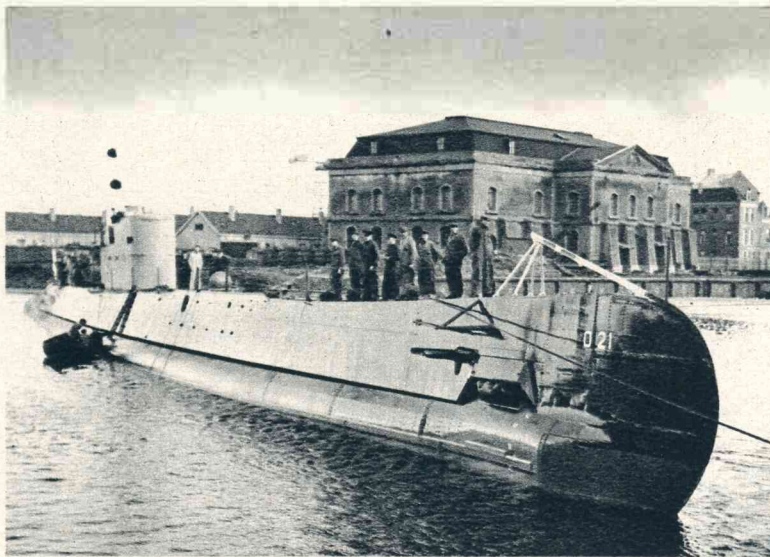
Zeer vroeg voor den tijd van het jaar begon het water van den Rijn te stijgen. Op de Waalkade te Nijmegen stond het water in het begin dezer week reeds tot aan de huizen.

Een zeer zeldzaam huwelijksfeest te Amsterdam! De Jordaanbewoners hebben het echtpaar C. Marinus-W. T. Marinus-Weyer, dat binnenkort zijn 70-jarige echtvereniging hoopt te vieren, een treffende huldiging bereid. „Oome Kees” en „tante Mina” in de bloemen.

Bij de Kon. Mij. De Schelde had Zaterdag de tewaterlating plaats van de O. 21, een der twee bij genoemde maatschappij in aanbouw zijnde onderzeeërs voor de Ned. Marine. De autoriteiten bij den kop van de boot wachtten na het doorhakken van het koord door mevrouw Kwak, echtgenote van den inspecteur van den marinestoomvaartdienst, geduldig, terwijl de onderzeeër niet te water wilde.

Een slotte werd het wachten beloond. De O. 21 in zijn element.

ZEEUWSCH NIEUWS

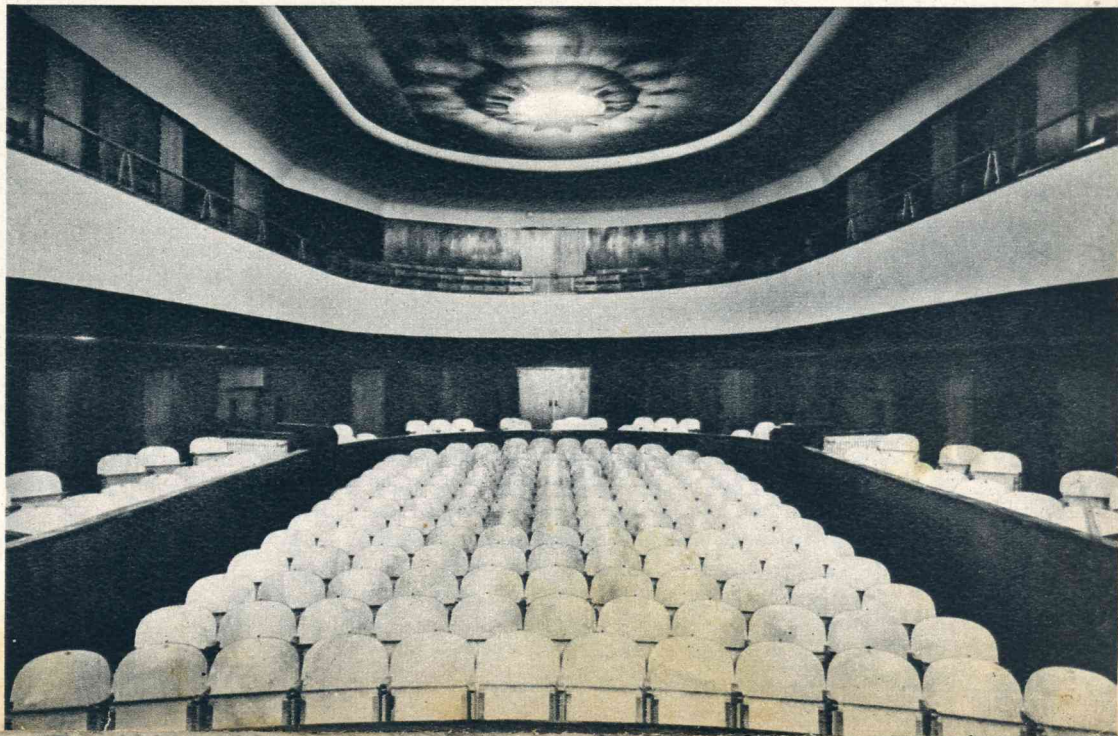
Zaterdagdrukte op de Middelburgsche markt. Meer en meer verrijzen ook des Zaterdags de kraampjes op de Middelburgsche markt.

Links: En er schijnt ook heel wat belangstellingvoorte bestaan.

Rechts: Toch valt de druke nog niet te vergelijken met die op Donderdag, zooals blijkt uit een foto van den hoek Langedelft op Zaterdag.

Deze week werd de nieuwe schouwburg te Middelburg officieel geopend; daar deze de eenige werkelijke schouwburg in Zeeland is was er veel belangstelling, ook uit andere plaatsen. Hiernaast een foto van de zaal en hierboven een van de opening; op deze laatste van links: mr. Portheine, die namens de commissie het gebouw overdroeg, de burgemeester, mr. dr. J. van Walré de Bordes, de directeur B. A. van Verre en mr. F. W. Adriaanse.

We houden onze rust bij 'n eenzaam boerderijtje, waar elken dag 'n karretje vol chocola, gevulde koeken en kogelfleschjes verschijnt.

OVERSTAPPIE

als strijder voor waarheid en recht!

Er wordt gemopperd in de compagnie, want de burger, die ons te velde van chocolade en gevulde koeken voorziet, verhoogt elken dag z'n prijzen. En natuurlijk is het onze facteur Overstappie, die in dit geval handelend optreedt.

Hoe bestaat 't! zegt onze facteur Overstappie vol edele verontwaardiging. „Seve sente foor 'n dóódgewone melkreep! Da's bij de wilde spinne af!”

Opa, de oudste landsverdediger van onze compagnie, is 't geheel met den facteur eens.

„Die vent is 'n reuzenafzetter,” beaamt hij. „Verleden week vroeg ie voor 'n gevulde koek nog zes cent en nou al 'n duppie.”

„Dan is ie 'n linke O.W.-er,” beslist Overstappie. „Dat knaopie salle we in de gaote houwe, manne.”

De verontwaardiging over de hoge koek- en chocoladeprijzen is algemeen en Overstappie's stoere bewering vindt dan ook ruimen bijval. De zaak zit zoo: al ruim 'n week trekken we elken morgen naar 'n klein dorpje, waar we een stelling in gereedheid brengen. Dat dorpje is erg schilderachtig, maar ook erg afgelegen en 't ligt zelfs zoo ver in 't achterland, dat, naar Overstappie beweert, „de radio-golve d'r niet eens komme kenne”. 'n Winkel hebben we, ondanks alle ijverige nasporingen, tot dusver niet kunnen ontdekken en daarom ging er altijd luid gejuich op, als, prompt om twaalf uur, 'n burger verscheen met 'n karretje vol artikelen, waaraan 'n rechtgeaard soldaat nu eenmaal behoefte heeft. Maar het enthousiasme begon te luwen toen bleek, dat de ondernemende handelsman misbruik ging maken van de situatie en elken dag z'n prijzen verhoogde! Hij motiveert deze prijsstijging met de bewering, dat de grondstoffen duurder worden. Maar dat nemen we niet! En vooral niet, omdat de boosdoener een burger is.

't Is Maandagmorgen. We zijn den dienst begonnen met 'n uur exercitie, want over 'n paar dagen moet de compagnie parade maken. Nu kunnen zelfs de oude knapen van lichting '24 't commando „in den arm... gewééér!” feilloos uitvoeren en zijn ze gewoonlijk vormt de prijzenpolitiek van den op winst belusten koek- en chocolade-baas 't onderwerp van 't gesprek. Algemeen is de compagnie van oordeel,

dat handelend dient te worden opgetreden. Maar hoe?

„Je doet er niks an,” is 't bezonken oordeel van Papkind, den dikken korporaal, die zijn bijnaam dankt aan 't feit, dat hij elken dag op medisch voorschrift van den menage-meester 'n flesch pap ontvangt.

„We moeten 'm boycotten,” zegt opa. Maar daar is korporaal Papkind niet voor te vinden, want hoe komt hij dan aan z'n dagelijksch kwantum gevulde koeken, waarmede hij de eentonigheid van z'n papdietf pleegt te verbreken?

„Sa'n smoarrige ofsetter,” moppert de brave Jilles uit Tietjerksteradeel, maar goeden raad vermag ook hij niet te geven.

Onze facteur is echter vastbesloten paal en perk te stellen aan de practijken van den prijsopdrijver.

„Je ken wel zien, dat die vent zelf nooit soldaat is geweest,” zegt opa.

„Weet je dat zeker?” vraagt Overstappie haastig.

Ja, het is duidelijk, dat de handelaar nooit kuch heeft geproefd, want laatst heeft hij tegen Papkind „meneer de officier” gezegd, terwijl de gele strepen toch duidelijk verraden dat Papkind 't nooit verder heeft gebracht dan korporaal.

Nu schijnt Overstappie 'n lumineuzen inval te krijgen.

„'t Komt dik in orde,” belooft hij. „Fanmiddag kom ik kijke. Laot Overstappie dat farkentje maor 's wassche, jonges.”

Dan is het tijd om te vertrekken. We klimmen op onzen vrachtwagen.

„Kan ie?” vraagt onze chauffeur. Hij is 'n vrijwilliger, die tijdens de mobilisatiedrukke bij vergissing twee linkerbeenkappen ontving. Hoewel over deze aangelegenheid reeds stapels modelpapier zijn volgeschreven, is 't euvel nog steeds niet hersteld.

„Mot je hém sien met se twee linkerbeene!” hoont Overstappie.

„Met brievenwegbrengers praat ik niet,” zegt de beleedigde chauffeur, maar nu is hij nog niet gelukkig, want onmiddellijk richt de aandacht van facteur Overstappie zich op 'n ander deel van zijn tenue, z'n fraaie buitenmodel veldmuts.

„Mooi mutsie,” prijst Overstappie. „Heb ik goed gehoord, dat je daarvoor vijftig koekbonne heb motte spaore?”

De chauffeur is met recht fier op z'n mooie muts.

Hij heeft ook nog 'n buitenmodeloverjas, de mooiste van de heele kompie. In de cabine draagt hij die jas nooit, die spaart hij voor 's avonds en als hij met verlof gaat. Nu hangt het pronkstuk veilig en wel over 'n hangertje op z'n kamer. En toch is het diezelfde jas, die vandaag nog 'n zeer belangrijke rol zal spelen, al weet de argeloze chauffeur daar voorloopig nog niets van.

„Rije!” zegt de sergeant, die ook in de cabine stapt.

Onze dagelijksche tocht is weer begonnen. We rijden door vriendelijke dorpjes en spoedig komen we op landwegen, die zich vervaarlijk kronkelen en kennelijk niet zijn ingesteld op 't moderne snelverkeer. Zooals elken morgen hebben we veel bekijks. Ergens bij 'n bruggetje wuift 'n pientere dreumes ons na, dan steekt hij parmantig z'n handjes in z'n zakken.

„Precies mijn Jantje,” zegt opa.

En op den bolderenden wagen denkt menig landsverdediger aan z'n eigen kinderen, die thuis achterbleven en die hij nu maar enkele dagen in de maand ziet.

„Allé, manne,” zegt korporaal Papkind die zelf drie kleuters heeft. „Zinge!”

En we beginnen ons dagelijksch repertoire met het onvergetelijke „Daar bij die mole, die móóiemole.”

WE GAAN AAN 'T WERK

Onze stelling loopt langs 'n klein riviértje, dat zich grillig door de weilanden kronkelt. Er staan wat boomen en 'n eenzame boerderij. Verderop maalt een molen. Ook daar heerscht militaire activiteit, want de eerste omloop wordt door de mannen van den luchtverkenningdienst als observatiepost gebruikt.

Inmiddels is onze luitenant op de fiets gearriveerd en de werkzaamheden worden verdeeld. Dan begint 't werk, we spitten in de klei als volleeerde grondwerkers, bouwen schuilplaatsen en opstellingen voor de mitrailleurs. Onderwijl wordt er druk gedisperuteerd over Overstappie's kansen: zal onze gewiekste facteur er in slagen den koek- en chocoladespeculant tot rede te brengen?

Tegen twaalfen wordt onze koffie gebracht. Overstappie heeft woord gehouden, hij is met den kok meegekomen. Hij heeft 'n geheimzinnig pak bij zich en schreeuwt al van verre:

„Hier mot je weze! Komt dat sien, komt dat sien! Hier is Overstappie, de strijder foor waarheid en recht!”

„Nog even aanpakken, mannen,” zegt de luitenant, die vreest dat de strijder voor waarheid en recht een vlot verloop der werkzaamheden ernstig zal verstoren. Zelf geeft hij het goede voorbeeld. Hij trekt z'n tuniek uit en staat even later mee te spitten. Nu krijgt ook Overstappie er zin in.

„Wie hep d'r foor mijn soo'n jofel scheppie?” informeert hij. „Dan salle jullie sien hoe 'n facteur

**BIJ ONZE
„JONGENS
TE VELDE”**

sonder diploma's in z'n dooie eentje effe 'n complete Masjino-linie klaor maakt."

En hij blijft verwoed graven tot in de verte 'n fluitje klinkt: 't is tijd voor de middagrust.

"Waor blijft nou die woekeraor met se koek-en-soopie op wiele?" vraagt de facteur.

Tot onze spijt is de man nog steeds niet komen opdagen. Er wordt verlangend naar zijn komst uitgekeken, want ieder is nieuwsgierig naar de wijze, waarop de facteur 't zaakje zal opknappen. Ook de luitenant wordt ingewijd en belooft reeds bij voorbaat alle mogelijke medewerking. Hij is een sportieve jongeman, die uitstekend de tucht weet te handhaven. Maar de sectie weet ook, dat de „luit" altijd zelf hard meewerkt en steeds voor de belangen van zijn jongens zal opkomen. Dat maakt dat hij ook de meest vervelende karweitjes van zijn mannen gedaan krijgt zonder dat er gemopperd wordt.

„De kampioen-kuilegraover gaot effe schafte," maakt Overstappie bekend. En hij haalt 'n geweldig pak gesneden kuch voor den dag. Vandaag hebben we er komijne-kaas op.

„Kaas met zangzaad, jonges," zegt opa.

We houden onze rust bij 't eenzame boerderijtje, eten onze kuch en drinken onze veldflesschen leeg.

„D'r gaot toch maor niks bove 'n luns in de frije natuur," beweert Overstappie. „Hei, Jilles, blijf met je fingers fan me boter. En laot de plaatsvervangend gamelle-kommedant 's kijke of d'r nog wat koffie in die bus sit."

Jilles, die z'n dagelijksch rantsoen boter al op heeft, spit nu vervaarlijk in Overstappie's portie rond.

„Hoe bestaot 't!" protesteert de facteur. „Jilles is weer an de gang, jonges. Die sit se mond te spoelen met mijn boter!" Maar toch deelt hij z'n voorraad broederlijk met z'n Frieschen kameraad. Spoedig zijn de meegebrachte stapels kuch verdwenen. Nu is 't wachten op den man met het karretje. Overstappie kijkt eens naar het dikke pak, dat hij vanmorgen heeft meegebracht.

Achter het boerderijtje staat geschut in stelling. We gaan er eens naar kijken.

„Nét 'n schoolreisie," spot Overstappie als we vertrekken. Maar spoedig komt hij ons achterna.

EEN „BEREJE

KOEKEBAKKER"

Naast 'n schuurtje staat 'n stuk geschut. Vier soldaten van de „veld" met gekruiste kanonnetjes op hun kraag en groote sporen aan hun laarzen zitten bij den vuurmond. Ze leggen onderwijl 'n kaartje, 'n aangelegenheid waaraan klaarblijkelijk heel wat breedvoerig dispuut te pas komt. Korporaal Papkind spitst zijn ooren: zijn er misschien miezemausers aan den gang?

„Mot je die boere te keer hoore gaon," zegt Overstappie, die van oordeel is, dat de mannen van de bereden wapens uitsluitend uit de plattelandsbevolking worden gerecruiteerd.

Juist als we genaderd zijn, wordt er luidkeels van gedachten gewisseld over 'n schoppen-tien, die op een of andere wijze te vroeg is opgepakt door een der kaartsters. dien we in den loop van het debat „Peerdekop" hooren noemen.

„Peerdekop, Peerdekop!" mengt Overstappie zich spontaan in het twistgesprek. „Wat mot ik daor fan jou hoore?"

En met 'n pruimenmondje vervolgt hij:

„Mag jij schoppe-tien fan je frindjes weggappe? Weet Peerdekop wel dat ie héél stout geweest is? En sal dat ondeugende Peerdekoppie 't nou nóóit meer doen?"

Even is er 'n verbaasde stilte. Dan komt een der veldartilleristen overeind en nu zien we opeens, dat Peerdekop 'n kerel als een boom is met 'n paar handen als presenteerbladen!

„Dat lijkt Greate Pier wel," zegt Friesche Jilles. Onze facteur neemt voorloopig 'n afwachterende houding aan, maar als Peerdekop tergend langzaam 'n geweldige sigaar opsteekt en die resoluut in z'n rechtermondhoek duwt, kan Overstappie toch niet nalaten weer een van z'n gebruikelijke insinuaties te plaatsen:

„Dat staot maor dikke sigaore te paffe. En fan 'n kraokie hoor je maor niet..."

Nu neemt de reus de sigaar uit zijn mond en blaast peinzend 'n rookwolk de lucht in. Vol spanning wachten we af. Zal Overstappie zich uit deze situatie weten te redden? De veldartillerist steekt wel 'n kop boven onzen facteur uit! En die boerenjongens zijn over 't algemeen niet mak.

Maar dan volgt er 'n verrassing. Want Peerdekop doet nog eens 'n trekje aan z'n sigaar, fronst z'n voorhoofd en zegt dan heel bedaard, doch met 'n onmiskenbaar hoofdstedelijk accent:

„Seg, lefgooser, dacht jij nou heusch, dat je 'n Mokumsche jonge in de maoling kon neme?"

Even staat Overstappie sprakeloos. „Hoe bestaot 't?" barst hij dan uit. „'n Amsterdammer bij 't paordefolk! Hoe hebbe se dat foor mekaor gekrege? Ben jij in 't burgerleve soms schilleboer?"

Nee, schillenboer is de pootige veldartillerist niet. Hij is banketbakker en heeft, uit hoofde van zijn beroep, nooit omgang met paarden. Maar nu hij door 'n administratieve beslissing eenmaal tot ruiter is gepromoveerd, vat hij z'n taak heel serieus op en rijdt paard als de beste.

„'t Is anders foor 't eerst, dat ik 'n bereje koekebakker zie," zegt Overstappie.

Maar dan moeten we ijlings naar de boerderij terug. Want in de verte nadert het lang verbeide karretje met chocolade en gevulde koeken! Overstappie verdwijnt met z'n pak in de schuur.

„Niks laote merke, jongens," vermaant hij.

HOE OVERSTAPPIE

'T OPKNAPTE

Even later staat het wagentje op het erf. 's Zomers wordt het kennelijk als ijskarretje gebruikt, want groote opschriften vermelden nog steeds „Vrambozen en Vaniele-ijis", koele lekkernijen, die thans weinig aftrek zouden vinden.

„En wat kosten de koeken vandaag?" informeert onze dikke korporaal.

De gevulde koeken staan nog steeds op 'n dubbelte genoteerd, de prijs der chocolade-reepen blijkt echter wederom met 'n cent gestegen te zijn.

„Dan magge we ze wel gauw koope, jonges," meent opa. „Volgende week vraagtie vast 'n kwartje!"

„Acht spie voor 'n reep," protesteert 'n ander. „Daar begin ik niet an."

„En de flesschies prikwater?" wordt er nu gevraagd.

Ook het artikel kogelfleschjes is wederom onheilig geweest aan 'n prijstijging. Wat moeten we nu doen? Nog steeds is Overstappie niet verschenen.

Opa gluurt eens door 'n raampje. In de schuur ziet hij Overstappie... en onzen luitenant. De facteur schijnt iets te vragen en hij krijgt blijkbaar z'n zin, want opa ziet den luitenant lachend knikken. Dan verschijnt Overstappie aan het raampje.

„Koop die heele kar maar leeg," fluistert hij. „Maar nog niks betaole, hoor!" En dan gaat hij z'n pak openmaken.

Overstappie's advies wordt trouw opgevolgd. Onze korporaal bestelt 'n dubbel kwantum gevulde koeken en ook de anderen laten zich niet onbetuigd. De handelaar glundert, want binnen 'n paar minuten is hij door z'n voorraad heen. Nu gaat hij z'n geld incasseeren. „Betalen, heeren!" vermaant hij.

Maar eerst gebeurt er nog iets anders. De schuurdeur wordt met 'n slag opengeworpen en op den drempel staat 'n martiale verschijning in 'n veldgrijze overjas, keurig getailleerd en van 'n onberispelijke snit. Even moeten we den streng kijkenden militair aanzien eer we merken, dat het niemand anders is dan Overstappie. En dan herkennen we ook de jas; 't is 't keurige buitenmodelletje van den chauffeur-met-de-twee-linkerbenen! Ook is Overstappie op onverklaarbare wijze in 't bezit geraakt van 'n paar witte glacé's. Wel zijn ze hem 'n paar maten te klein, maar nu onze facteur er plotseling zoo deftig uitziet, vervolmaakt hij z'n toilet door met nuffige gebaren z'n handschoenen aan te trekken. Dan komt hij fier aanstappen en als wij hem dan keurig salueeren, verkeert de onervaren handelaar in de stellige overtuiging dat er een heele „hooge" nadert...

„Wat gebeurt hier?" informeert Overstappie streng. Hij speelt z'n rol zoo goed, dat hij zelfs z'n hoofdstedelijk accent zooveel mogelijk verbergt.

„Hoor ik nog wat?" informeert hij, als de handelaar hem nog steeds onthutst blijft aanstaren. „Hebt u vergunning om met dat karretje aan 't front te komme?"

De handelaar moet stotterend toegeven, dat hij niet in 't bezit is van het desbetreffend papier.

„Géén vergunning!" brult Overstappie barsch. „Onmiddellijk weg, man!"

„Maar ze moeten nog betalen," protesteert de man.

„Niks betale!" wijst Overstappie af. „Uit m'n ooge, vent. Manne, rij dat ding weg."

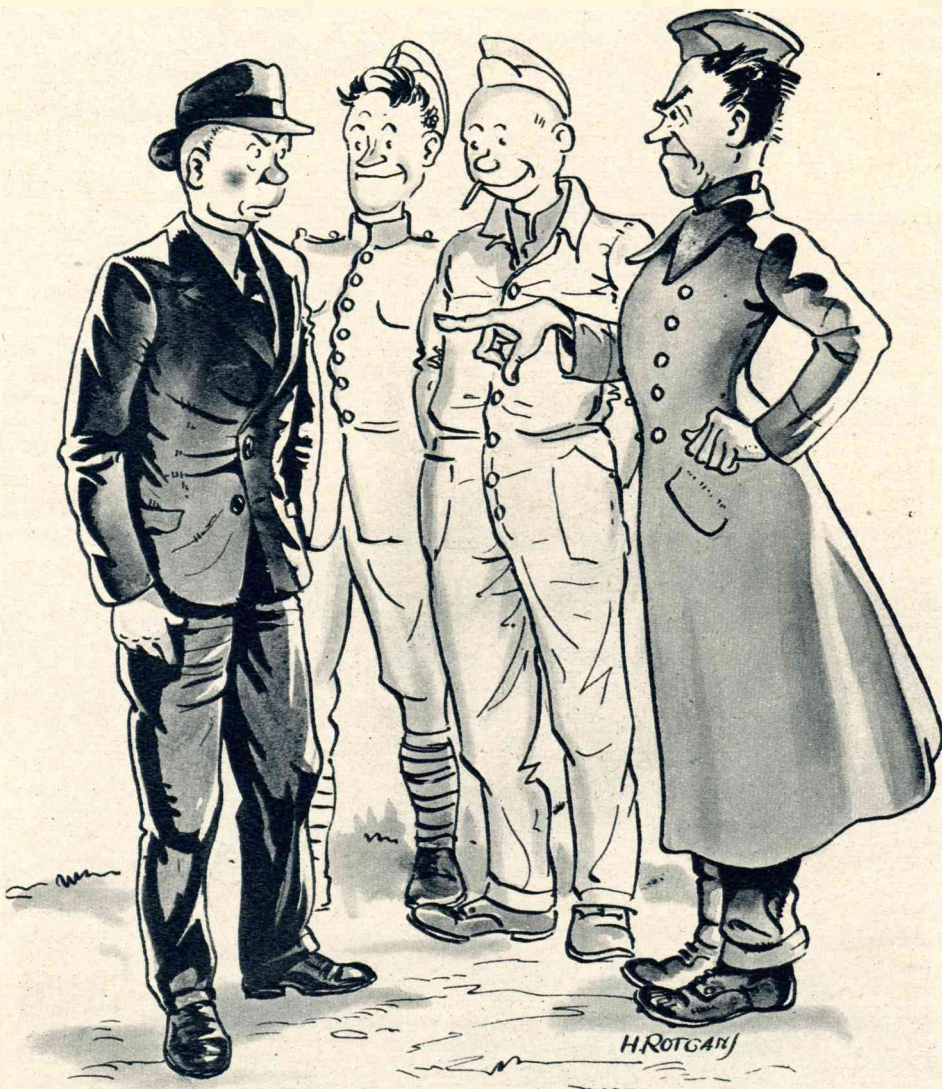
Nooit werd 'n bevel vlugger opgevolgd. Grinnikend rijden we het wagentje den weg op en we blijven doof voor alle protesten.

„Je verdiende loon," gnuift opa.

„Je mag blij zijn, dat je niet in de bajes komt," zegt onze korporaal en allen zijn we 't er over eens, dat de koek- en chocolademan er buitengewoon goed is afgekomen! En uit het schuurraam kijkt nu 't lachende hoofd van onzen luitenant.

„Is ie foor mekaor of niet?" triomfeert Overstappie.

U begrijpt natuurlijk, dat de man naderhand z'n geld toch nog gehad heeft. Maar... oude prijzen! En voortaan zal hij ons steeds bedienen zonder prijsverhooging. Deze aan gelegenheid is dus tot aller voldoening geregeld, de chauffeur heeft z'n jas weer terug en nu is er eigenlijk nog maar één punt, waarover dispuut mogelijk is: Wanneer zullen we met groot verlof gaan? Maar dat is 'n vraag, die zelfs onze luitenant niet kan beantwoorden. L.

„Niks betale!" wijst Overstappie af.

PANORAMA- OORLOGSKRONIEK

Week van 16 October tot 23 October 1939

Maandag 16 October

Met den ochtendexpres uit Leningrad zijn staatsraad Paasikivi en de overige leden der Finsche delegatie te Helsinki aangekomen en om half elf zijn de besprekingen op het Finsche ministerie van Buitenlandsche Zaken begonnen. Paasikivi heeft de Finsche regering op de hoogte gebracht van de Sovjet-Russische voorstellen. Men doet hieromtrent allerlei gissingen (afstand van eilandjes in de Finsche golf, militair verdrag, Finland mag de Alandseilanden niet versterken, enz.), doch met zekerheid is niets bekend, alle geruchten spreekt men van officiële zijde tegen.

Intusschen is de Finsche mobilisatie voltooid, de ontruiming van Helsinki, die tot nu toe vrijwillig was, zal van heden af verplicht zijn, het eiland Hogland in de Finsche golf is vandaag door de bevolking verlaten. Een verbazingwekkend aantal vrijwilligers, zoowel vrouwen als mannen, heeft zich beschikbaar gesteld voor allerlei werk, zoodat dus vrijwel de geheele natie aan de taak der landsverdediging meedoet.

Saradzjogloe, de Turksche minister van Buitenlandsche Zaken, is nu al drie weken in Moskou; vandaag ging hij weer eens op bezoek bij Molotov, maar wat die twee besproken hebben, blijft een geheim....

De Litauische troepen zijn vanochtend het gebied van Wilna binnengetrokken, de Russen verlaten de stad; Russische troepen zijn daarentegen in de haven van Baltischport aan land gezet. Op het oogenblik liggen bij Tallin (Reval), dat slechts tachtig kilometer van Helsinki verwijderd is, veertien Russische oorlogsbodems, waaronder het vlaggeschip „Oktjabrskaja Rewoljoetsja” (October-revolutie).

LUCHTAANVAL OP FIRTH OF FORTH

Het Britsche ministerie van luchtvaart meldde hedenmiddag, dat Duitsche bombardementsvliegtuigen een aanval gedaan hebben op Engelsche oorlogsschepen in de Firth of Forth aan de oostkust van Schotland. Geen enkel schip heeft schade geleden, volgens dit bericht. Een bom, welke langs de huid van den kruiser Southampton schampste, veroorzaakte geringe schade bij den boeg en bracht de admiraalssloep en een achtriemssloep tot zinken.

De Engelsche verliezen bedragen: drie man aan

De Firth of Forth met zijn brug van bijna twee kilometer, die meer dan negentig meter hoog is. De aanval was voornamelijk gericht op deze brug en op de oorlogsschepen, die in het nabijgelegen Rosyth voor anker lagen.

boord van de Southampton gedood of gewond en zeven aan boord van den kruiser Edinburgh. Verder viel een bom bij den torpedojager Mohawk, waardoor vijfentwintig man gedood of gewond werden. Ten minste vier van de twaalf tot veertien aanvallende toestellen werden neergehaald.

Het Duitsche bericht verschilt niet veel van het Engelsche, doch hierin wordt gemeld, dat twee Engelsche kruisers door bommen van zwaar kaliber werden getroffen en dat slechts twee Duitsche vliegtuigen worden vernietigd. Van de Britsche vliegtuigen, die opstegen om de Duitsche bommenwerpers aan te vallen, werden er twee neergeschoten.

Er was bij het begin van dezen aanval geen alarm gemaakt, zoodat de menschen aanvankelijk dachten, dat er manoeuvres gehouden werden en bleven kijken, hoewel dit niet zonder gevaar was, daar op verschillende plaatsen granaatsplinters neervielen.

Van Duitsche zijde werd bericht, dat dezelfde duikboot, die het Britsche slagschip „Royal Oak” getorpedeerd heeft, ook den Britschen slagkruiser „Repulse” zou hebben getroffen.

Van Britsche zijde wordt deze bewering tegengesproken.

Het Fransche legerbericht luidde:

Vanochtend hebben de Duitschers een aanval ondernomen, gesteund door artillerie, onmiddellijk ten oosten van de Moezel; het front van den aanval was zes kilometer breed. De aanvallers bezetten de hoogte van Schnesberg, waar wij lichte bewakingselementen hadden liggen, beschermd door mijnevelden. Door ons vuur moest de vijand den aanval staken en zelfs moest hij zich te noorden van Apach, waar hij een oogenblik was doorgedrongen, terugtrekken. — Wij vestigen de aandacht op het feit, dat Apach op Fransch gebied ligt. Bevoegde Fransche militaire kringen maken er thans geen geheim meer van, dat zij op korten termijn een Duitsch offensief aan het westelijk front verwachten. Tegen het einde van den namiddag

De vier Scandinavische staatshoofden tijdens het defilé voor 't paleis te Stockholm. V.l.n.r. president Kallio van Finland, koning Haakon van Noorwegen, koning Gustaaf van Zweden en koning Christiaan van Denemarken.

hebben de Duitschers in de streek ten oosten van de Saar over een front van ongeveer 30 km. een tweeden aanval ontketend, eveneens gesteund door krachtig artillerievuur. De zwakke Fransche verkenningstroepen trokken zich, volgens het Fransche legerbericht, terug in overeenstemming met hun taak.

Volgens Noorsche visschers zou een zeegevecht plaats gehad hebben bij de Noorsche kust, doch bijzonderheden hieromtrent werden niet bekend.

F 100.000.000 VOOR DEFENSIE

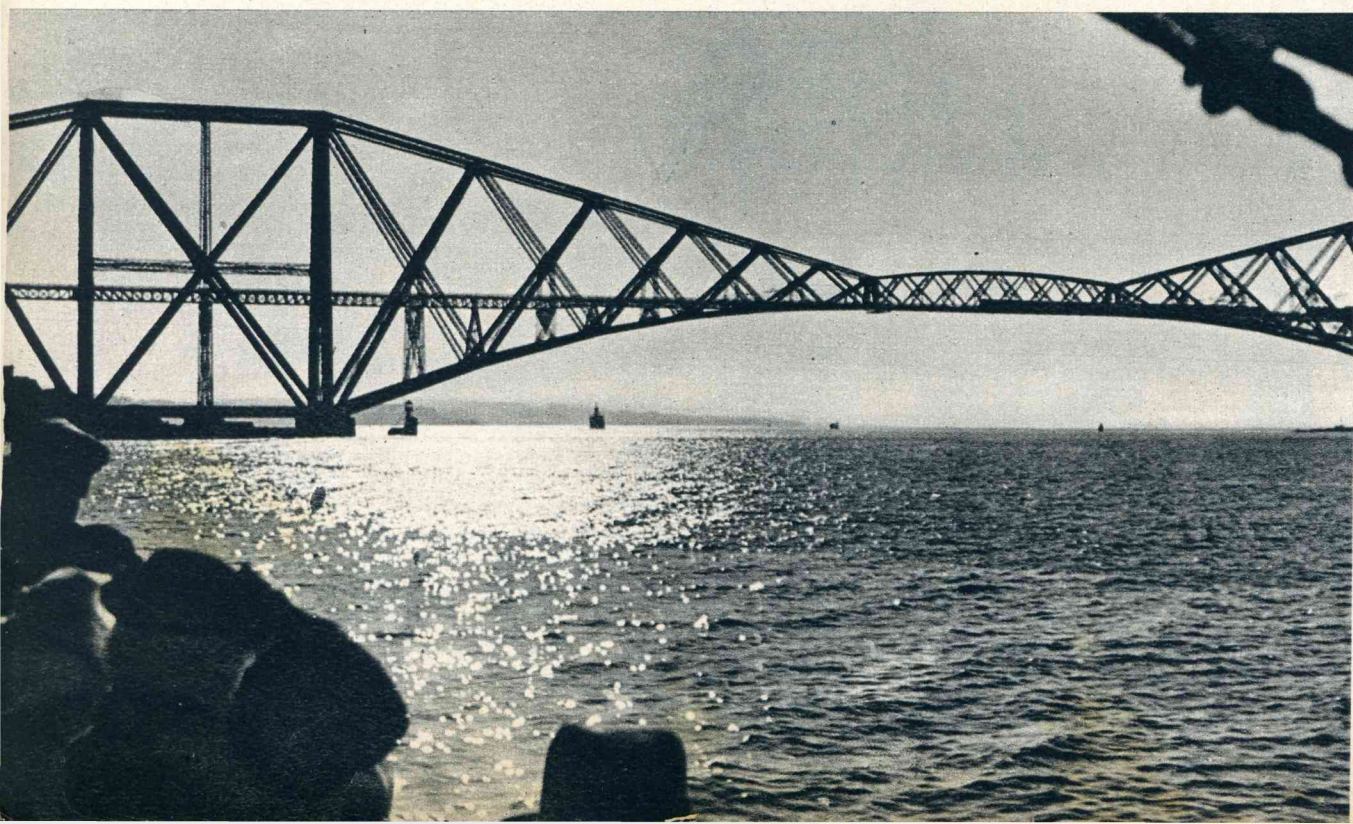
In ons land is een wetsontwerp ingediend ter verkrijging van een buitengewoon crediet voor 1939 van f 100.000.000. Van het buitengewoon crediet van f 100.000.000 van 1938 was op het tijdstip der zg. voormobilisatie nog f 52.000.000 beschikbaar. De uitgaven gedurende de eerste dertig dagen der mobilisatie waren echter f 37.000.000, zoodat de regering het raadzaam acht, opnieuw een extra-crediet van f 100.000.000 aan te vragen.

Dinsdag 17 October

In Rusland is „de kogel door de kerk”, doch ditmaal anders dan iedereen verwachtte, want er is geen overeenkomst tot stand gekomen tusschen Rusland en Turkije. Saradzjogloe is hedenavond naar Ankara vertrokken. De Turksche premier, Saydam, legde de volgende verklaring af:

DARDANELLEN STRUIKELBLOK

Toen Saradzjogloe naar Moskou vertrok, hadden de beide regeringen reeds van gedachten gewisseld over de essentiële punten betreffende de sluiting van een verdrag. De onderhande-

lingen, die te Moskou gevoerd zijn op de grondslagen van deze gedachten, hebben geen overeenkomst tot resultaat kunnen hebben. De reden daarvan is, dat de Sovjet-regering onzen minister van Buitenlandsche Zaken volkomen nieuwe voorstellen voorlegde. Het was niet mogelijk deze nieuwe voorstellen in overeenstemming te brengen met de verplichtingen, die, naar Rusland wist, aangegaan waren tusschen Turkije en Engeland en Frankrijk. Bovendien vormden van het standpunt onzer veiligheid de waarborgen, die ons werden aangeboden, geen compensatie voor de verplichtingen, welke men ons vroeg in ruil op ons te nemen. De eischen van de Sovjet-unie werden niet vereenigbaar geacht met de Turksche politiek. Ten aanzien van de Dardanellen was Turkije van meening, dat het van essentieel belang was, dat het zich niet zou binden aan andere bepalingen dan die, welke zijn voorzien in zijn internationale verbintenissen van algemeenen aard.

Het Russische communiqué is niet zoo uitvoerig, doch komt op hetzelfde neer, van beide kanten werd echter verzekerd, dat „de betrekkingen tusschen beide staten zouden blijven berusten op 'n hechte basis van vriendschap”. Von Papen, de Duitsche gezant te Ankara, is onverwacht naar Berlijn vertrokken, tot groote verbazing van de Turken.

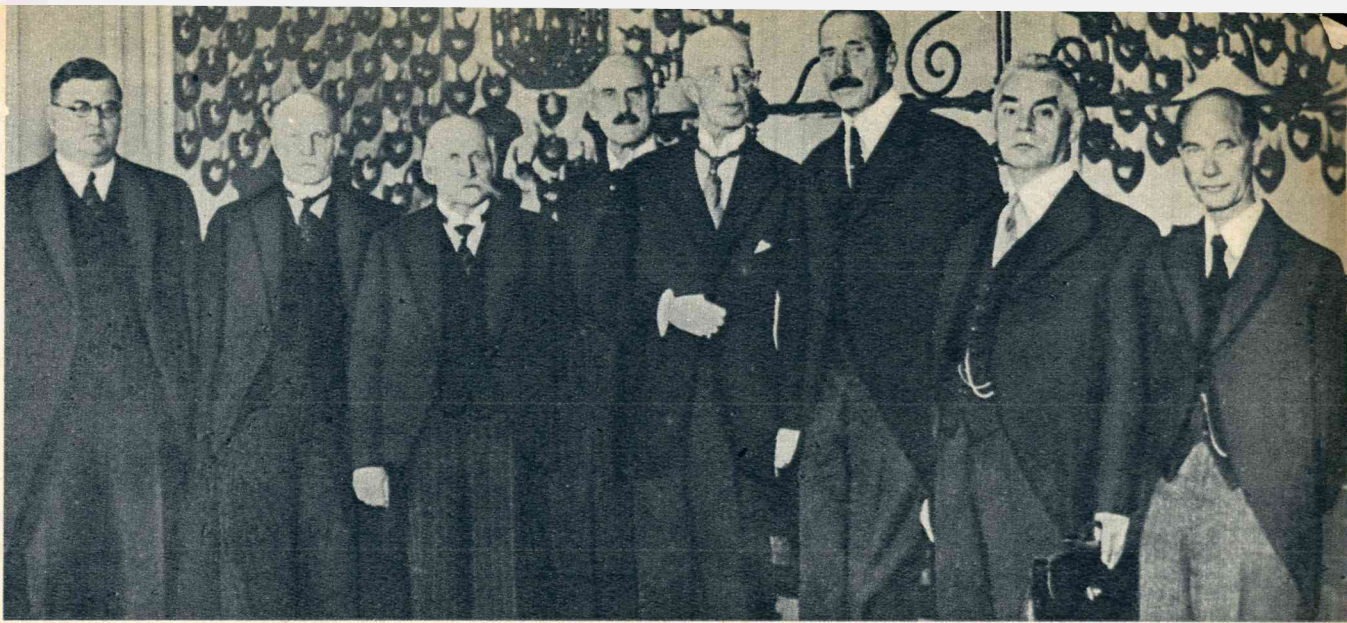
Intusschen meldt men uit 't Verre Oosten, dat de

VUANDELUKHEDEN TUSSEN JAPAN EN RUSLAND ZIJN HERVAT

De wapenstilstand, die in Augustus tusschen de Russisch-Mongoolsche en Japansche troepen aan de grens van Mandsjoekwo gesloten was, is op 8 October jl. geëindigd. De luchtmacht heeft de bombardementen bij het Boeirnorneer en de Mandsjoekwosche grens hervat. De Japansche strijdkrachten hebben de Mongoolsche grens in bepaalde sectoren overschreden. Zij zouden daar evenwel weer door de Russisch-Mongoolsche troepen zijn teruggeslagen.

Intusschen hebben de Duitschers vandaag tot tweemaal toe de Engelsche vlootbasis Scapa Flow aangevallen, waar zooals nu officieel wordt medegedeeld de „Royal Oak” op 14 October is getorpedeerd. Volgens de Engelschen namen vier machines aan den eersten aanval deel, die om half elf onderkomen werd. Het oude Britsche slagschip „Iron Duke” werd beschadigd. Eén der Duitsche toestellen werd neergeschoten. Een tweede aanval van tien toestellen had geen succes, deze vond plaats om ongeveer half twee. Het Duitsche verslag is vrijwel gelijkluidend, doch men maakt hierin melding van een Engelsch jachtvliegtuig, dat neergeschoten is. Het verlies van één Duitsch toestel wordt toegegeven. Ook elders in Engeland blijken Duitsche vliegtuigen zich aan de kust vertoond te hebben.

De duikboot, die de Royal Oak torpedeerde, kwam heden behouden in een Duitsche haven aan. De duikbootcommandant, Prien, heeft zich, naar men

De conferentie der drie koningen en een president. Van links naar rechts: Erkko, de Finsche minister van Buitenlandsche Zaken, Munch, de Deensche minister van Buitenlandsche Zaken, Kallio, de Finsche minister-president, koning Haakon van Noorwegen, koning Gustaaf van Zweden, koning Christiaan van Denemarken, Kohl, de Noorsche minister van Buitenlandsche Zaken, Sandler, de Zweedsche minister van Buitenlandsche Zaken.

zegt, twee dagen lang zonder te worden ontdekt voor Scapa Flow opgehouden, zoodat hij den tijd had uit de bewegingen der kleine Engelsche vlooteenheden op te maken, waar zich de veilige vaargeulen tusschen de mijnevelden en netten bevonden. Men is van meening, dat hier van nalatigheid bij de bewaking sprake is. Ook het feit, dat bij de Duitsche lucht-aanvallen sommige burgers zoo slecht op de hoogte waren van wat er gaande was, dat zij de vijandelijke piloten toewuifden, geeft aanleiding tot kritiek. Men begrijpt niet, dat er bijv. in Edingburgh geen alarm werd gemaakt. Intusschen noemde Chatfield het binnendringen van de duikboot een opmerkelijk staaltje van kunde en durf. De bemanning is in Duitschland feestelijk ontvangen en onderscheiden met het IJzeren Kruis.

NEDERLANDSCHE Vliegtuigen BESCHOTEN

Hedenochtend werden Nederlandsche vliegtuigen, die langs de grens patrouilleerden, door luchtdoelgeschut uit de richting Emden beschoten. De vliegtuigen werden niet getroffen, enkele projectielen ontploften boven Nederlandsch grondgebied. De regering heeft een protest te Berlijn ingediend.

Den geheelen ochtend en middag hoorde men kanonvuur langs de Nederlandsche kust in de buurt van de Dollart. Het blijkt later, dat Engelsche vliegtuigen in gevecht zijn geweest met Duitsche jachtvliegtuigen, die gesteund werden door het afweergeschut. Eén Engelsch toestel werd neergehaald.

De margarine en boter worden duurder, de benzine wordt binnenkort gerantsoeneerd, de K.L.M., die nu weer op Engeland vliegt, moet de raampjes der vliegmachines blindereen, opdat de passagiers aan boord niets kunnen zien van de militaire maatregelen.

Vandaag werd een witboek gepubliceerd, waarin de richtlijnen der Britsche politiek ten aanzien van de wenschen der Britsch-Indiërs werden vastgelegd. Dit

witboek is zeer ongunstig door de Britsch-Indische leiders ontvangen. Gandhi zei o.a.:

„Het zou beter geweest zijn, indien de Britsche regering in het geheel geen verklaring had afgelegd. De lange uiteenzetting van den Onderkoning bewijst alleen, dat de oude politiek van verdeelen en heerschen zal blijven bestaan. Voor zoover ik kan zien, zal het Congres hier niet aan meedoen, noch kan Indië, voor zoover het de opvattingen van het Congres huldigt, zich aan Englands zijde scharen in zijn strijd tegen Hitler. De regeringsverklaring toont aan, dat als Engeland het kan verhinderen, in Indië geen democratie zal komen.”

Woensdag 18 October

De activiteit van de Duitsche duikboten en vliegtuigen tegen de Britsche strijdkrachten sluit het optreden van de onderzeeërs tegen de geallieerde koopvaardijvloot niet uit. Ging reeds eenigen tijd geleden een groot Fransch tankschip van 14000 ton, de „Emile Miguet”, ten onder, hierop volgden de Engelsche schepen „Sagaing” (8000 ton), „City of Mandalay” (7000 ton), „Yorkshire” (10000 ton). Minister-president Chamberlain bleef in zijn wekelijksch overzicht echter tamelijk optimistisch en verklaarde o.a.:

Sedert het begin van den oorlog hebben de duikboten van den vijand een zwaren tol moeten betalen. Het mislukken van dezen vorm van aanval tegen onzen handel moge blijken uit hetgeen ik het Huis mededeel over de geschatte verliezen van de Britsche schepen, welke in de week, welke 17 October is geëindigd, de Britsche havens zijn binnengekomen of deze hebben verlaten. Deze verliezen bedragen ongeveer een half procent van de totale tonnage ter zee.

Vandaag begon te Stockholm de conferentie van

DRIE KONINGEN EN EEN PRESIDENT

Koning Christiaan van Denemarken, koning Haakon van Noorwegen en president Kallio van Finland kwamen heden te Stockholm aan. Om elf uur begonnen de besprekingen, die twee uur duurden. Omtrent den inhoud der beraadslagingen werd geen mededeeling gedaan, doch men veronderstelt, dat het Finsche tegenvoorstel aan de Sovjet-regering is opgesteld en aan de staatshoofden gezamenlijk zal worden voorgelegd.

Op grooten afstand van de kust zou ten noorden van Schiermonnikoog een gevecht hebben plaats gehad tusschen oorlogsschepen en vliegtuigen. Hierover is echter niets naders bekend geworden. Aan het westelijk front schijnt het voorloopig nog tamelijk rustig te zijn: de Duitschers melden, dat zij vele gevangenen hebben gemaakt en enkele op Duitsch gebied liggende stannpunten heroverd, de Franschen spreken van sterke activiteit der verkenningafdeelingen.

Bij Ford deelde men veertig Russischen ingenieurs mede, dat zij niet langer vrijen toegang tot de fabriek kregen, op grond van het feit, dat zij in verbinding staan met de plaatselijke afdeeling der communistische partij. Zij bestudeerden reeds jarenlang de Amerikaansche productie-methoden daar ter plaatse.

Generaal Weygand (Frankrijk) en generaal Wavell (Engeland) zijn vandaag in de Turksche hoofdstad aangekomen.

De bemanning van de onderzeeboot, die in de baai van Scapa Flow het Engelsche slagschip Royal Oak heeft getorpedeerd, wordt na aankomst op de luchthaven Tempelhof door zijn kapitein, Prien, toesproken.

Donderdag 19 October

Op de conferentie der vier Noordsche staatshoofden spraken via de radio de drie vorsten en de Finsche president Kallio. Deze laatste verklaarde, dat Finland vastbesloten is zijn onafhankelijkheid te verdedigen. Finland heeft gedurende de conferentie voortdurende bewijzen van solidariteit van den kant der andere Noordsche staten ontvangen. De steun van de andere landen bepaalt zich niet tot woorden, maar heeft ook blijk gegeven van activiteit.

Na afloop van de conferentie is een gemeenschappelijk communiqué uitgegeven, waarin men uitdrukking gaf aan den vastberaden wil der vier noord-Europesche landen om hun neutraliteit te handhaven.

VERDRAG VAN ENGELAND EN FRANKRIJK MET TURKIJE

Het verdrag van wederzijdschen bijstand, dat vandaag in Ankara gesloten werd, voorziet in verschillende gevallen, waarbij Engeland, Frankrijk en Turkije zullen samenwerken. Belangrijk is in dit verband nog een aangehecht protocol, dat bepaalt:

De verplichtingen, die Turkije op zich genomen heeft, als uitvloeisel van bovenstaand verdrag, kunnen dit land niet noodzaken tot een actie, die ten doel of als gevolg heeft, dat het in gewapend conflict met de Sovjet-Unie komt.

Het oppercommando van de Duitsche weermacht maakte o.a. heden bekend: onze troepen hebben tusschen de Saar en den straatweg Hornbach-Bitoch de nog op Duitsch grondgebied aanwezige vijandelijke achterhoeden tot over de grens teruggeworpen. Op eenige punten is het contact met den vijand tijdelijk verloren gegaan, daar onze voorhoede de Fransche grens niet overschreden heeft. Hiermee kan het eerste deel der operaties in het westen, veroorzaakt door het initiatief der Franschen, als afgesloten beschouwd worden.

Voorts geeft het communiqué een overzicht van de verliezen tot 17 October aan het westelijk front: de Duitsche afweer zou zestig vijandelijke vliegtuigen hebben neergeschoten, waaronder twaalf Britsche. De verliezen der Duitschers waren: 196 doden, 356 gewonden en 114 vermisten, daarentegen werden 25 Fransche officieren en 664 onderofficieren en minderen gevangen genomen. Aan het 170 km. lange front aan den Boven-Rijn werd één man ten gevolge van een granaatsplinter van het luchtdoelgeschut gewond.

Van Fransche zijde wordt het uitvoerige legerbericht van het Duitsche opperbevel van gisteren tegengesproken: het opgegeven aantal Fransche gevangenen zou aanmerkelijk hooger zijn dan het aantal vermisten, dat de Fransche generale staf heeft geregistreerd.

De Duitschers zijn er met moeite in geslaagd, zoo meldt men, om een tiental gewonden of verwaalden, die bij den terugtocht waren achtergebleven, krijsgangenen te maken.

Verder zouden slechts elf Duitsche toestellen zijn neergeschoten, terwijl alleen reeds in de maand September 24 Duitsche vliegtuigen geteld zijn, die achter de Fransche linies moesten dalen.

Uit New York wordt gemeld, dat zoodra het wapenembargo in Amerika opgeheven zou zijn, Frankrijk en Engeland 5750 geëchtsvliegtuigen willen bestellen.

Vrijdag 20 October

Men verneemt, dat vandaag 2000 Joden per extratrein uit Weenen zijn vertrokken naar een reservaat in de buurt van Lublin, dat tusschen het Duitsche en Russische gebied zou worden gevormd. Dit transport zou georganiseerd zijn door de Joodsche gemeente, die hiertoe bevel van de politie zou hebben gekregen. Deze eerste groep Joden bestond echter hoofdzakelijk uit in Polen geboren Joden, die tijdens of na den wereldoorlog zich in Weenen hebben gevestigd.

KONVOOIEEREN VAN NEUTRALE SCHEPEN

Vanavond werd aan het departement van buitenlandse zaken een Duitsche nota overhandigd inzake 't konvooiëren door oorlogvoerende van neutrale schepen. In deze mededeeling brengt men in herinnering, dat wanneer een neutraal schip zich onder de bescherming van oorlogsschepen van 'n vijandelijke mogendheid stelt, dit neutrale schip zijn karakter van onpartijdigheid verliest en dus als vijandelijk schip behandeld mag worden.

Men vestigt er echter de aandacht op, dat Nederland tot dusver geen aanbod van de Engelsche regeering heeft ontvangen om Nederlandsche koopvaardij-schepen te laten konvooiëren. Onze regeering heeft trouwens nooit een dergelijke bescherming aanvaard. Zou er aanleiding zijn om onze schepen te doen konvooiëren, dan zou de regeering gebruik maken van vaartuigen der Koninklijke Nederlandsche Marine.

Zaterdag 21 October

Vandaag was het precies driehonderd jaar geleden, dat Maarten Harpertsz. Tromp de Spaansche vloot bij Duins versloeg en zoo een einde maakte aan

In de dorpen aan het front worden barricades opgericht tegen de tanks. Zij bestaan voor het meerendeel uit stevige steenen muren.

Spanje's heerschappij ter zee. Dit Duins (het Engelsche Downs) ziet ook nu nog vele Hollandsche schepen op de reede, bijna dertig, gezamenlijk meer dan 150.000 ton metend, doch het zijn koopvaardij-schepen en zij liggen daar om door de Engelschen op contrabande te worden onderzocht.

Op zee was het vandaag weer lang niet zoo kalm als aan het westelijk front; drie neutrale schepen werden getorpedeerd: de Noorsche tankboot „Deodata”, de Zweedsche vrachtboot „Gustav Adolf” en de Roemeensche tankboot „Oltenia”. Een Britsch konvooi werd op de Noordzee aangevallen door twaalf vijandelijke vliegtuigen. Volgens de Britsche admiraliteit zou deze aanval in het geheel geen succes gehad hebben, terwijl minstens drie toestellen zouden zijn neergeschoten. Men meent een kort zeegevecht te hebben waargenomen in de buurt van Jutland tusschen drie Britsche torpedojagers en een Duitsche torpedoboot. De laatste zou na een strijd in westelijke richting verdwenen zijn. Verder is het Duitsche wachtschip „Este 701” bij het Deensche eiland Moën op eenige mijnen geloopt en gezonken. Het grootste deel van de opvarenden moet verdronken zijn, naar schatting ± 70 man.

De „Statendam” vertrok dezen nacht met 1500 à 1600 passagiers, grootendeels nog „gestrande” Amerikanen, maar ook Polen, Hongaren en Joodsche emigranten.

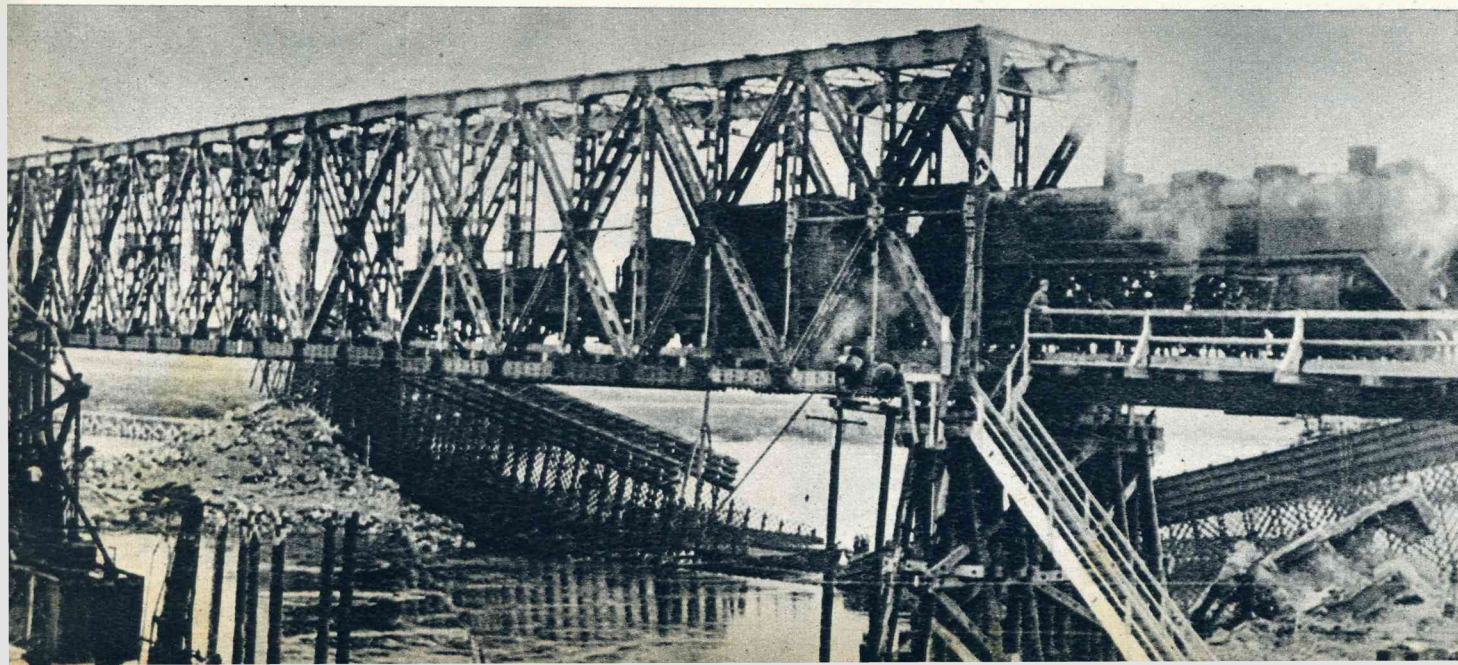
GOUWLEIDERS EN RIJKSSTADHOUDERS NAAR BERLIN

De Führer heeft alle rijksstadhouders en gouwleiders naar Berlin laten komen, waar zij vanmiddag aankwamen. Omtrent de redenen, waarom dit geschied is, wilde men geen inlichtingen verstrekken. Wel zouden uiteraard kwesties van groot belang besproken worden.

Van Duitsche zijde wordt bericht dat de Franschen nu ook het bosch „Der Warndt” ontruimd hebben. Aan beide zijden meldt men dat het kalm is, behoudens verontrustingsvuur van de artillerie.

Het Italiaansch-Duitsche accoord omtrent de in Italiaansch Tirol wonende Duitschers is vandaag ondertekend. Bij de overeenkomst wordt bepaald, dat de verhuizing van de in Alto Adige wonende Duitschers binnen drie maanden moet plaatsvinden. De bewoners van Duitschen oorsprong mogen kiezen,

In plaats van de door de Polen vernietigde brug over den Weichsel bij Dirschau hebben de Duitschers een nieuwe gebouwd, die weldra in gebruik genomen werd.

of zij naar Duitschland willen vertrekken of de Italiaansche nationaliteit willen behouden. In het laatste geval mogen zij natuurlijk in Italië blijven.

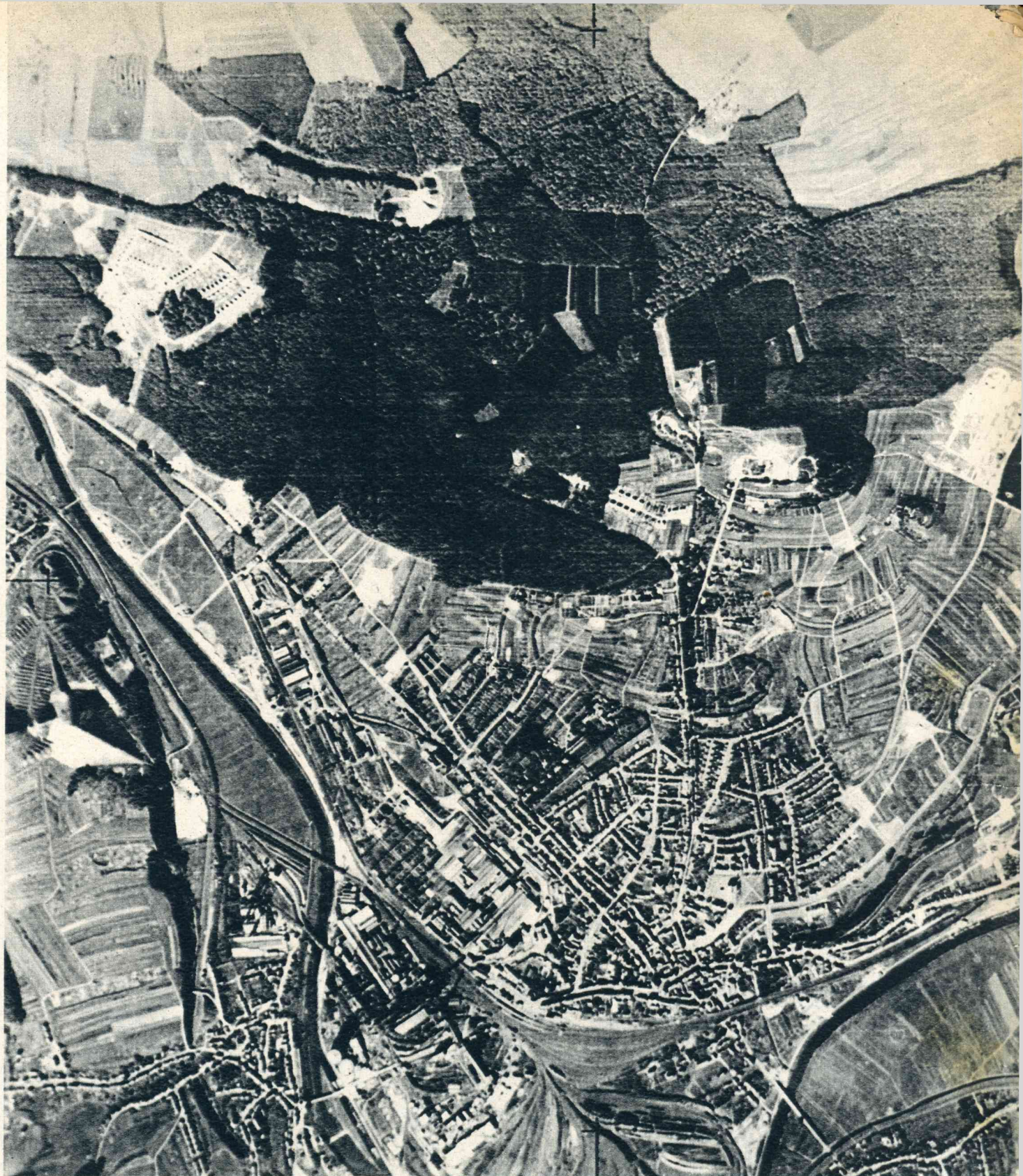
Volgens een bericht uit Reval (Tallin) is de bezetting van het eiland Dagö door de Russische troepen vandaag voltooid.

Zondag 22 October

Het Russische vlooteskader, dat reeds een week op de reede van Tallinn lag, is vandaag naar de Russische vlootbasis Kroonstad in de Finsche golf vertrokken. Vooral in Finland heeft men dit bericht met voldoening ontvangen.

Afgezien van enkele observatieposten vallen de Fransche linies thans ongeveer samen met de Fransch-Duitsche grens, terwijl de Duitse troepen voor het overstroomde gebied van Rijn, Moezel en Saar staan. Van Fransche zijde beschouwt men den terugtocht als een knappen strategischen zet van generaal Gamelin. Men had nl. vernomen, dat de Duitschers een groot offensief voor-

Bastianini, de nieuwe Italiaansche ambassadeur te Londen, overhandigde op 18 October zijn geloofsbrieven aan den Engelschen koning. Bastianini verlaat het gebouw van de Italiaansche ambassade op Grosvenor Square.

De stad Saarbrücken aan het westelijk front, door een waarnemer van de Engelsche luchtmacht op een hoogte van $\pm$ 7000 meter gefotografeerd. De donkere boog is de Saar, de kleine witte vlekken langs de rivier zijn bunkers voor machine-geweren, de groote geschutstellingen.

bereidden tegen de Fransche troepen, die op Duitsch gebied gelegerd waren.

Hadden de Fransche voorposten zich niet zes dagen geleden teruggetrokken, dan zouden zij zich thans in een uiterst netelige situatie bevinden, omdat het water in de rivieren zoo snel gestegen is.

Naar het Britsche ministerie van Luchtvaart meedeelt, werd hedenmorgen juist onder kerktijd luchtalarm gegeven. De diensten werden onderbroken, doch vele kerkgangers verlieten de ge-

bouwen niet. 's Middags werden twee Duitse vliegtuigen nabij de Schotsche kust gesignaleerd. Eén dezer toestellen zou door Britsche jagers tot dalen zijn gedwongen.

KETTINGHANDEL

De crisisdienst in Rotterdam is een geval van kettinghandel op het spoor gekomen, waarbij de „ketting” wel heel lang bleek te zijn: een waterstoker had zich namelijk beklagd dat hij voor 500 kg. zeep (die hij niet had mogen koopen wegens het hamsterverbod) te veel moest betalen. Het bleek, dat hij de partij had ontvangen van een belastingconsulent, die haar weer van een reiziger had overgenomen. Deze reiziger had de zeep van een mosselhandelaar gekocht en de mosselhandelaar had de 500 kg. van een échten reiziger in zeep. De patroon van dezen reiziger had zijn goedkeuring aan de transactie verleend en tegen allen werd procesverbaal opgemaakt.

Militairen, die met verlof zijn, mogen voortaan zoodra ze thuishomen hun soldatenpakje uittrekken en zich officieel „mijnheer” Pietersen in plaats van „dienstplichtige” Pietersen laten noemen. Wel moeten de gemobiliseerden op de heen- en terugreis hun uniform dragen, doch daartusschen mogen ze twee dagen volop „burger” zijn. Deze regeling geldt voor de oudere gemobiliseerden, niet voor hen die voor eerste oefening onder de wapenen zijn gekomen.

In den strijd aan het westelijk front maken de Duitschers veelvuldig gebruik van landmijnen, die een groot gevaar opleveren voor oprukkende troepen. Een aantal Fransche militairen bekijkt deze verweermiddelen.

EEN ONTMOETING NA ACHT JAAR

door Siegfried Odewald

Het regent.

Grauwe, zware regen klettert onophoudelijk neer op de groote stad, bubbelt hoog op in de plassen, verdwijnt op het gladde plaveisel.

Taxi's snellen huid-toeterend door de straten, duidelijke bandsporen achterlatend op het vetglimmende asphalt. Trams, opgepakt met natte, druipende mensen, huilen klagend door de bocht, tjingelen 'n enkelen fietser weg, die zich te ver naar links heeft gewaagd.

Het leven in de drukke stadsstraten verstomt; menschen vluchten winkels in, of bewegen zich haastig, met opgezette kragen en gebogen onder paraplu's, waar het water in dunne stralen afsijpelt, vlak langs de huizen.

Hier en daar, in een enkele groote zaak, steekt men de lichten al aan; eenige neon-reclames flitsen fel, reeds op dit late middaguur, tegen den donkeren hemel.

De regen daalt uit de grijze, grauwe luchten op de sombere stad; en het water in de pijpen zingt zijn monotone symphonie.

Lodewijk van Vliet loopt door de straten, de handen in de wijde zakken van zijn gele regenjas, zijn gezicht somber en ernstig onder den neergeslagen slappen rand van zijn hoed.

„Daar loop je nu door Amsterdam, waar je zoo naar verlangd hebt, de Kalverstraat met zijn gezellige etalages en winkelende menschen, die je je voor den geest trachtte te halen, als je daar ginder zwoegde op die brandend-heete plantage, of in dat warme, benauwde kantoor.

Ja, hij had het carillon van den Dam weer hooren spelen, hij had de poppenkast weer gezien, Tuschinski, de Stadsschouwburg, Américain, het Rembrandtsplein, het waren alle echt Amsterdamsche klanken, die een mensch in de tropen weemoedig konden maken, hem plotseling konden doen hunkeren naar een belegd broodje, of de lucht van het groene grachtwater. Nu had hij dit alles weer terug, nu zag hij alles weer, zooals hij het acht jaar geleden had ge-

zien, maar het was, of hij het niet meer herkende.

De Kalverstraat, goed, kijk maar, het waren nog bijna dezelfde winkels, maar moeder was er niet meer, die er aan zijn arm altijd weer zoo van genoot, hem staande hield bij de Bonneterie en juwelierszaken. Pepita was er nu niet, zijn jolige, lieve Pepita, die hem altijd had meegesleept naar de Américain-lunchroom, en daar zoo onbehoorlijk veel taartjes at. Vader was er niet meer, met wien hij 's Zondagsochtends altijd zoo prettig, beiden dikke rookwolken zuigend uit hun pijpen, door de nieuwe buurten had gewandeld, vader, die altijd zoo vol was geweest van steeds maar weer nieuwe plannen tot zijn laatsten dag. — En waar waren de vrienden, Jack en Henry en Flip en Paul, Pepita's broer. Ja, die Pepita toch, die kleine, impulsieve, lieve Pepita, met haar Spaanschen naam en haar in-Hollandsch degelijk karaktertje. Peppie had hij haar altijd genoemd.

„Hoor 'ns, Peppie,” had hij gezegd, „ik noem jou niet Pepita. Dat kan ik niet. Het past niet bij je. Pepita — hij overdreef dan de lengte van de i — beteekent voor mij een Spaansche met oogen als overrijpe krieken, en een temperament, waar je kastanjes op kunt poffen. Pepita beteekent voor mij onstuimigheid, ijdelheid, valsheid, list, noodlot... en jij, jij bent zoo lief en zoo gewoon en eenvoudig, je oogen zijn blauw als het Noordzeekanaal, jij bent enkel maar eerlijk en goed en trouw, jij bent net een echte Hollandsche jongen. Ik noem je Peppie.”

Toen had Peppie een heel roode tong uitgestoken, en getracht, hem de woorden betaald te zetten, door hem heel hard in zijn nek te knijpen, waarop hij haar bij haar polsen pakte, en die net zoolang vasthield, tot ze knielde, om vergiffenis te vragen. — Dat was Peppie: een vriend, een goede kameraad, geen vriendin. Vaak had hij haar dat gezegd, zelfs dien keer, toen ze zijn vrouw zou zijn geworden, als hij gewild had: „Peppie, kind, er is geen vriend, van wien ik

zoo veel houd als van jou, maar... tja... 't is... 't is zoo ontzettend moeilijk te zeggen, zie je... ik bedoel, je zou mijn zusje kunnen zijn. Ik zie te veel een eerlijke, eenvoudige lieve kameraad in je. Nee, toe nou, Peppie, nou moet je niet gaan huilen, toe nou, Peppie — heusch, ik vind het zelf ook verdraaid beroerd, maar jij bent te goed, om mijn vrouw te zijn. Echt, ik ben je niet waard. Ik moet een heel andere vrouw hebben, Peppie, heusch, geloof me nou...”

Ja, die Pepita had altijd veel van hem gehouden, en hij van haar, maar anders. En nu komt hij uit Indië terug, bitter, gedesillusionneerd, bedroefd. Met Pepita zou hij — dat weet hij nu — gelukkig zijn geworden, Peppie had hem zoo graag gehad, die was lief en zacht en eenvoudig, die was vroolijk en geestig en oprecht. Peppie kende hij als zichzelf, iedere nuance van haar gezichtje en haar karakter. Ze hadden beiden veel van elkaar gehouden. Misschien was alles wel te volmaakt, te gemakkelijk geweest. Na al die jaren weet hij het: Peppie was méér dan een kameraad...!

„Loutje!!!!” Zachte armen in nat gummi om zijn hals, heerlijke, zachte wangetjes tegen zijn ruwe kin. „Peppie!!!!” schreeuwt hij, „Peppie! Pepita! Peppie! Kind!!!”

Dát is Pepita. Net als acht jaar geleden. Niets veranderd, misschien wat voller in haar gezicht, wat meer vrouw. En nog altijd even nonchalant in een gummi regenjas, met haar haren zoo vroolijk onder haar hoedje uit. Wel verdraaid, heeft ze hem nu al weer in die lunchroom meegetrokken?! Droomt hij eigenlijk? Dat hij net als acht jaar geleden tegenover haar zit in dit café, en weer haar vroolijke, geestige praatjes hoort. Is er eigenlijk wel iets veranderd in die acht jaar, dat hij nu weer „thee met heel veel gebakjes” bestelt?

Pepita doet haar gummi hoedje af, en schudt als een natte hond met haar krullen. Nee, nou ziet hij het: ze is mooier geworden, ze ziet er gezonder en flinker uit.

„Peppie,” zegt hij, „als je eens wist hoe eenzaam en ellendig ik was zooveel, voordat jij er was. Zonder Peppie is Amsterdam een onbeteekenend gehucht.”

Ze lacht. Ze heeft nog steeds mooie, witte tanden. Ze praat nog steeds als wat hij een „ongecorrigeerde gramfoonplaat” placht te noemen: „Ken je nog steeds zoo goed algebra? Weet je nog, hoe je me altijd hielp met die vergelijkingen met drie onbekenden, waar ik het foefje nooit van leerde? Rook je nog altijd die vieze Engelsche sigaretten, waar ik duizelig van werd? Wat verdiende je daar nu eigenlijk, Lou? Zeg, kon je goed opschieten met die Javaantjes? Moet je hooren: Jack is nu eindelijk ook ingenieur, drie keer gezakt. Ik zwem liever over een kanaal, dan dat ik over een brug loop, die hij gebouwd heeft. O, weet je, dat mijn fox-terrier gestorven is? Aan hors d'oeuvre. Die stond klaar voor een diner voor twaalf personen, de rest snap je.”

't Wordt stil in de lunchroom. 't Is half zes, de menschen stappen op.

„Peppie,” zegt hij opeens met 'n plotseligen angst in zijn oogen; „je bent toch hoop ik niet verloofd of getrouwd of zoo...?”

Ze krijgt een kleur en is even stil. „Al twee keer verloofd geweest,” zegt ze zacht, „en binnenkort gebeurt het weer...” Ze kijkt nu strak op haar theekopje en speelt in gedachten met haar lepeltje. „Ik kon niet langer wachten. Altijd hoopte ik nog, dat je terug zou komen, en dat alles... twee keer ben ik verloofd geweest, maar ik maakte het af, omdat ik vond... och, ik weet het niet — ik wilde niet langer wachten, Lou...” en dan met 'n lichte tinteling in haar oogen, „een „Hollandsche jongen” is ook maar een mensch...”

„Met wien ga je je verloven? — Kom, zeg op, wie is het?” vraagt hij bijna driftig.

„Wat doet het er toe, of ik je nu een naam noem?”

„Peppie,” zegt hij nu rustiger, „als jij je gaat verloven, ben ik toch zeker wel de eerste, die moet weten, met wien! — Ken ik hem?”

„Misschien.”

„Nou kom!”

Dan begint ze plots met vernieuwde energie aan een enorme moccapunt, en tusschen twee happen in: „Als jij in die advertentie voluit Lodewijk schrijft, dan wil ik geen „Peppie”. Per slot heét ik toch Pepita...!”

REGEN IN DE HOOFDSTAD

Sparta en Hermes D.V.S. scoorden elk vijfmaal in den wedstrijd op Spangen. Spelmoment uit deze ontmoeting, welke door twee strafschoepen tegen het einde een min of meer ongewoon slot had. Aanval op het Schiedamsche doel.

In den 2e-klasse-wedstrijd Quick-V.D.L. slaagde geen van beide partijen er in te scoren. Felle aanval der V.D.L.-ers op het Haagsche doel.

Sport van de week

De match R.F.C.-Feijenoord leverde den bezoekers een 2-1-overwinning op. Aanval op het doel van R.F.C.

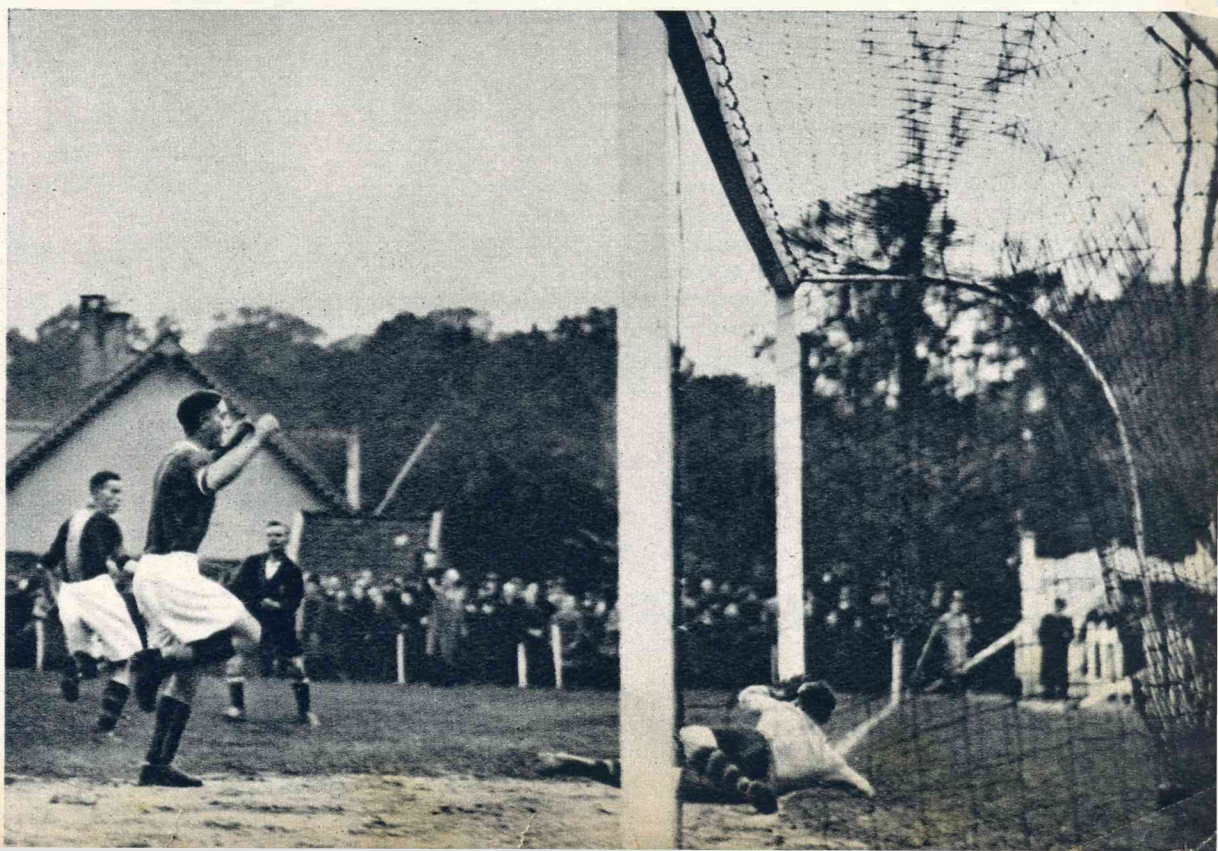

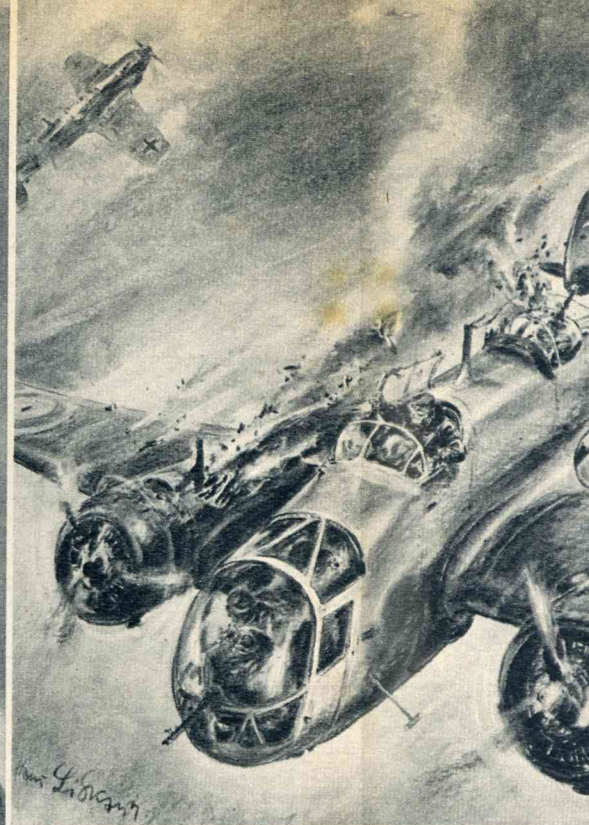
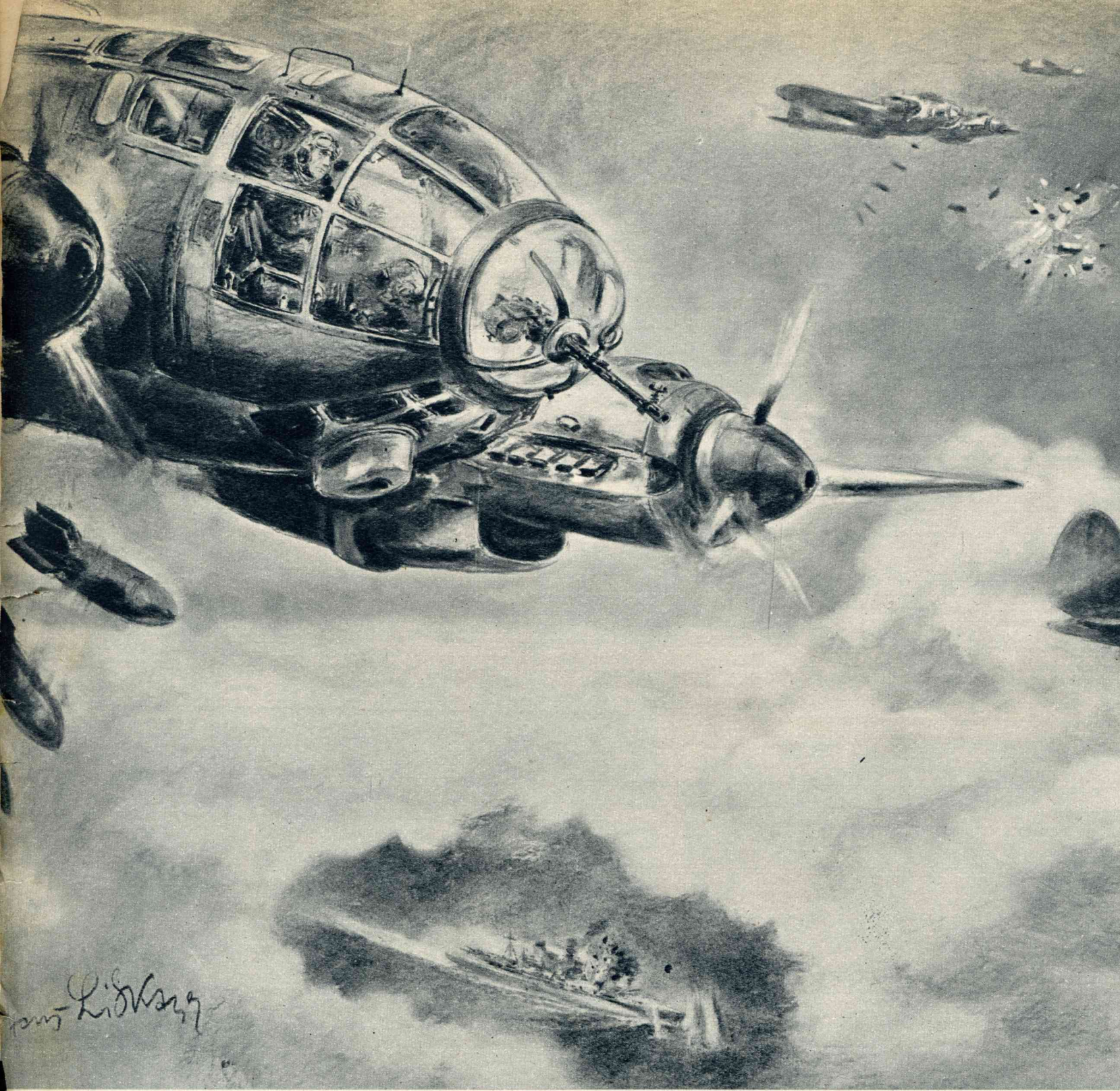
Nog een spelmoment uit het treffen tusschen Sparta en H.D.V.S., eveneens genomen bij het doel der Schiedammers.

Te 's-Gravenhage hebben H.B.S. en Xerxes de punten gedeeld (2-2). Kiekje uit deze ontmoeting voor het doel van Xerxes.

D.F.C. slaagde er Zondag in D.H.C. een 3-1-nederlaag toe te brengen. Zóó scoorden de gastheeren hun tweede doelpunt.

Een treffen tusschen een zwaren bommenwerper en duiken de jagers neer, spoedig heeft hun machinardementsvliegtuig ontredderd. Terwijl het toestel beneden gaat, opent de piloot zijn cabine. Zal parachute te ontkomen?

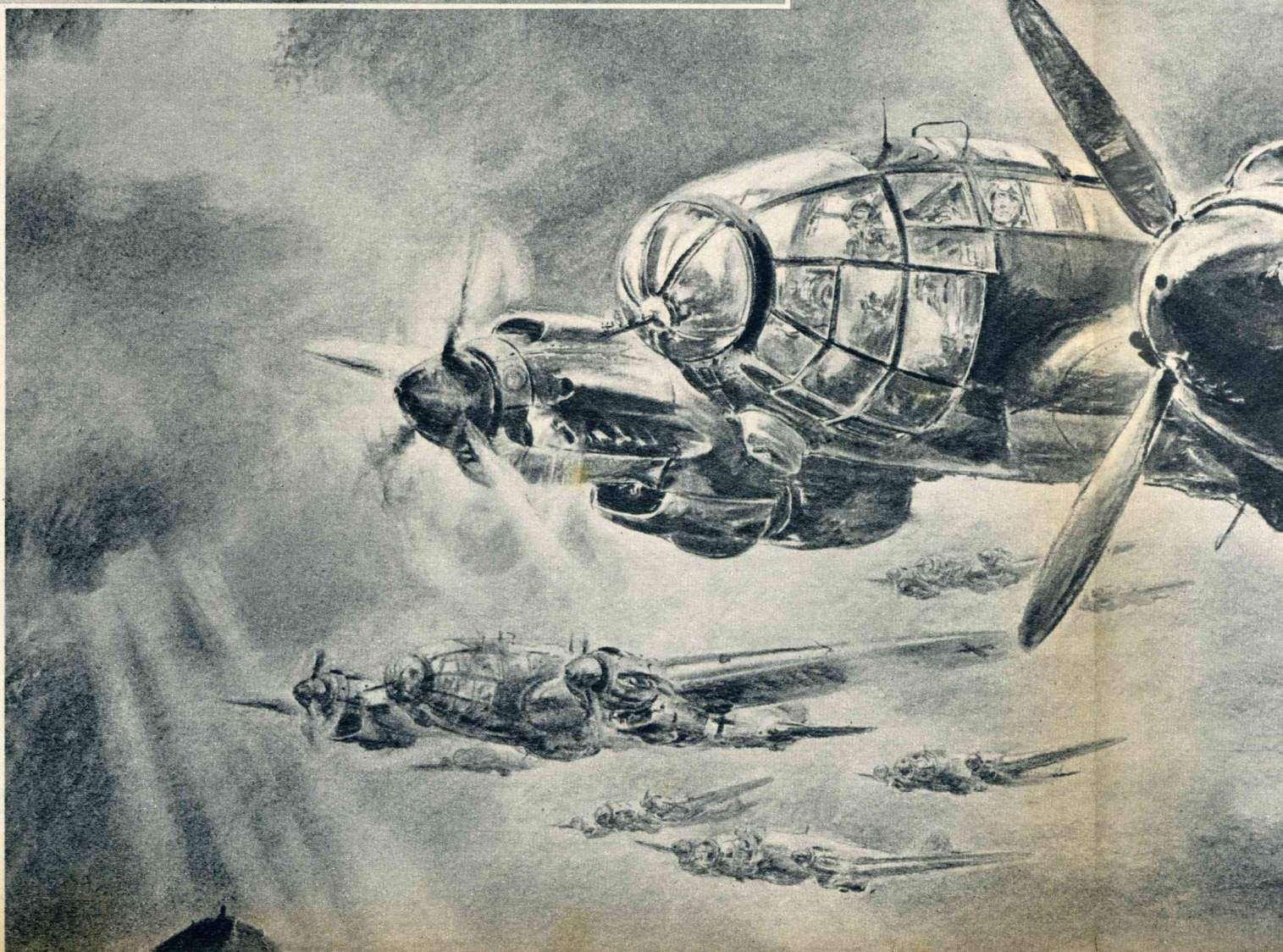
DE STR TUSSCH VLIEGTU EN VLO

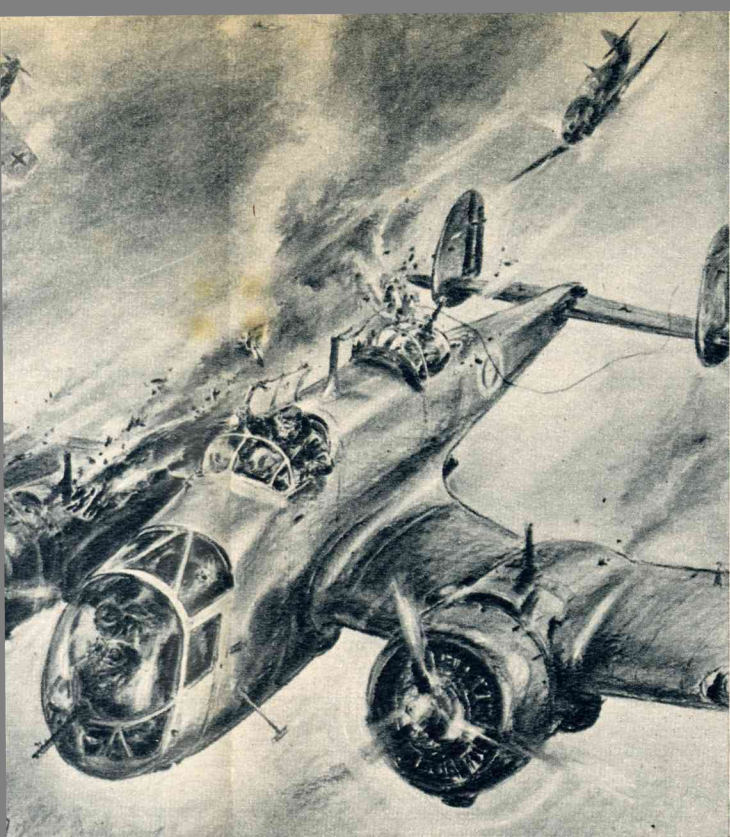
Rechts: Een dramatische episode uit een der gevechten. Het aangevallen smaldeel tracht de bommenwerper te drijven. Op den voorgrond een vliegtuig-moederschip, dat getroffen wordt geraakt.

Tusschen de wolkenflarden door bespeurt de vliegtuigcommandant 'n kruiser. Terwijl op het oorlogsschip in allerijl 't luchtafweergeschut in werking wordt gesteld laten de bommenwerpers hun projectielen vallen: 250 kg. zware bommen, die nagenoeg geheel uit zeer explosief materiaal bestaan.

In de eerste weken van den huidige oorlog werd de strijd hoofdzakelijk ter zee en in de lucht gevoerd. Reeds meermalen kwam 't tot een treffen tusschen vlooteenheden en eskaders bommenwerpers, waarbij de aangevallen schepen hulp ontvingen van snelle jagers. Op deze bladzijden drukken wij een viertal teekeningen af die een impressie geven van deze gevechten en op huiveringwekkende wijze de verschrikkingen van den modernen oorlog in beeld brengen.

Na een verkenningsvlucht boven de Noordzee keert het eskader huiswaarts. Vooraan vliegt een toestel, dat door de afweerbatterijen werd getroffen, waarbij de linkermotor buiten dienst werd gesteld.

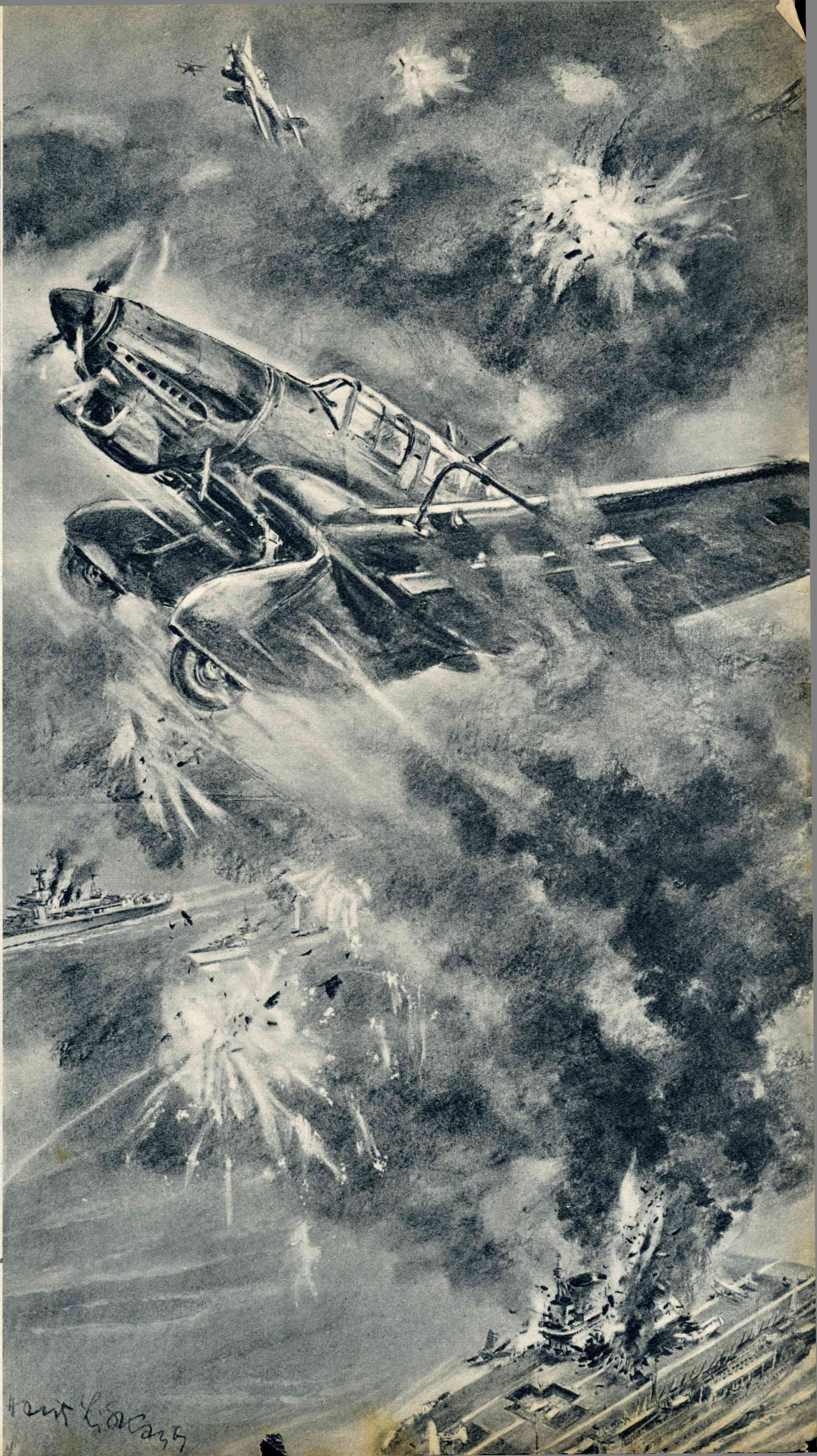
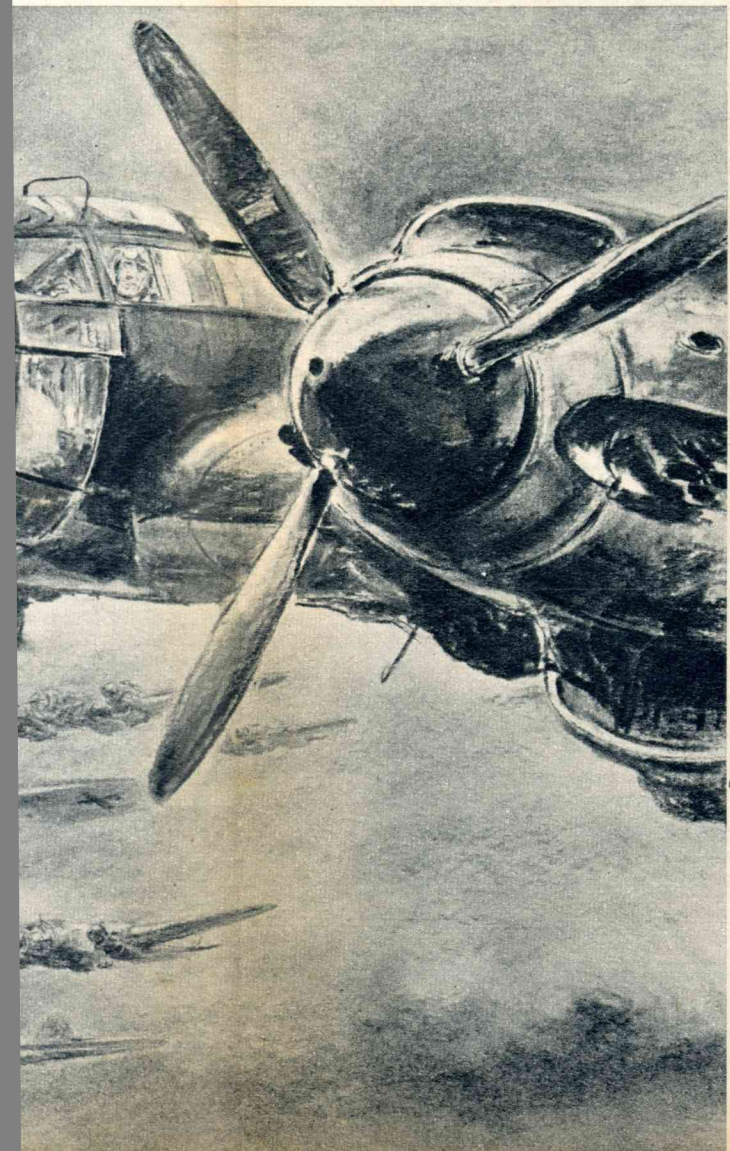

En tusschen een zwaren bommenwerper en twee jagers. Pijlsnel
de jagers neer, spoedig heeft hun machinegeweevuur het bom-
metsvliegtuig ontredderd. Terwijl het toestel in glijvlucht naar
gaat, opent de piloot zijn cabine. Zal het hem gelukken per
parachute te ontkomen?

DE STRIJD TUSSEN VLIEGTUIG EN VLOOT

Een dramatische episode uit een der gevechten op de Noordzee.
gevalen smaldeel tracht de bommenwerpers door salvo's te ver-
Op den voorgrond een vliegtuig-moederschhip, dat juist door een
voltageffter wordt geraakt.

Hongaarsche Rhapsodie

DOOR CLAUDE FAYET

KORTE INHOUD VAN 'T VOORAFGAANDE:

De 78-jarige prins Karol van Sylvania, wiens secretaris ongeneeslijk ziek is, heeft zich tot levenstaak gesteld een biographie in het Latijn te schrijven van koning Stephanus van Hongarije. Zijn ouderloze kleindochter, de achttienjarige knappe Lila, tracht hem te vervangen, doch ze kan den prins niet van dienst zijn, omdat ze niet voldoende Latijn kent, waarom hij een nieuwen secretaris zoekt. Een neef van Lila, graaf Zoltan Madany, die al z'n geld in juweelen belegd heeft, en Lila's beste vriend en raadgever was, vertrekt naar Amerika, omdat al z'n juweelen hem ontstolen zijn. Als kenner van edelsteenen treedt hij te New York bij een juwelier in dienst om in eigen onderhoud te kunnen voorzien. Een vriend van prins Karol, de verarmde graaf Otto van Karysch, die in Madany een tegenstander ziet, is op de lieflijke Lila verliefd; nog meer trekt hem evenwel 't fortuin van den ouden prins aan. Hij wordt echter door Lila afgewezen. De chauffeur van graaf Otto, Danisheff, heeten, blijkt doctor in de letteren te zijn. Van Karysch stelt hem voor (om hieruit natuurlijk zelf voordeel te putten) de betrekking als secretaris van prins Karol aan te nemen. Danisheff ontdekt, dat de gelden van prins Karol door den rentmeester Prajbo niet goed worden beheerd. Graaf Zicki, een vriend van den prins, komt zich over Danisheff beklagen en noemt hem een intrigant. Prins Karol schenkt geen aandacht aan deze praatjes en is er van overtuigd, dat hij Danisheff veel dank verschuldigd is. Op een rit door het bosch ontmoet Danisheff een vroegeren vriend van z'n ouders: Mathias Sarviz. Lila krijgt van haar grootvader toestemming een garden-party bij te wonen. Op dit feest doet graaf Zicki haar een huwelijksaanzoek. Een van de andere gasten, Ladislaus Wolski, verklaart haar eveneens zijn liefde. Ze wijst beiden evenwel af. Ook Danisheff is op haar verliefd, waarom hij wil vertrekken.

„Maar hoe heb je in 's hemelsnaam die verliefdheid opgedaan?”

„Ik heb haar in 't bosch gezien. Eerst zonder te weten, wie ze was; soms was ze alleen, maar dikwijls werd ze gevolgd door Simon, den knecht, dien ze 't liefste bij zich heeft. Ze kwam voorbij en ze bereed haar paard met 'n volleerdheid, die je niet

zou verwacht hebben bij zoo'n jong meisje.”

„Zoo, zoo” spotlachte Sarviz. „'t Lijkt me, dat je nog al dikwijls op den weg bent gaan staan, waar ze langs moest komen. Anders kon je haar zoo niet bestudeerd hebben.”

Danisheff keek hem aan zonder de spotternij aan te voelen; z'n oogen leken zonder uitdrukking, hij hield z'n handen samen gekneld en zat eentonig voort te praten. Men kon 't hem aanzien, dat z'n geest geheel verdiept was in z'n herinneringen...

„Elken morgen,” legde hij uit, „zoekt ik haar in 't bosch. Op 'n dag vond ik haar, terwijl ze 'n klein meisje aan 't troosten was, die 'n troep ganzen kwijt was en ze hielp ze mee zoeken. Maar ik was 't die de ganzen terugvond en teruggejaagd heb, zonder dat ze mij gezien hebben. 'n Anderen keer zat ze in 'n boot met Simon en 'n anderen man, die graaf Madany moet geweest zijn; 'n anderen keer...”

Hij vertelde door, één voor één z'n herinneringen nagaand. Sarviz luisterde naar hem zonder hem te onderbreken. Toen Danisheff eindelijk zweeg, kruiste hij z'n armen over de borst en sprak hem bruusk aan:

„Maar, kerel, hoe ben je dan zoo dwaas geweest om bij den prins in dienst te treden, als 't er zoo bijstond?”

„Alles ging zoo opeens, zoo onverhoopt, ik leefde volop in 'n droom...”

„Ja,” zei Sarviz, „dat merk ik nu. Ik wil niet onrechtvaardig zijn — je had er alle aanleiding toe.”

Danisheff streek over z'n kin, 'n teeken van sterke ontroering.

„Ik neem dus aan, dat je 'n volstreckte terughouding aan den dag gelegd hebt en dat je Lila niet aangesproken hebt, tenzij je niet anders kon.”

„Neen,” bekende de jongeman heel aarzeland. „Terughoudend ben ik geweest, dat is waar, maar alles wat ik voor haar kon doen heb ik gedaan. Trouwens, dat had ik beloofd aan Karysch...”

„Wat zeg je daar?” riep Sarviz overeind springend.

„Karysch had je 'n belofte laten doen?”

Danisheff keek hem verbluft aan.

„Ja zeker. Ik herinner me z'n woorden nog. Hij vroeg me, of ik heel voorkomend en vol attentie voor Lila zou willen zijn.”

Sarviz z'n gezicht was weer betrokken. Zittend op den hoek van de tafel liet hij werktuiglijk z'n lange beenen heen en weer bengelen.

„Dat bevalt me niet,” mompelde hij, „neen, dat bevalt me niet. Wat drommel kon die in den zin hebben?” Hij beet geërgerd op z'n lippen.

„Probeer je eens te herinneren: hoe was hij tijdens dat onderhoud met je?”

„Daar hoef ik niet naar te zoeken. Ik geloof, dat ik dat uur nooit zal vergeten. Hij was zoo buitengewoon sympathiek en gul gestemd, dat ik 't niet mooier kon droomen.”

„Hou maar op!” zei Sarviz. „Ik weet heel goed dat hij zich buitengewoon sympathiek kan voordoen; ik voor mij vertrouw hem niet verder dan ik hem zie. 't Lijkt me allemaal geen zuivere koffie. ... Enfin” — en hij trok z'n schouders op — „er kan niets ergers bestaan dan dit. Wat ben je nu van plan? Wil je soms weggaan?”

't Was even stil.

„Ik vraag me af, of 't de moeite waard is,” zei Danisheff ten slotte, op 'n vermoeden toon. „Zij zal wel een dezer dagen uit m'n leven verdwijnen aan den arm van 'n man...”

„En kun je dat zoo maar met leede oogen aanzien?” barstte de andere los. „Je hebt er al last van, als ze uitgaat

Sarviz trok 'n stoel naar zich toe en ging zitten. Z'n beweeglijk gezicht stond nu ernstig. Hij keek lang door 't venster zonder iets te zien van 't vertrouwde landschap.

„Hum!” zei hij eindelijk, „ik geloof, dat je niets ergers zou kunnen overkomen dan dat.”

Danisheff hield z'n handen voor z'n oogen en antwoordde niet.

„Je moet weggaan, jongen,” ging hij voort, „'t is 't beste wat je doen kunt.”

Hij keek hem peinzend aan. Dan werd z'n nieuwsgierigheid wakker; twee keer ging z'n mond open en weer dicht. Hij durfde de vraag, die hem op de lippen brandde, niet stellen. Op 't laatst kon hij 't niet langer uithouden.

„Wat is er gebeurd? Heeft ze je op de een of andere wijze gekrenkt?”

„Neen, ze is goed geweest, te goed nog wel. Ze heeft tegen me gepraat als 'n moeder, als 'n zuster, als 'n verloofde. Ik zeg u, dat ik niet meer kan.”

De lange smalle neus van Sarviz trilde. Stukje voor stukje ontwong hij Danisheff 't verhaal van wat er zich in de bibliotheek had afgespeeld. Ten slotte haalde hij z'n schouders op en bromde:

„Wat zul je er aan doen? De ergste flirt zou zoover niet hebben durven gaan. Uit alles blijkt dat ze zoo onschuldig is als 'n duif.”

Hij liep met 'n woedend gezicht heen en weer.

„En je hebt haar niet eens gekust? Je bent 'n uil, kerel, 'n uil of 'n vent met het temperament van een visch. Nu, beken 'ns! Ik wed, dat je onmiddellijk op haar verliefd geraakt bent? Den eersten dag al, dat je in dienst gekomen bent bij den ouden Karol?”

„Van te voren,” bekende Danisheff met z'n oogen naar den vloer. „Den eersten dag dat ik haar gezien heb, toen ik nog chauffeur was bij Karysch.”

„Ah!” sprong de andere op, „je kende haar al? En zij?”

„Ik weet wat u denkt,” antwoordde hij z'n schouders ophalend. „U denkt, dat ze me gekleed als chauffeur gezien heeft. Neen! Niemand heeft me gezien, uitgezonderd de menschen van 't landgoed. Op slot van rekening zou 't misschien beter geweest zijn...”

WATERMOLEN IN 'T NAARDERMEER

om te dansen met al de beunhazen uit de streek hier; wat moet dat worden, als ze verloofd en gelukkig is?"

"Hou op, hou op! Bent u dan nooit verliefd geweest?"

"Je wilt 't dus van nabij meemaken?" vroeg Sarviz nog eens onverbiddelijk. "De verloving, 't trouwen, dat zal aardig wezen!"

"Ik zal weggaan," zei Danisheff eindelijk verslagen. "U hebt gelijk, 't moet. Maar waar naar toe?"

Sarviz wierp hem 'n vluggen blik toe. Hij haalde z'n pijp uit z'n zak en begon ze langzaam te stoppen.

"Ik heb vrienden gehad," sprak hij voor zich uit, "echte vrienden tusschen de valsche. Ze denken, dat ik dood ben, maar ze zijn in staat zich te verheugen over m'n verrijzenis. Ik zal eens aan hen schrijven, als ik ten minste nog klaar kan komen met 'n brief...."

De pijp was gestopt, maar in plaats van ze aan te steken, stopte hij ze in den zak van z'n afgrijsselijke groene jas. Rechtstaande voor Danisheff legde hij hem z'n handen op de schouders.

"Vooruit, kerel, je moet niet zoo bij de pakken neerzitten. Je gaat terug naar 't kasteel, je gaat weer aan 't werk alsof er niets gebeurd was. Je zult natuurlijk Lila weer zien. Je zult moed nodig hebben, meer moed om niet te bezwijken voor haar vriendelijkheid, dan je nodig zou hebben om haar koelheid te verdragen, dat weet ik. Maar je bent sterk en je kunt altijd hier komen, als 't je eens te machtig wordt...."

Danisheff liet z'n hoofd zakken.

"'t Ergste," begon hij....

"'t Ergste?"

Danisheff haalde diep adem.

"Ik voel zoo goed, dat, als ik wilde, zij van me zou kunnen houden," voltooide hij zacht.

Er viel 'n lange stilte, die verbroken werd door de stem van Sarviz, die anders klonk dan van te voren — 'n rauwe, harde stem....

"Dat moet je niet doen, Jan.... Danisheff," zei hij.

Hun blikken kruisten elkaar. Jan keerde z'n gelaat af. Hij maakte 'n vaag gebaar, alsof hij zich aan 't onvermijdelijke overgaf. Dan, zonder nog 'n woord te zeggen, liep hij weg. Kort daarna weer-

klonk de ploffende slag van paardenhoeven, waarvan 't geluid weldra in de verte wegstierf.

Sarviz was onbeweeglijk blijven staan in de deuropening, met z'n handen in z'n zakken en z'n wenkbrauwen gefronst.

"De ellende van 't leven!" mompelde hij, terwijl hij z'n schouders optrok.

Hij ging aan zijn bureau zitten en begon te schrijven.

"Jij, vriendje, jij bent binnen veertien dagen vertrokken!" voorspelde hij, terwijl hij de envelop toeplakte. "We moeten de kat niet bij de melk zetten."

XIV

Juffrouw Rosa en Lila waren te zamen naar 't dorp gegaan voor verschillende boodschappen. Zij waren ieder haars weegs gegaan en nu troffen ze elkaar weer bij de kerk, waar de auto stond. Op den toren sloeg 't vijf uur. De bronzen tonen, die de klepel uit de klok sloeg, binden door de lucht en verstomden 't getijp van de musschen in de boomen op 't pleintje voor de kerk. Toen de laatste suizende slag was weggestorven begon 't getetter en gekwetter opnieuw.

"Komt u, juffrouw?" vroeg Lila.

Ze leek 'n beetje ongeduldig. In haar witte japon en met haar vlug hoedje, waar twee kleine vleugeltjes op zaten, zag ze er uit als 'n kleine Mercurius, gereed om op te vliegen.

"Nu heb ik nog vergeten aan te gaan bij de presidente van „Weezenzorg" om 'n inlichting," zei juffrouw Rosa spijtig. „Je weet, Lila, dat gaat over Marieke Marley, die...."

't Meisje liet haar niet uitspreken.

"Zoudt u willen teruggaan? Dat is heel eenvoudig, neem den auto."

"'t Is vijf uur, tijd voor de thee," aarzelde de gouvernante; „en dan, hoe zou jij naar huis komen?"

"Ik ben zeker, dat juffrouw Sophie niet graag zou hooren, dat u voorbij gegaan bent, al is 't precies theetijd. Wat mij betreft, u zet me eenvoudig af in de buurt van de vijvers; van daar af ga ik door 't park naar huis."

"Ja, dat was de beste oplossing," zuchtte juffrouw Rosa, zichtbaar met 't voorstel ingenomen.

„Maar werkelijk, kind, moet je dan niet te lang loopen?"

„U weet wel, dat ik daar van houd," lachte Lila. En ze stapte inderdaad vol opgewektheid 't wandelpad op, dat slingerde langs de prachtige bronvijvers, terwijl juffrouw Rosa naar 't dorp terugreed.

De familie van Sylvanië liet zich nooit onbetuigd, als er voor liefdadige doeleinden 'n beroep op haar gedaan werd en zelfs uit eigener beweging werd meer dan eens door hen navraag gedaan naar menschen, die mogelijk hulp noodig hadden. Zoo kwam juffrouw Rosa meermalen bij juffrouw Sophie en ze werd er altijd heerlijk ontvangen.

Op 't oogenblik, dat ze voor 't huis van de presidente stilhield, stopte er tegelijk 'n tweede auto vlak achter den haren en graaf Zicki sprong met 'n onmiskenbare kwiekheid uit den wagen. Toen hij de gouvernante herkende, betrok z'n gezicht. Hij groette haar echter met de grootst mogelijke hoffelijkheid en deed, alsof hij den anderen kant op wilde gaan; maar hij veranderde van gedachte, draaide zich om en kwam drukdoende naar haar toe.

"Ik ben blij u te ontmoeten, juffrouw," zei hij vriendelijk. „Bent u alleen naar 't dorp gekomen?"

"Ik was samen met Lila, die teruggegaan is, maar ik had nog 'n inlichting te vragen, waar ik niet aan gedacht had," verklaarde juffrouw Rosa.

Zicki zweeg 'n oogenblik, maar nam toen plotse-ling 'n besluit.

"Kan ik u 'n oogenblik spreken, juffrouw?" vroeg hij deftig.

"O zeker," antwoordde de gouvernante 'n beetje verwonderd.

Ze deden zwijsend enkele stappen.

"Heeft Lila u gesproken over ons onderhoud op 't feest van Dakowsky?" vroeg hij op den man af.

Juffrouw Rosa opende wijd haar oogen.

"Ik wist niet eens, dat u haar gezien had."

"Ik heb haar gezien," bevestigde hij met kracht. „We hebben zelfs lang met elkaar gepraat en...."

"En....?"

"Ik heb de dwaasheid begaan, haar ten huwelijk te vragen," voltooide hij somber.

VERVOLG OP BLADZ. 26

Een UITGAVE die een BESPARING beteekent!

1 modeboek „Winterweelde"

en 1 Knippatroon

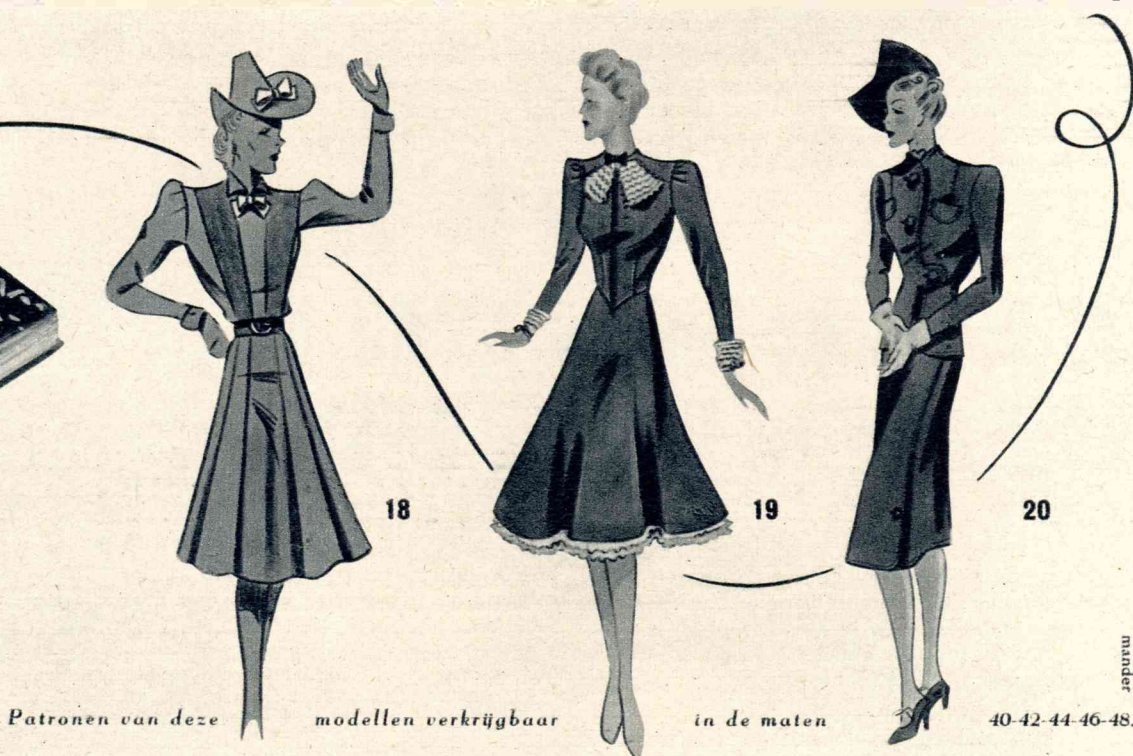
(naar keuze uit de 3 afgebeelde modellen)

samen voor 75 ct.

(waarde 95 ct.)

„Winterweelde" en een knippatroon nu samen te koopn beteekent een flinke besparing op deze uitgave en straks een veel grootere op Uw kledingbudget. Met Uw kleding zelf te maken, dalen Uw uitgaven aanzienlijk!

Onze knippatronen bezitten een bijzondere coupe en zijn makkelijk te verwerken. Niets behoeft U uit te raderen of te tekenen. U kunt zoo met knippen beginnen. Ons modeboek „Winterweelde" met ruim 350 dames- en kindermodellen is een Hollandsche uitgave zooals

Patronen van deze modellen verkrijgbaar

in de maten

40-42-44-46-48.

er geen tweede bestaat. Een complete vraagbaak op modegebied, een boek dat U niet kunt missen als U op de hoogte wilt blijven.

Zoudt U het eigenlijk maar niet meteen bestellen, nu het samen met een knippatroon zoo goedkoop te krijgen is? Maakt Uw keus uit bovenstaande 3 modellen en bestelt het met „Winterweelde" voor slechts 75 ct.

Het knippatroon kunt U krijgen in de maten 40-42-44-46-48. Vergeet vooral niet Uw maat op te geven en het nummer van het gekozen model.

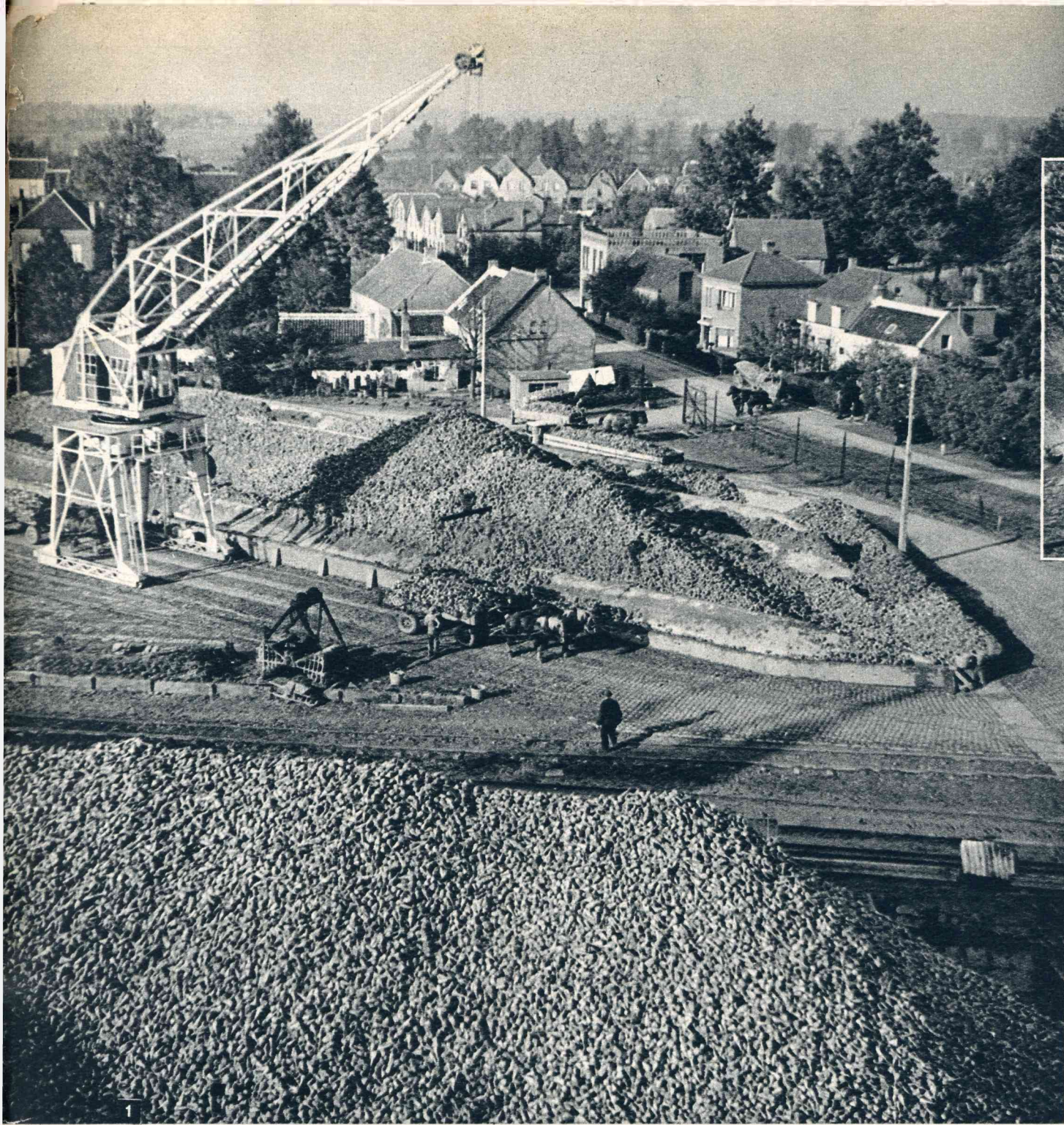
Natuurlijk kunt U het modeboek ook apart bestellen. De prijs is dan 60 ct.

Zij die „Winterweelde" reeds bezitten kunnen ook profiteeren van dit aanbod. Hen leveren wij een knippatroon naar keuze uit bovenstaande 3 modellen voor den bijzonder lagen prijs van 15 ct.

Bestellingen kunnen geschieden: bij Uw agent, Uw bezorger of den boekhandel; door girostorting op no. 293631; door toezending van het bedrag per postwissel of in postzegels aan onderstaand adres.

PATRONENKANTOOR PANORA

Nassauplein 1 • Haarlem

5. Onder de bietenstapels liggen zwemgoten, waarin het water de peen meevoert naar de fabriek.

in Indië hun rietsuiker niet kwijt kunnen! Dan praat ie eigendunkelijk mee over den strijd van riet tegen biet!

Maar nu de minister 'm een klontje minder in z'n koffie en thee voorschrijft — o, nu wordt ie ineens frèrè et compagnon met den gesmaden bietenboer, nu komt ie ons op den schouder staan kloppen: dat die bietencultuur toch maar 'n uitkomst is, en of de oogst wel goed is uitgevallen en of 't nou niet nog wat vlugger kan!

Nu, de fabrieken hebben dezen keer wel alles op alles gezet om de campagne zoo vroeg mogelijk te beginnen en het land van nieuwe voorraden suiker te voorzien.

Maar er moet dan ook wat gebeuren, eer die milliarden bieten één voor één uit den grond gestoken zijn door de rooiers, één voor één van kop en loof ontdaan zijn door de vrouwen, geladen en vervoerd naar de haventjes, verscheept naar de fabrieken.

Heel Zeeland is ervoor in rep en roer,

1. Bij hoge stapels liggen miljoenen bieten gereed op de terreinen van de N.V. Beetwortelsuikerfabriek Sas van Gent om voortdurend te kunnen voldoen aan den honger van de hijgende ketels.

HIER KOMT DE ZEEUWSCHE BIETSUIKER!

Hebt u ooit eerder zoo'n belangstelling en zoo'n medeleven gezien? O, wat kunnen ze nu sympathiek en romantisch doen, de stedelingen, die naar de bietencampagne komen kijken, trappelend van ongeduld, of nu nóg niet de voorraad aan de fabrieken groot genoeg zal worden. O, wat kunnen ze nu aandoenlijk en dichtelijk schrijven

2. Al wat per wagen of auto wordt aangevoerd, wordt voor de afrekening nauwkeurig gewogen.

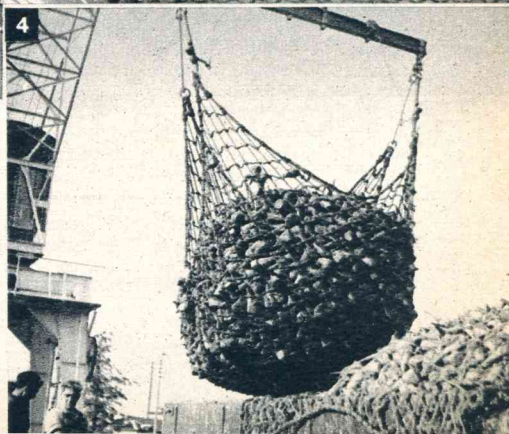
in de kranten over het werk van de bietenrooiers en de loofsnijders en de tarra-makers, o, wat staan ze nu in bewondering voor het harde werk in het gure, natte weer, en voor het vroolijke humeur en den arbeidzinn en zoo van die dierbare bietenverbouwers!

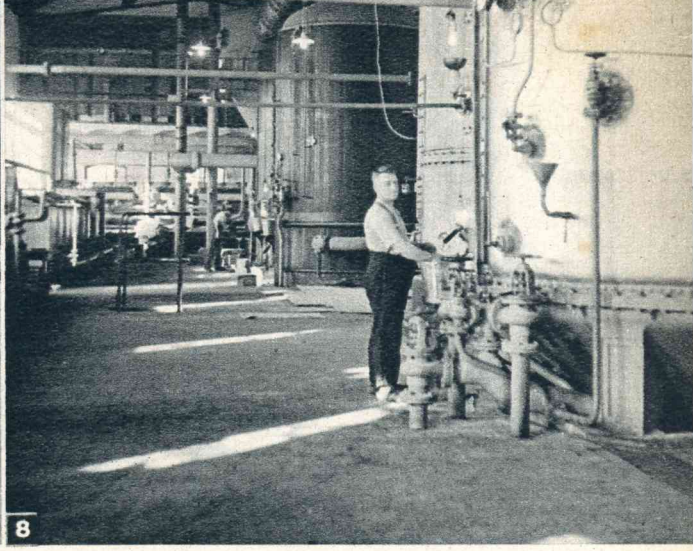
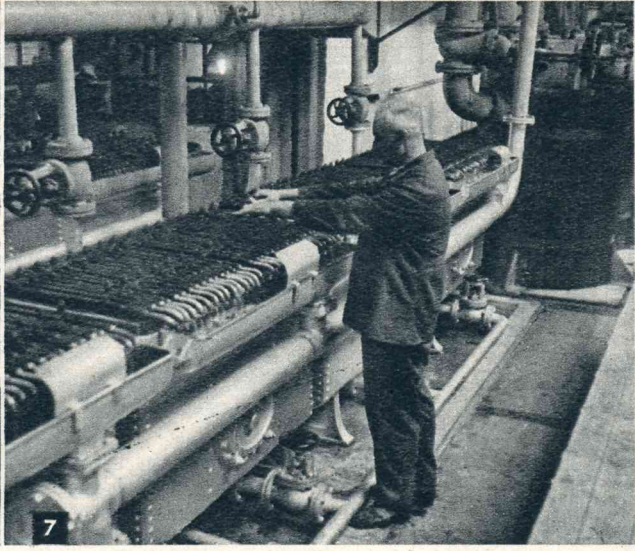
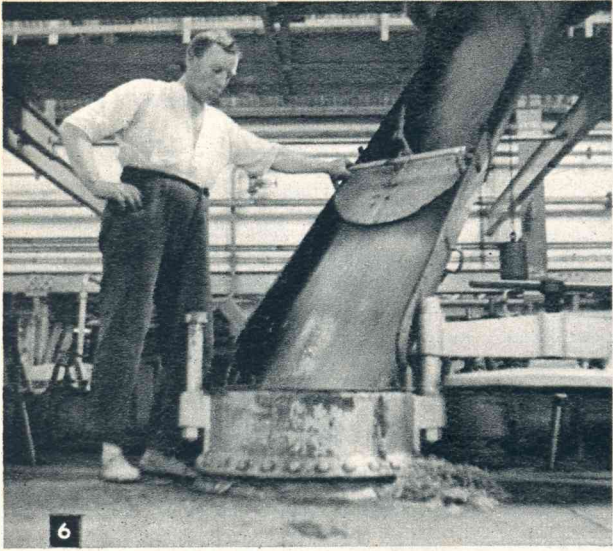
Anders, dan zet geen stedeling een voet op onze Zeeuwsche wegen van October tot December. Dan kunt u hem hooren smalen op die kliederige kloerie, die er uit al de honderden bietenkarren druipet en alle wegen onbegaanbaar en onberijdbaar maakt. Dan kunt u hem hooren schimpen op die achterlijke, overbodige bietencultuur, die toch uit den tijd is, nu ze

3. Onder de ladingen' liggen in de auto's en wagens netten gespreid....

4.om de vracht met een paar enkele grepen van de kranen te kunnen opnemen en uitstorten.

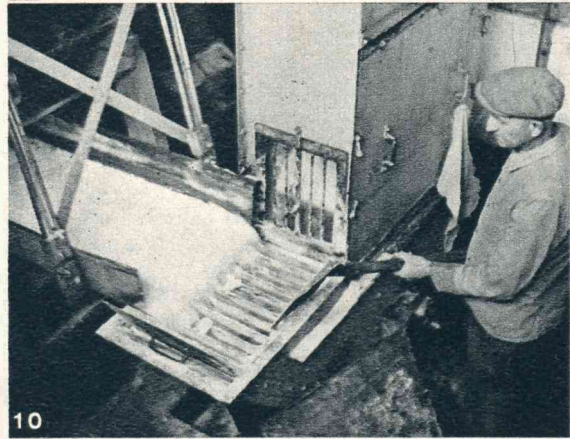

6. Na in een waschmolen grondig van het vuil te zijn ontdaan, worden de bieten, ook weer machinaal, gesneden, en de snijdsels vervoerd naar de ketels van de diffusie-batterijen, waar het sap eraan onttrokken wordt. Hier ziet u de snijdsels den ketel inglijden.

7. Op een temperatuur van 75 graden wordt het sap uit de snijdsels geloogd en dit diffusiesap stroomt met een gehalte van ongeveer 40 procent suiker, na diverse bewerkingen, als een helder geelachtige vloeistof de kranen uit.

8. Dan wordt het diffusiesap in de verdampingsafdeling ingedikt of geconcentreerd tot het een gehalte van 60 à 65 procent suiker bereikt heeft, om dan naar het hierboven afgebeelde kookstation gevoerd te worden.

de fabricage kan aanvangen, moet er gezorgd zijn, dat al miljoenen bieten gereed liggen, opdat geen vertraging in den aanvoer oorzaak zou kunnen worden, dat het werk zou moeten worden stopgezet. In zeven uur tijds toch worden de bieten in suiker omgezet; dag en nacht wordt doorgewerkt aan de machtige batterijen van ketels. U kunt het proces volgen aan de foto's, die wij ervan mochten maken in de Beetwortelsuikerfabriek Sas van Gent.

Daar varen al de schepen, volbeladen met balen en balen vol van het glinsterende, blanke, onmisbare product het heele land door. En overal staan de huismoeders al te wachten om haar nog maar al te schaarsche portie in ontvangst te nemen. De Zeeuwsche bietenboeren hebben haar juist bijtijds van het dreigende tekort gered.

10. Nu moet nog in de centrifuges de stroop, die aan de korrels kleeft en ze een geel aanzien geeft, verwijderd worden; de stroop wordt door een zeef afgevoerd en de witte korrels blijven in den trommel over en worden dan verder gevoerd naar de koelers en drogers . . .

11. Rechts: . . . om daaruit ten slotte in de zakken te worden gestort . . .

12. . . . die onmiddellijk verladen worden en het heele land doorgevoerd ter distributie, om in het dreigende tijdelijk tekort te voorzien.

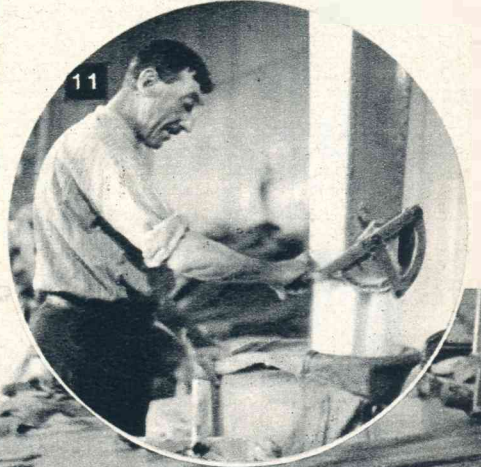
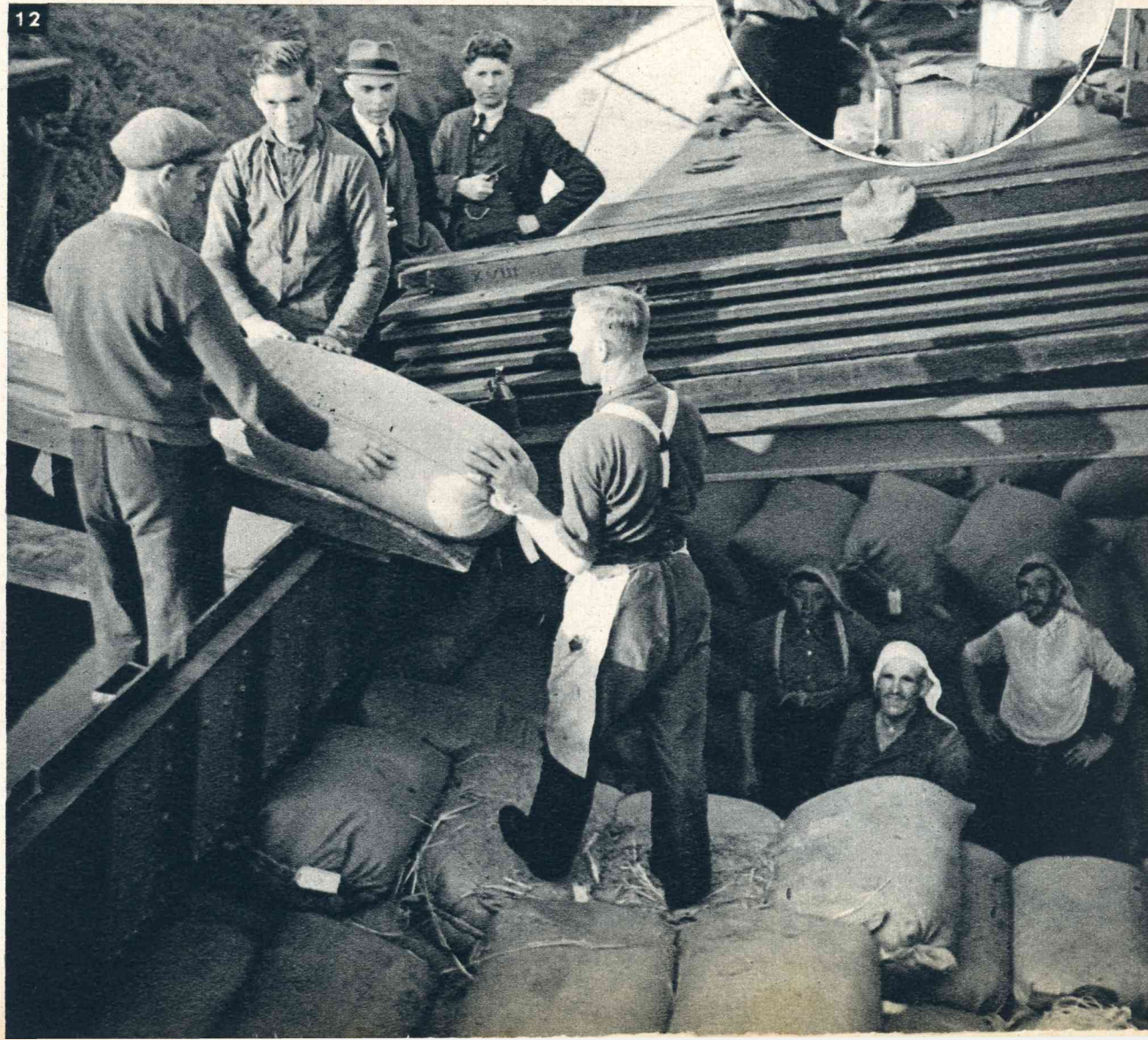
9. In de zoogenaamde kookpannen, enorme ketels, wordt dan de suiker uit de massa gekristalliseerd, en de suikerkoker heeft het in de hand, de massa zoo lang of zoo kort te bewerken, tot hij korrels van de benodigde grootte bereikt. Hij controleert dat op een glasplaat voor een lampje.

er is geen werkloze meer in de kleistreken, man en vrouw helpen op 't land, geen schipper hoeft om vracht verlegen te zijn, de bieten eischen alle hens aan dek.

Heel geleidelijk is de suikerbiet zoo'n rol gaan spelen in den Zeeuwschen landbouw. Ze stamt uit midden-Europa, waar oorspronkelijk een éénjarige wilde biet werd aangetroffen, welke door veredeling onzen beetwortel opleverde, die een tweejarige plant is. Na een jaar groeien bevat de wortel echter reeds voldoende suikerbestanddeelen, die bij doorgroeien in het tweede jaar als reservevoedsel aan de plant zouden afgestaan worden. Na het eerste jaar wordt hij dus geoogst.

Pas tweehonderd jaar geleden werd ontdekt, dat de bietwortel kristalliseerende suiker bevat en op het laatst der achttiende eeuw wist men deze suiker in de praktijk ook te winnen. En Napoleon's continentale stelsel, dat aanvoer van rietsuiker onmogelijk maakte, deed de beetwortelsuikerfabrieken als paddestoelen uit den grond verrijzen. Maar na den Napoleontischen tijd kwijnden de fabricage en de cultuur weer: de winningsmethoden waren niet rendabel genoeg tegenover die van de rietsuiker. Pas in de tweede helft van de vorige eeuw leefden zij, door verbetering van het fabricageproces, weer op. En daar profiteerden de Zeeuwen dankbaar van, omdat de beetwortel zich prachtig ertoe leent om in afwisseling met de tarwe in onze kleistreken geteeld te worden. Het einde der vorige eeuw gaf dan ook het aanzijn aan twee Zeeuwsche suikerfabrieken, beide te Sas van Gent; groote hoeveelheden Zeeuwsche bieten worden ook aan Brabant geleverd.

Drie maanden per jaar slechts werkt een suikerfabriek, October, November en December. En eer

Gewicht en

Zekerheid

door kwaliteit en waarborg geeft ook U het **CASTELL** Copieerpotlood. Door miljoenen menschen wordt er dank zij de onovertroffen eigenschappen steeds weer de voorkeur aan gegeven.

Herkenningsteek:
De
goeden weegschaal
op het
groene potlood

Het
CASTELL
copieerpotlood

voor vlug en duidelijk schrift,
voor snel en rechtsgeldig onder-
teekenen, voor de statistiek en de organisatie, voor de boekhouding en de correctie,
voor een vlot, loopend dictaat.

AW FABER CASTELL *Steeds vooraan*

Het lijkt U ongelooflijk, dat Uw kind 's avonds om zijn laxeermiddel zou roepen. U bent de gevechten gewend, die noodig zijn, om Uw kinderen onprettig smakend goedje te laten innemen. Laxobac lijkt voor Uw kinderen geen laxeermiddel, want Laxobac smaakt als zuivere chocolade. Elken avond een half tabletje geeft hun ingewanden de regemaat van een klok. Ook voor volwassenen is Laxobac een werkzaam en prettig laxeermiddel.

GRATIS MONSTER
op aanvraag aan
N.V. ROWNTREE, Afd. A 4
Heerengracht 209, A'dam

LAXOBAC
HET IDEALE CHOCOLADE-LAXEERMIDDEL

Verkrijgb. bij Apoth. Drag. in blikdoosjes 35 en 85 ct.

Hongaarsche Rhapsodie

VERVOLG VAN BLADZ. 23

Juffrouw Rosa was zoo onthutst, dat haar mond open bleef staan.

„En wat heeft ze geantwoord?” kon ze er ten slotte uitbrengen.

„Wat ze geantwoord heeft? Verschillende dingen, die zeker heel vleidend zijn, maar ten slotte heeft ze me verklaard, dat ze zich wat te jong vond en wachten moest, tot ze 'n zekeren leeftijd bereikt had. Dat zijn haar eigen woorden.”

Hij glimlachte flauw en keek weg over 't hek van den tuin, waar ze voor stonden.

„Ik ben bang, dat ze me voor den gek gehouden heeft.”

„Dat zou onverantwoordelijk zijn,” zei de gouvernante, om ten minste iets te zeggen.

„O, juffrouw, de jeugd van tegenwoordig,” zuchtte Zicki bitter. „En u ziet 't, Lila heeft u niet eens op de hoogte gebracht van die dingen, die toch van kapitale betekenis zijn in 't leven van 'n meisje. En toch, aan wien had ze raad moeten vragen, tenzij aan u? Ik zou durven wedden, dat ze bij 't naar huis gaan na dat feest gebabbeld heeft alsof er niets was voorgevallen? Misschien is ze nog twintig keer zoo vroolijk geweest!”

Juffrouw Rosa zocht haar herinnering bijeen.

„Nee, u vergist zich. En dadelijk na thuiskomst is Lila gaan slapen. Ze was zoo terneergeslagen, dat ik er ongerust over was en ik ben zeker dat ze geschreid heeft.”

„Geschreid?” herhaalde de graaf, ineens oplevend in 'n geheime hoop.

Maar z'n gezicht versomberde weer onmiddellijk.

„U doet me verbaasd staan! Ik had niet gedacht, dat ze in staat was te schreien. Ze was dien avond zoo koel, zoo brutaal zelfs tijdens ons gesprek!” De gouvernante kon haar ooren niet gelooven.

„Lila koel? Brutaal? Maar waar hebt u dan over gesproken, meneer!”

Zicki kuchte bij de bewogen herinnering aan hun onderhoud. Hij kon nu juist niet groot gaan op de rol, die hij gespeeld had; desondanks voelde hij 't vreemd verlangen over die kwestie te spreken, er wijs uit te worden... Hij vermande zich.

„Kijk eens, juffrouw, ik zal u alles eens vertellen. 't Is beter dat u de ware toedracht van de zaak kent. U hebt kunnen opmerken, dat ik niet meer bij u geweest ben den laatsten tijd. Ik had feitelijk 't plan dien dag aan Lila te vragen 't weer voor me goed te maken bij haar grootvader. De prins en ik hadden namelijk 'n tamelijk heftige woordenwisseling met elkaar gehad...”

Hij wachtte even.

„Ik weet niet, wat haar bezielde heeft om naar 't onderwerp van die woordenwisseling te vragen. Waarom wilde zij dat weten? Ik ben gedwongen geweest haar te bekenen, dat 't gegaan was over dien Danischeff, dien intrigant!”

„Ah!” zei juffrouw Rosa slechts.

„De prins was door hem ingepalmd,” vervolgde de andere wrokkend. „Ik probeerde hem de oogen te openen... maar zonder resultaat. 't Ongeluk wil, dat ik de perken te buiten gegaan ben en dat ik den naam van Lila uitgesproken heb...”

Weer zweeg hij 'n oogenblik, wachtend op 'n zin, die niet kwam. Juffrouw Rosa

kwam hem niet in 't minst te hulp.

„Hum!” zei hij toen, voelend, dat hij vast geraakte, „u begrijpt... dat maakt 'n vreemden indruk, dat zoo'n secretaris geregeld in vertrouwlijken omgang met 'n meisje... enfin, ik zei tegen Karol, dat hij gek was...”

„En wat heeft de prins u geantwoord?”

Zicki geraakte in de war.

„Ik heb u reeds gezegd, dat we tegenwoordig niet zoo goed met elkaar meer overweg kunnen,” zei hij wat korzelig.

„Meneer,” verklaarde de gouvernante koel, „ik zal in geen geval de vrijheid nemen 'n andere meening te hebben dan meneer de prins. Maar als u prijs stelt op mijn inzicht, dan zeg ik u, dat u op den verkeerden weg bent. Eerst en vooral, u vergist zich, er bestaat geen vertrouwelijkheid tusschen Lila en meneer Danischeff. Ik hoop, dat u daarvan overtuigd bent. Op de tweede plaats, die jongen is 'n gentleman en ofschoon hij werkelijk 'n beter lot waard zou zijn, hij kent z'n plaats. Nooit heeft de prins 'n secretaris gehad, die zoo bekwaam en tegelijk zoo gereserveerd was. Wel heeft hij er gehad, die even jong waren en 't verwondert me, dat u dat tóén niet opgevallen is...”

Ze hield op, geheel buiten adem. De graaf zag haar verbaasd aan en scheen met stomheid geslagen.

„Dus u ook al!” zei hij eindelijk.

Hij wierp haar 'n schuinen, venijnigen blik toe en haalde toen zijn schouders op.

„Goed, goed,” mompelde hij, „ik zal er geen woord aan toevoegen. „Ah! Dat jongemensch verstaat de kunst de menschen in te palmen. Ik maakte me bezorgd over Lila. De toekomst zal leeren, of ik gelijk had of ongelijk. Maar wat vast staat is, dat u allemaal vooringenomen bent. Waarachtig, de jongste van allen is nog 't verstandigste.”

„Meneer,” zei juffrouw Rosa met de uiterste waardigheid, „alles wat ik doen kan, is ons gesprek aan den prins overbrengen. Hij kan dan zien, of er aanleiding bestaat gevolg te geven aan uw waarschuwingen, die uit ware vriendschap voortkomen, daar wil ik niet aan twijfelen.”

Zicki trachtte zich goed te houden. Op z'n gezicht lag 'n uitdrukking van verlegen, machteloze woede, die in andere omstandigheden ten hoogste vermakelijk zou geweest zijn. De gouvernante groette hem koel, ging terug naar den auto en gaf order terug te rijden, totaal vergetend, dat ze was uitgestapt om 'n belangrijke inlichting te gaan vragen.

Lila was bezig zich te kleeden voor 't diner, toen juffrouw Rosa haar kamer binnenkwam.

„Ik heb juist graaf Zicki ontmoet,” zei ze zonder inleiding.

„Ah!” zei 't meisje slechts. Maar 't bloed steeg haar naar 't hoofd.

Na 'n oogenblik voegde ze er bij:

„Wat heeft hij u verteld?”

„Lila,” zei de gouvernante, haar met 'n verwijtend gezicht aankijkend, „waarom heb je me niets gezegd?”

Lila richtte haar groote heldere oogen op haar.

„Wat had ik u moeten zeggen, juffrouw? Dat dat de verwaandste en vervelendste gek is, dien ik ken?”

Juffrouw Rosa wist niet wat te antwoorden. Ze stelde op haar beurt 'n vraag.

Uw stem
wordt bedreigd!

Opgepast heeren! Laten we doen alsof 't nu al de uitvoering is in plaats van generale repetitie.

Waarom nu toch dat eeuwige gehoest en keelgeschraap...

Gelukkig heeft een van de zangers een groote doos Wybertjes bij zich. En hij deelt ze gul rond...

Wie zingt of veel moet spreken, moet dagelijks zijn keel verzorgen. Wybert-tabletten houden de stem zuiver en helder.

Alleen in origineele blauwe doozen à 25, 35 en 60 cent.

„Heeft hij je werkelijk ten huwelijk gevraagd?”

„Ja, en hij zei er bij, dat we met z'n tweeën de helft van de provincie zouden bezitten. Wij met z'n tweeën...”

Juffrouw Rosa moest even glimlachen.

„Hij maakt zich illusies!”

„Hij maakt zich illusies? Hij is aanmatigend, juffrouw. Hij zanikt me al lang aan m'n hoofd met z'n onbehouwen complimenten en z'n gepraat over geld. Ik had er hoegenaamd geen vermoeden van, waar hij naar toe wilde. U had hem moeten zien! Met z'n bibberende stem en met z'n hand tegen z'n hart stond hij maar tegen me te praten over *ons* fortuin. En er hing 'n groote lok haar midden over z'n kalen schedel!”

En Lila vertrok haar neus en haar lippen op 'n manier, die aan duidelijkheid niets te wenschen overliet.

„Maar,” vroeg de gouvernante omzichtig, „heeft hij je ook niet gesproken over 'n oneenigheid, die er ontstaan was tusschen hem en je grootvader?”

„Ja, hij heeft me 'n buitengewone geschiedenis opgedischt, waarin 't ging over de onregelmatigheden van Prajbo, den rentmeester, over goeden raad, dien hij aan grootvader had willen geven, over meneer Danisheff en, om te eindigen, over mij... Heeft hij u ook gezegd, dat ik me kwaad gemaakt heb?”

„Ongeveer.”

„En heeft hij met u over die belachelijke geschiedenis gesproken? Ik raad van wel. Wat hebt u hem geantwoord?”

„Ik geloof wel, dat ik me ook kwaad gemaakt heb,” bekende juffrouw Rosa met 'n verlegen glimlach.

„Dat was ook 't eenige, wat er opzat,” besliste Lila goedkeurend.

Ze ging weer voor den hoogen spiegel staan en dwalde haar korte krullen wat op haar plaats. Ze was zoo zeldzaam mooi blond, dat alle vrouwen jaloersch op haar waren. 't Was onmogelijk fijner en voornamer te zijn dan dat „prinsesje uit de legenden”. Dit was werkelijk de naam, die haar 't best paste. Hoe kwam 't, dat de woorden van graaf Zicki zich nu eensklaps met meer hevigheid aan den geest van de gouvernante opdrongen? Ze zag ineens de slanke figuur van Danisheff voor zich en er overviel haar 'n gevoel van angst...

„Lila...” zei ze plotseling.

„Juffrouw?”

In 'n spontane opwelling greep juffrouw Rosa de handen van haar leerlinge vast.

„Lila, je bent nu 'n groot meisje en je kent 't leven niet. Je bent misschien hier niet heel gelukkig geweest; je verwacht alles van de toekomst en je weet niet, dat de wereld je zal teleurstellen, je kwaad zal willen en je kwaad zal doen. Ik heb alles voor je gedaan, wat ik doen kon, en misschien kon ik niet veel, want ik ben maar 'n arme, eenzame vrouw. Ik zou je graag gelukkig zien, kind. Wees voorzichtig! 't Geluk is moeilijk en de veiligste weg om 't te ontmoeten is de voetstappen te volgen van z'n eigen familie, dat te doen, waarvoor men opgevoed is, eerlijk en met toewijding, zooals 'n ambachtsman z'n beroep uitoefent.”

„Maar, juffrouw Rosa,” zei Lila verbaasd.

Maar de gouvernante vervolgde: „Het mensdom heeft niet veel

geleerd, in al den tijd van z'n bestaan. Geloof me! De opvoeding, die 'n levend wezen vormt van z'n geboorte tot aan z'n volwassen leeftijd, is geen ijdele macht. 'n Vrouw als jij moet niets anders zien dan haarsgelijken.”

Lila's hart bonsde heftig. Ze sloeg haar armen om den hals van juffrouw Rosa en kustte haar. Toen bleef ze peinzend staan met haar oogen turend op de punt van haar schoentje. Ten laatste hief ze haar hoofd op en keek de bejaarde dame aan, nog geheel ontroerd door haar woorden.

„Waarom hebt u dat allemaal tegen me gezegd?” vroeg ze met de verwondering in haar oogen.

De gong voor 't diner galmde door de gangen van 't kasteel en redde de gouvernante uit de verlegenheid om te antwoorden. Lila legde 'n laatste hand aan haar kapsel en glimlachte geheimzinnig tegen haar eigen beeld in den spiegel.

„Er zijn er, die prins zijn door hun karakter,” zei ze op 'n toon, die juffrouw Rosa deed huiveren.

XV.

Van dien dag af werd 't leven van de gouvernante 'n weg bezaaid met doornen. Zonder onderbrekingen bleven de woorden van graaf Zicki in haar hart naklinken en hielden haar in voortdurenden angst. Soms voelde ze zich gedwongen zich tegenover den prins uit te spreken, maar telkens werd ze weerhouden door de vraag of zij zich niet vergiste. Ze beschouwde 't onbevengende gelaat van Lila — maar de zuivere, kristalheldere oogen schenen geen enkel geheim te verbergen. Ze beschouwde Danisheff, maar ook op hem had zij geen vat; in z'n onberispelijk optreden toonde hij nog meer terughoudendheid dan te voren. Overigens zag hij er minder opgewekt en wat magerder uit, ging vroeger naar z'n kamer of trok zich terug om lange, eenzame wandelingen te maken door 't bosch. Op sommige dagen was juffrouw Rosa volkomen gerust, maar een of ander gesprek, wat levendiger dan gewoonlijk, 'n schijnbaar meer vertrouwelijk samenzijn in de avonden was voldoende om haar weer dadelijk te doen terugvallen in dat gevoel van onzekerheid. Om te voorkomen, dat de twee jonge menschen elkaar zouden ontmoeten, begon ze Lila angstvallig te bewaken en liet haar slechts aan zichzelf over, wanneer ze 's morgens te paard uitreed voor 'n tocht door 't bosch. 't Meisje, aanvankelijk verwonderd over die ongewone bezorgdheid, had tamelijk vlug de beweegreden ervan doorzien, maar ze had geen enkele opmerking gemaakt en ze stelde zich er mee tevreden nu en dan haar gouvernante te bekijken met 'n geheimzinnigen glimlach en 'n zeker gevoel van meewarigheid.

Geheel in beslag genomen door de figuur van koning Stephanus, werd de prins niets van dat alles gewaar.

Op 'n morgen na 't ontbijt liet hij z'n kleindochter bij zich blijven.

„Ik heb je iets te zeggen, Lila,” zei hij. Verwonderd keek ze hem aan.

„Zoodra u maar wilt, grootvader.”

Ze waren alleen. De vertrouwelijke sfeer van de huiskamer was om hen heen.

W O R D T V E R V O L G D

Mona Lisa van Da Vinci - 15e eeuw - Louvre, Parijs

Schoonheid in vroeger eeuwen

De Mona Lisa is meer dan 400 jaar oud en nog steeds een toonbeeld van bekoorlijkheid en gratie. De moderne vrouw kan haar schoonheid tot op hoge leeftijd behouden, als zij haar teint op de juiste wijze verzorgt. En... een doeltreffende teintverzorging hoeft voor geen enkele vrouw meer tijdrovend of kostbaar te zijn. **Vinolia Vanishing Cream** — het moderne teintpreparaat — is uiterst heilzaam voor de huid en is een ideale onderlaag voor poeder. Gebruik ook **Vinolia Cold Cream**, die de huid gedurende de nacht voedt en verjongt.

VANISHING CREAM Vinolia COLD CREAM

In tuben vanaf 35 cts. en in luxe potten vanaf 45 cts.

BONBONS

Koopt Uw Bonbons uit Droste's Nieuwe Assortimentsdoozen!

Assortimenten in elk der prijsklassen van 30, 35, 40, 45 en 50 ct. per ons. Elk assortiment bestaande uit 8 door Droste met de grootste zorg uitgezochte soorten.

Vraagt Uw leverancier!

Droste

Luister Naar uw Tandarts Hij Zegt: KOLYNOS

Wegens zijn buitengewone wetenschappelijke, onschadelijke reinigende werking.

Gebruik Kolynos en U verkrijgt schitterende tanden en een prettigen glimlach.

Laat KOLYNOS
Uw GLIMLACH
doen SCHITTEREN

683H

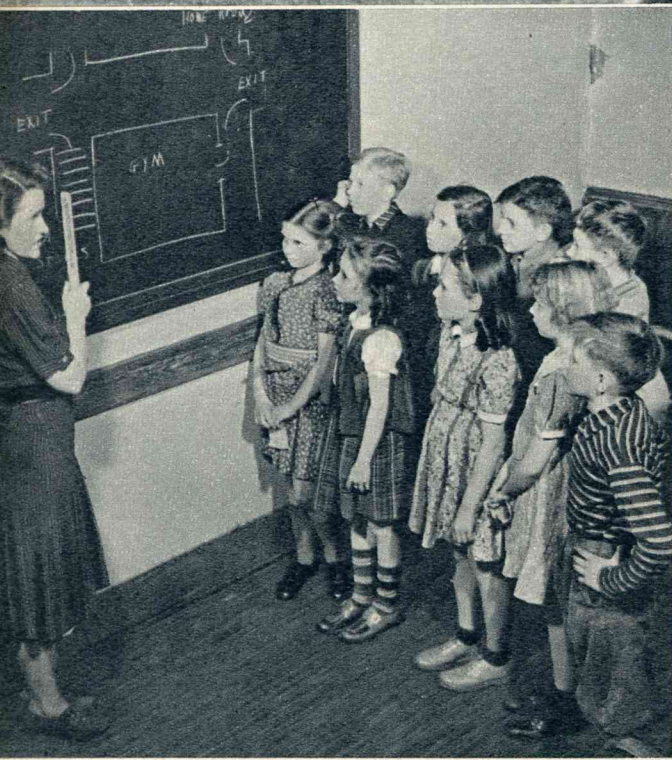

PANORAMA. Geïllustreerd weekblad. Verschijnt Donderdags. Tezamen met een der periodes De Stad Amsterdam, Groot Rotterdam, 's-Gravenhage in Beeld, Ons Land, Ons Zuiden of Ons Zeeland — f 1.62½ per kwartaal of f 0.12½ per week. Franco per post f 1.75 per kwartaal bij vooruitbetaling. Koloniën f 7.65 per jaar bij vooruitbetaling. Voor postabonnementen en adreswijzigingen van postabonneementen gelieve men zich uitsluitend te wenden tot het bureau te Haarlem — Bureau's: H.A.K.I.F.M. Nassaulaan 51. Telefoon Int. 13866. Giro nr. 142700. AMSTERDAM, N.Z. Voorburgwal 262. Telefoon Interc. 33170, Giro nr. 97946. ROTTERDAM. Stationsweg 24. Telefoon Interc. 50540. Giro nr. 101981. 's-GRAVENHAGE. Stationsweg 95. Telefoon Interc. 111666. Giro nr. 43141. UTRECHT. Biltstraat 142. Telefoon Interc. 13473. Giro nr. 149597. 's-HERTOGENBOSCH. Stationsweg 27. Telefoon Interc. 4286. Giro nr. 129750. MAASTRICHT. Stationsstr. 20. Telefoon Int. 5851. Giro nr. 124690. VLISSINGEN. Badhuisstr. 5. Tel. 81. — De voorwaarden van onze gratis ongevallenzekerings zijn op aanvraag verkrijgbaar.

SCHOOL IN BRAND!

Oefeningen van Amerikaansche kinderen onder deskundige leiding

Op sommige scholen zijn lange buizen aan de verdiepingen bevestigd, waar de kinderen maar in behoeven te kruipen om meteen naar den begane grond te kunnen glijden. In- noch uitgang mag echter ooit geblokkeerd zijn en de buis mag niet langs een raam loopen of, als dat niet anders kan, moet dit raam voorzien zijn van vuurvast glas.

Een school, die geheel uitbrandde, terwijl géén van de 400 kinderen het leven verloor. Grootte schade, maar deze had onnoemelijk veel grooter kunnen zijn.

Een oefening als deze, die tevens leerzaam is, aangezien zij de kinderen vertrouwd maakt met het lezen van een plattegrond, kan op een oogenblik van brand haar nut afwerpen. Verslagen van schoolbranden hebben bewezen, dat zodra de kinderen maar weten waar zij naar toe moeten, al heel wat gewonnen is. „Exit” staat aan beide kanten: daar is de uitgang, prent het in je hoofd, jongens en meisjes!

In de scholen van Texas worden geregeld, nl. tweemaal per maand, oefeningen gehouden. Bepaalde jongens zijn aangewezen om de onderwijzers bij de leiding te helpen, andere moeten nakijken of niemand vergeten is, weer andere ondersteunen de gebrekkige kinderen.

Op deze wijze mogen de kinderen de school niet verlaten, zeker niet in een straat met druk auto-verkeer. Dikwijls worden dan ook de oefeningen voor brandgevaar voortgezet tot buiten het gebouw, ten einde de kinderen te wennen ordelijk de school te verlaten.

Deze trap is voor kinderen ongeschikt, aangezien zij te nauw is en te hoog boven den grond eindigt. Indien uit het onderste raam rook komt of zelfs vlammen slaan, zullen kinderen, die naar beneden durven te springen, nog kans loopen bedwelmend te worden of brandwonden te krijgen.

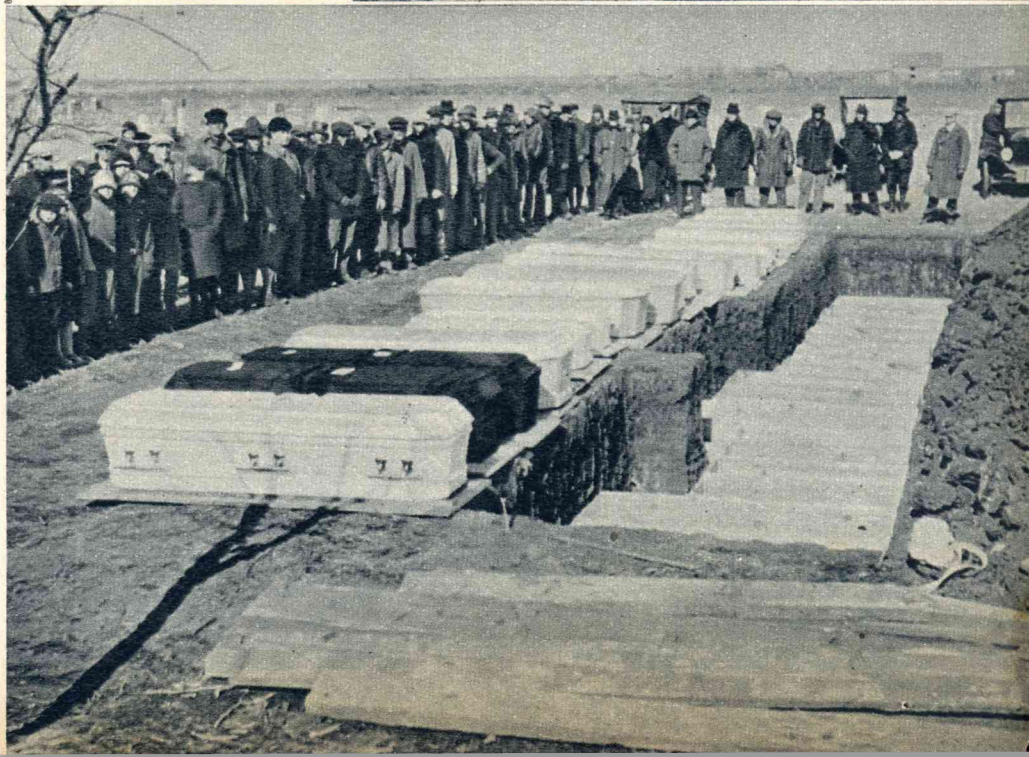

Deze kinderen verlaten ordelijk de school, doch in geval van brand is dit portaal zeer gevaarlijk, aangezien er twee trappen (een breede en een smalle) op uitmonden, terwijl slechts één smalle trap omlaag leidt.

Per dag vinden in de Vereenigde Staten van Amerika gemiddeld vijf schoolbranden plaats. Dat is zeer veel, zoo oppervlakkig beschouwd, en zelfs als we de grootte der bevolking en het aantal scholen in aanmerking nemen, komen we nog tot een betrekkelijk hoog percentage. Dit is vooral verontrustend, omdat bovendien 11 % van de jongens en meisjes bij zware branden den dood vinden, en van die 11 % zijn weer 80 % kinderen van de lagere scholen.

Het is dan ook geen wonder, dat men in woord en geschrift aandringt op het nemen van maatregelen om het gevaar zoo klein mogelijk te doen zijn. In de eerste plaats geeft men den raad, breede trappen en stevige leuningen aan te brengen om te voorkomen, dat de kinderen, zelfs wanneer ze ordelijk het schoolgebouw verlaten, door het vuur achterhaald worden en in de tweede plaats tracht men den jongens en meisjes bij te brengen, hoe zij zich moeten gedragen, wanneer er alarm gemaakt wordt. Men wijst hun de verschillende uitgangen, men geeft ieder een taak en hoopt op deze wijze het aantal slachtoffers tot een minimum te beperken. Wij geven hier een aantal foto's van oefeningen en van voorbeelden (zooals het wél en zooals het niet moet), benevens enkele opnamen, die in hun schrikwekkendheid nauwelijks eenige toelichting behoeven....

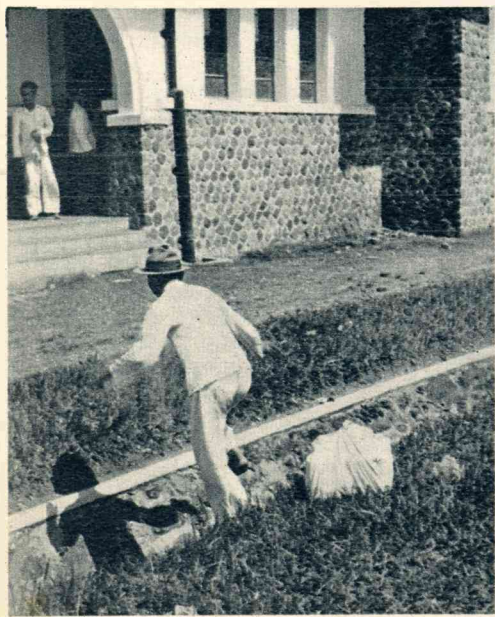
Bij een brand in Oklahoma vonden 18 kinderen en 18 volwassenen den dood. De lokalen werden verlicht met petroleumlampen, het hout was pas geschilderd en daar het naar Kerstmis liep, brandde er een Kerstboom. De vreugde werd wel wreed verstoord.

Het verkeer tusschen Weltevreden en Batavia werd een uur lang gestremd.

LUCHT-ALARM IN BATAVIA

Hierboven: Hoe een deeleman-koetsier zich haastte om zich met zijn paardjes in veiligheid te stellen onder de beschuttende boomen.

Links: Zijn vrachtje achterlatend aan den kant van den weg, zocht deze Javaan ijlings onderkomen in een nabijzijnd gebouw.

De inlanders moesten zich voorstellen, dat ze zich in een schuil-loopgraaf bevonden. Tempat-ngoempet noemen ze dat in Batavia.

Gelijk overal elders heeft men ook in Batavia een paar weken geleden een algemeene luchtbeschermingsoefening gehouden, waaraan door alle bevolkingsgroepen, ook de inheemsche, met ernst werd deelgenomen. Om twee minuten voor tien — op een der drukste uren van den dag — loeiden plotseling de sirenes in Priok en de benedenstad voor de alarmoefening, welke tevoren was aangekondigd. Het Bataviasche stadsbeeld zag er plotseling heel anders uit. In korten tijd was aan de haven in Priok alle werk opgehouden, en op den weg was alle leven verstard. De menschen zochten overal een veilig heenkomen en bleven daar het volle uur dat de oefening duurde. Hoe het er tijdens dat luchtbeschermingsuur in Batavia uitzag toonen de op deze bladzijde gereproduceerde foto's welke ons per luchtpost bereikten.

De Kali Besar, waar het pleegt te wemelen van badende en wasschende inlanders, was plotseling volkomen verlaten. Alleen het achtergebleven waschgoed herinnerde aan de werkzaamheden, welke hier tot voor kort werden uitgeoefend.

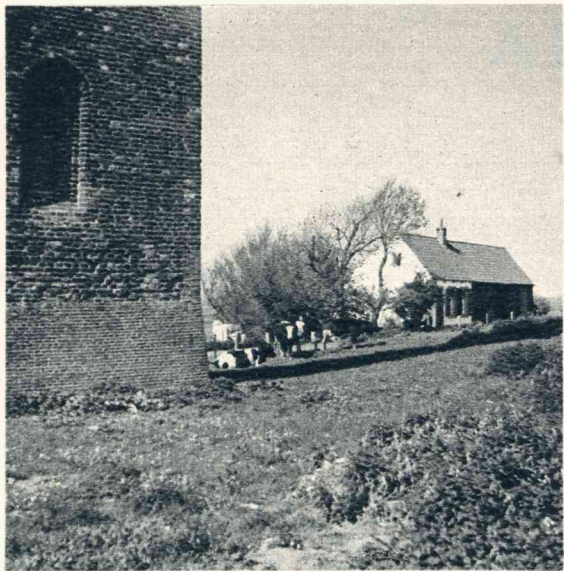

Het fraaie Koudekerksche buiten 'er Boede, dat vele jaren onbewoond was, heeft thans een bewoner gekregen, die de woning weer deed opknappen.

En aan den weg verrees een nieuwe monumentale ingangspoort.

Zeeuwsch Nieuws

Hoekje aan den voet van den gerestaureerden plompen toren van Westenschouwen.

Aan de Badhuisstraat te Vlissingen werden enkele boomen gerooid, wat veel nieuwsgierigen trok.

't Is druk met de paarden te Schoondijke, die naar het werk gaan.

Een aardige herfstfoto van de Middelburgsche singels.

ZEEUWSCHE OMROEP

Hallo! hallo! hier is de persdienst van den officieelen Zeeuwschen Omroep. Het verder vertellen van deze berichten, in welken vorm ook, is geoorloofd.

Men meldt ons uit Clinge, dat de Middelburgsche rechter een zware straf eischte tegen een meubelmaker, die zich met een hamer in de hand gewend had tot een ingezetene en dien gezegd had: „Dan zal ik jou ook maar direct koud maken.”

Een fabrikant van koelcellen en frigidaires, die dit vernomen had, heeft toen direct een vervolging tegen den meubelmaker doen instellen wegens inbreuk maken op wettelijk bevestigde octrooi- en patentrechten!

De afdeling Biervliet van de maatschappij tot bevordering van den ooft- en tuinbouw in het oostelijk gedeelte van West-Zeeuwsch-Vlaanderen heeft aan al haar leden twintig bloembollen, waaronder vijftien crocusjes, uitgereikt om die te poten.

Van de meest bevoegde zijde werd ons verzekerd dat men hier allerminst een poging in moet zien om de leden te onderrichten in het verkoopen van knollen voor citroenen!

In Goes is iemand door de politie betrapt op het verduisteren van een vloerkleed op klaarlichten dag.

In minder dan geen tijd was het karpel in beslag genomen en het parket gewaarschuwd.

Onze sportredacteur te Philippine seint ons, dat de voetbalvereniging den dood nabij is geweest omdat de leden neerslachtig waren over de geleden nederlagen. Te elfder ure is echter een nieuwe geest gekomen, die het oude spook der moedeloosheid verjoeg. Voortaan zal men uitkomen onder den naam van Braakman Boys.

Bij informatie is ons gebleken dat alles juist is. Dat de nieuwe geest reeds om elf uur kwam in plaats van te middernacht, zat hem in het juist veranderen van den zomertijd.

Men gaf toe, dat de naam niet makkelijk is, maar om te symboliseeren, dat men de laatste resten van 't pessimisme kwijt wil, moest men wel zooiets kiezen!

Te Middelburg is, in verband met de tijdsomstandigheden op kalme wijze (doch zeer treffend) het zilveren jubilé gevierd van de patates frites.

Ondanks alle moeite heeft de feestcommissie den man niet kunnen vinden, voor wien de eerste van deze lekkernijen gebakken zijn. Wel heeft men, dank zij de medewerking der gem. reiniging, het eerste gebruikte zakje weten op te sporen. Dit is met eenige plechtigheid overgebracht naar het museum van het Zeeuwsch genootschap.

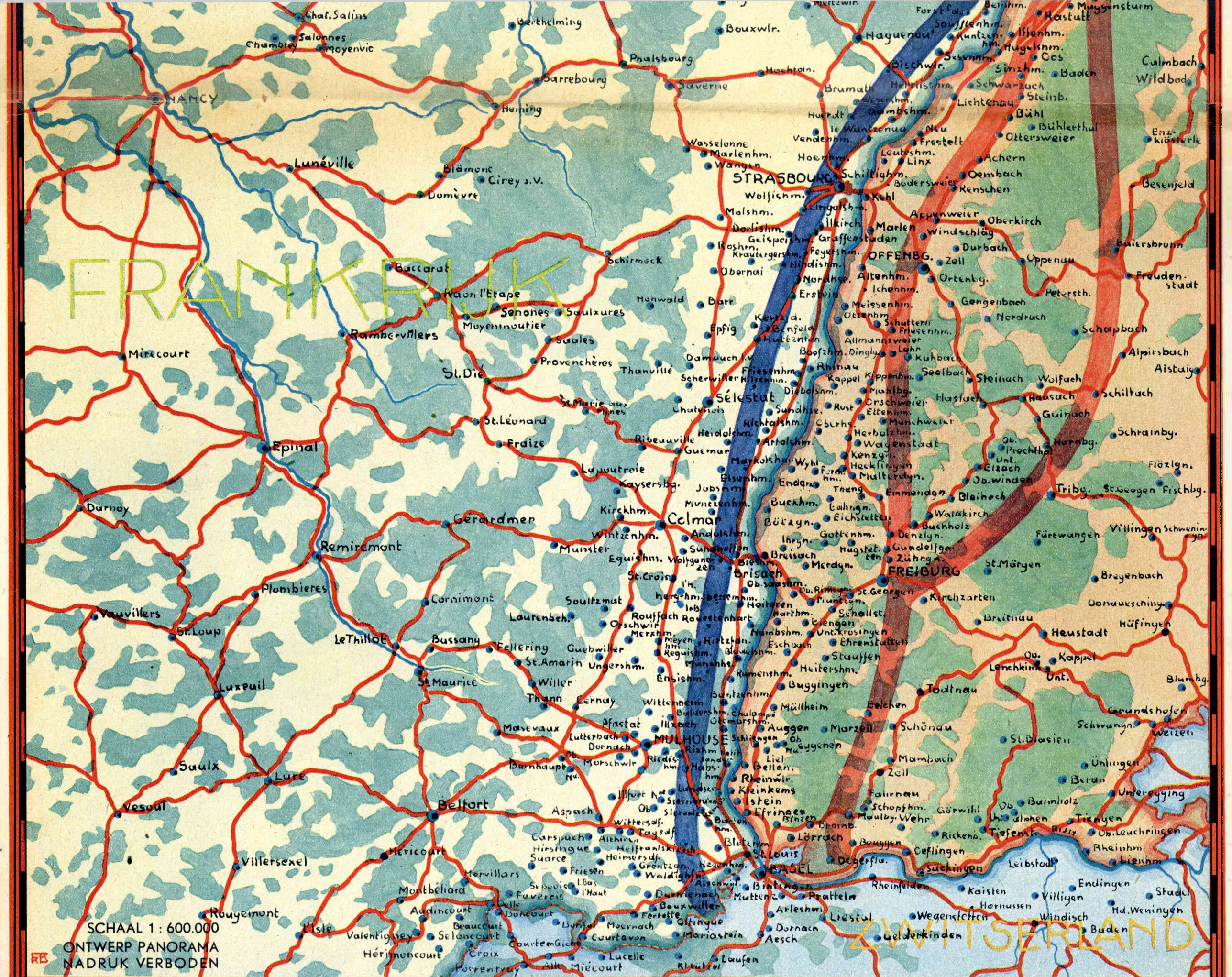
Voorloopig is het ondergebracht in de afdeling der fossiele olie-bollen!

Te Vlissingen heeft de raad bij de vóór-behandeling der gemeente-begroting zooveel verlangens geuit, dat naar algemeen gevoelen de vroede vaders nog aan Sinterklaas gelooven.

Te Retranchement maakt men thans een rasterwerk, dat voor den ingang van de haven te Cadzand zal worden gehangen om de drijvende mijnen tegen te houden.

De schepen zullen zoolang gebruik moeten maken van de tertiaire landwegen, die zeer wel bevaarbaar zijn!

Tot de volgende week, dames en heeren!

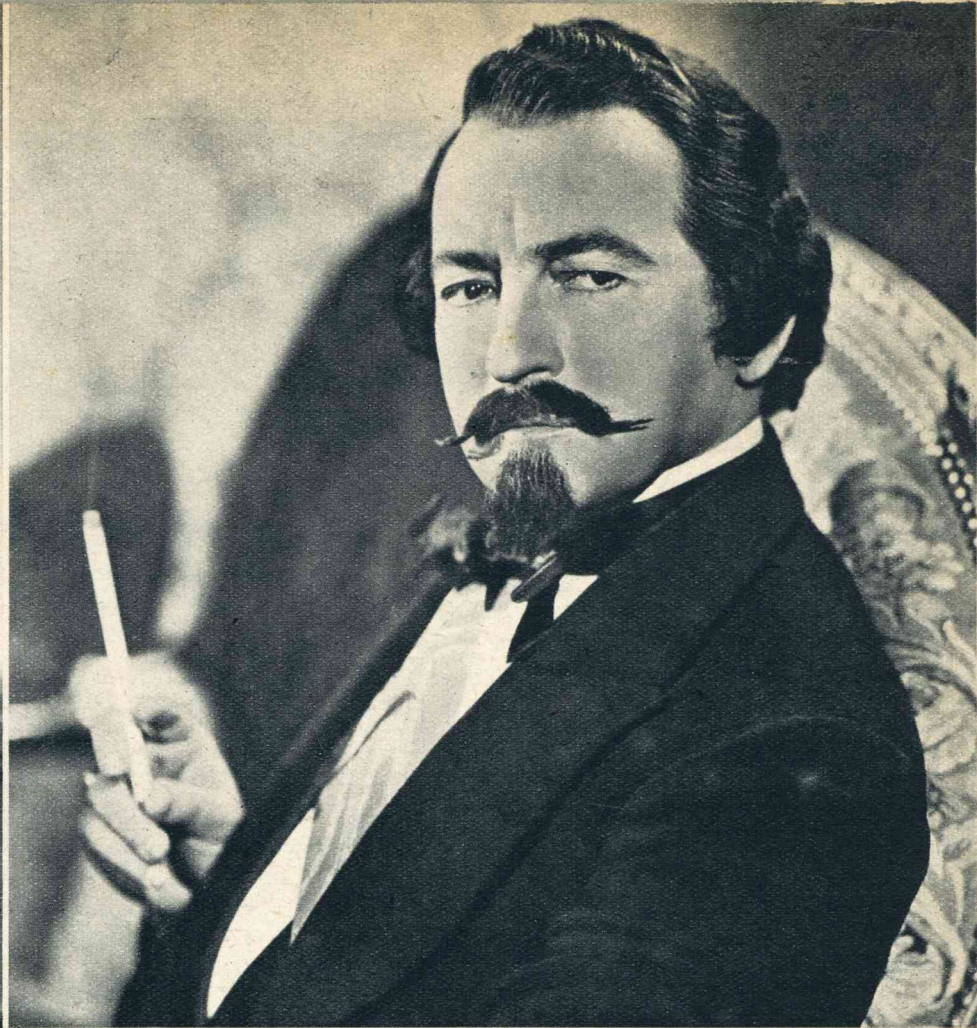
SCHAAL 1 : 600.000
ONTWERP PANORAMA
NADRUK VERBODEN

HOOFDWEGEN BOSCH MAGINOT-LINIE SIGFRIED-LINIE

HET WESTELIJK FRONT

Paul Muni als Juárez. Ook nu weer is deze karakterspeler bij uitnemendheid buitengewoon goed geslaagd in zijn creatie van hoofdmans der rebellen. In werkelijkheid een volbloed Zapotec-Indiaan vindt men in hem al de onverzettelijkheid en stugheid terug, welke de oorspronkelijke Juárez moet hebben bezeten.

Napoleon III. Claude Rains maakte van deze figuur een vinnig, heerschzuchtig type, dat zeker niet in staat is de sympathie van den toeschouwer op te wekken.

Deze film is niet meer of minder dan de verfilming van de tragische lijdensgeschiedenis van keizer Maximiliaan van Mexico en z'n gemalin Charlotte, welke laatste eenige jaren geleden in hoogen ouderdom in België overleed. Het grootste gedeelte van haar leven bracht zij door met een gesluierden geest, als een gevolg van den schok, welken zij door het Mexicaansche drama kreeg.

Het geheele verloop van die trieste geschiedenis wordt door deze film nog eens nauwkeurig naverdeld, waarbij de aandacht meer wordt samengetrokken op den republikeinschen president van den staat Mexico, Juárez, dan op het keizerlijke echtpaar, dat argeloos in den strik liep, welke het gespannen werd.

De landing in Mexico van keizer Maximiliaan en zijn echtgenoot Charlotte. Hoewel een en ander met veel pracht en statie geschiedde, was er toch geen enkele Mexicaan op de been om hen te begroeten. (Bette Davis en Brian Aherne.)

JUAREZ

In 1927 stierf op het kasteel Bouchoute bij Brussel keizerin Charlotte van Mexico, een van de laatste hoofdpersonen van het drama, dat zich van 1864 tot 1867 in Mexico voltrok. William Dieterle heeft er voor de Warner Bros deze interessante en boeiende film van gemaakt.

aan zijn hoede was toevertrouwd en daarom uitsluitend moest afgaan op de raadgevers, welke hem door Napoleon III ter beschikking waren gesteld. Naast hem staat dan zijn vrouw Charlotte als de liefhebberde en edelmoedige keizerin, die tevergeefs trachtte haar man den troon te laten behouden, en die ten slotte waanzinnig werd toen al haar idealen ineen-

Juárez wordt in ieder geval geteekend als de vrijheidsheld van Mexico, die niet anders kon handelen dan hij gedaan heeft. Hij is in deze film de nobele held, die eigenlijk met een bloedend hart zijn slachtoffer laat fusilleeren. Dan komt Maximiliaan, de beste brave man, die het o zoo goed bedoelde, doch die totaal geen kijk had op dat vreemde volk, dat

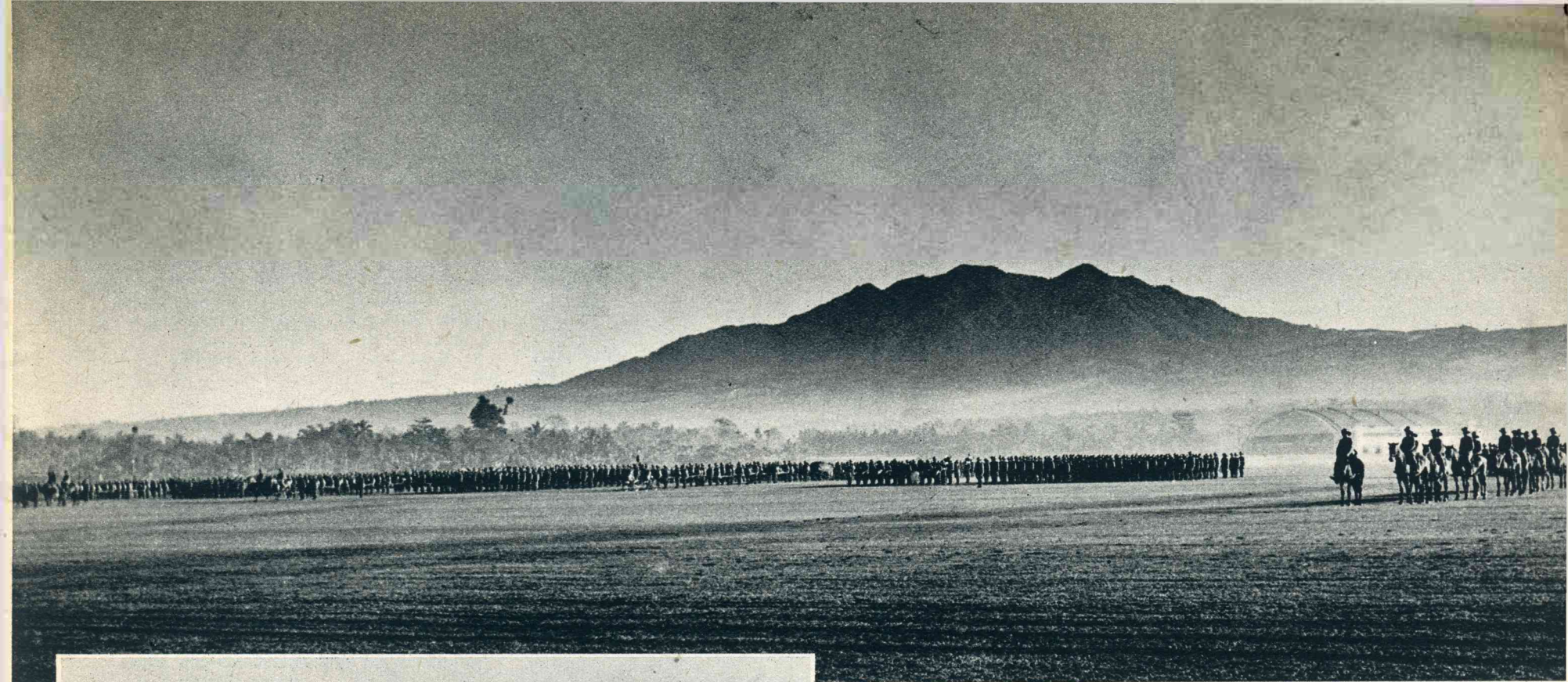
Brian Aherne als Maximiliaan van Habsburg, die er vast van overtuigd was, dat de Mexicanen hem als hun keizer wilden hebben. Onbewust zorgde hij daardoor voor eenige bloedige jaren in de historie van Mexico, waarbij hij zelf als voornaamste slachtoffer viel.

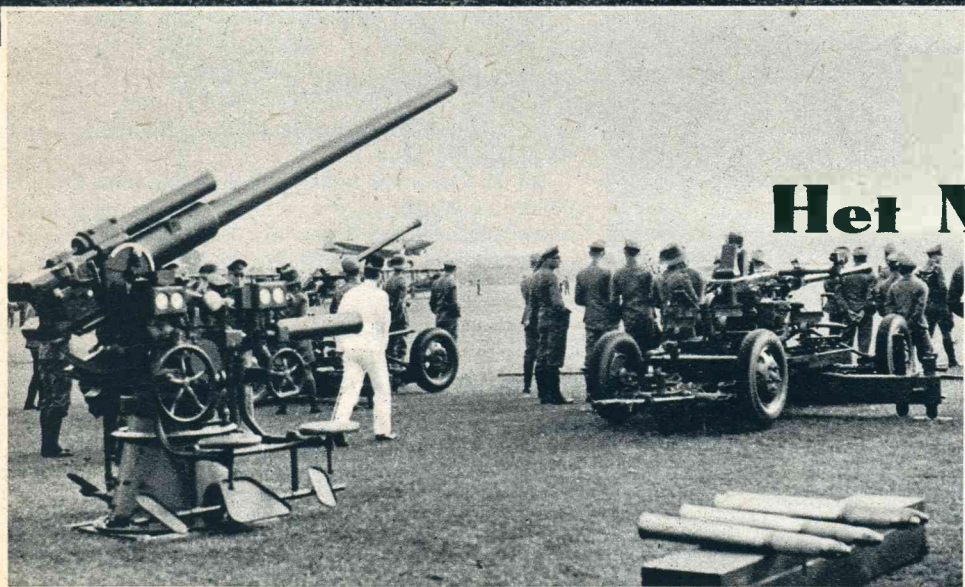
stortten en haar man als een offer van zijn plicht viel.

Dit zijn zoo de voornaamste figuren uit deze film, welke die heele droevige Mexicaansche geschiedenis weer voor den geest brengt. Het is een Amerikaansche film en dus is het heele verhaal van dien kant af belicht. Niettemin werd het een tamelijk getrouw beeld van dit historisch gebeuren, al onthult de film ook niet meer feiten dan het doorsnee-publiek reeds wist.

Paul Muni is de Juárez en speelt die rol weer met al de bestudeerdheid en nauwkeurigheid welke we van hem gewend zijn. Een prachtereatie geeft Brian Aherne van de Maximiliaan-figuur, terwijl Bette Davis zijn lichtelijk dweepzieke echtgenoot vertegenwoordigt. Noemen we dan nog Claude Rains als Napoleon III, wiens gereserveerd spel eveneens de aandacht trekt, dan hebben wij daarmede de voornaamste steunpilaren van deze forsich gebouwde en sterk gespeelde film opgesomd.

Aantreden van een legerafdeeling op Andir (Bandoeng), Indië's grootste garnizoenstad.

Het Indische leger is thans met het meest moderne luchtafweergeschut uitgerust, zoodat ook in dit opzicht aan alle mogelijke eventualiteiten het hoofd kan worden geboden.

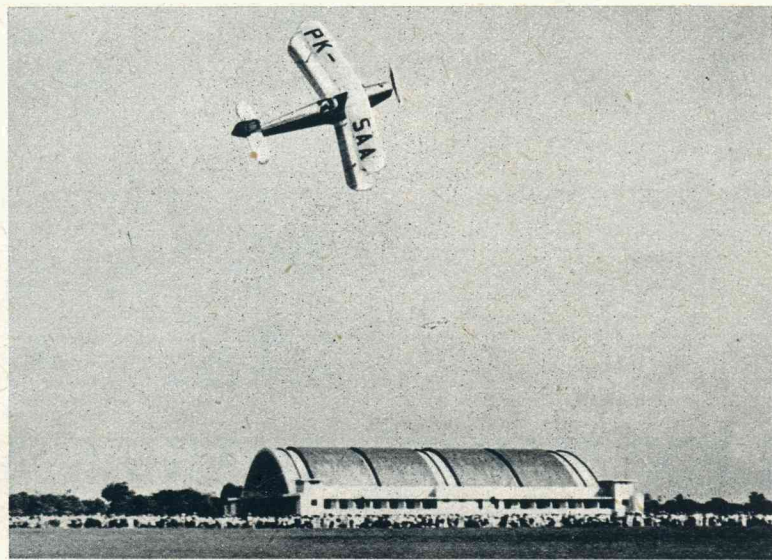
Een afdeeling infanterie met de oude bekende bamboehoeden, die geleidelijk door stalen helmen worden vervangen.

Het appèl der stalen vogels. Sedert kort is de luchtvaartafdeeling een zelfstandig wapen geworden. Hier ziet men escadrilles Koolhovenjagers op het centrale militaire vliegveld te Andir.

Het Nederlandsch-Indische Leger paraat

De handhaving der neutraliteit in een conflict tusschen andere mogendheden dwingt een klein land, dat over uitgebreide en rijke overzeesche koloniale gebieden beschikt, tot het nemen van maatregelen, die het best geschikt zijn om het buiten elk conflict te houden. Leger en vloot hebben hierbij een taak te vervullen, die van vitaal belang is en, zooals u uit deze enkele opnamen van het Ned.-Indische leger zal blijken, in alle opzichten wordt begrepen.

Een eenzame vogel boven het militaire vliegveld van Tjililitan bij Batavia.

EEN MOOIE JUMPER MET LANGE MOUWEN

VOOR 92 CM. BOVENWIJDTE.

Wanneer de gure dagen in aantocht zijn, komt een warme jumper met lange mouwen bijzonder goed van pas en wij zijn er dan ook van overtuigd, dat velen onzer lezeressen dit mooie model graag na zullen breien. Het patroon is zeer eenvoudig en gemakkelijk na te werken, maar wanneer het waar is, dat eenvoud het kenmerk is van het werkelijk mooie, dan is het hierbij afgebeelde model daar wel een sprekend voorbeeld van. Het zal zoowel in wit, donkerblauw als in een of andere modetint uitstekend voldoen, als we maar zorgen, dat de wol voor de garneering op het voorpand in goed bijpassende tinten wordt gekozen.

Benodigdheden: Ongeveer 400 gram tamelijk dikke sportwol, wat gemêleerde wol voor de garneering, vijf aluminium breinaalden zonder knop no. 2, twee breinaalden met knop no. 3 en een stopnaald met een stompe punt.

Maten: Lengte 52 cm.; bovenwijdte 92 cm.; hoogte tot aan het armsgat 32 cm.; mouwlengte (aan den binnenkant gemeten, manchet inbegrepen): 54 cm.

Proeflapje: 25 steken in de breedte en 30 naalden in de hoogte meten elk 10 cm.

HET RUGPAND.

Met breinaalden no. 2 zetten we 94 steken op en breien hierboven voor den boord 30 naalden steeds afwisselend 2 r., 2 av. (steeds r. boven r. en av. boven av.).

Bij de 31e naald gekomen, gaan we verder met naalden no. 3 en breien in tricotsteek, waarvan echter de averechte kant boven moet komen. We breien dus alle heengaande, oneven naalden averecht, alle teruggaande, even naalden recht.

Aan het einde van de 39e, 40e, 44e, 45e, 49e, 50e, 54e, 55e, 59e, 60e, 64e, 65e, 69e, 70e, 74e, 75e, 79e,

80e, 84e, 85e, 89e en 90e naald zetten we er 1 st. bij op. We hebben dan 116 st. op de naald.

Boven dit aantal steken breien we nu verder tot en met de 96e naald. Het werk heeft nu een lengte van 32 cm. en we beginnen af te kanten voor het *armsgat*.

Aan het begin van de 97e, 98e, 99e, 100e, 101e, 102e, 103e en 104e naald kanten we hiervoor telkens 3 st. af en hebben dan nog 92 st. op de naald.

Boven dit aantal steken breien we door tot we in totaal 144 naalden hebben.

Bij de 145e naald kanten we voor den *hals* de middelste 16 st. af en breien iedere schouderhelft afzonderlijk boven 38 st. af.

Linkerschouderhelft: Voor den hals kanten we aan het begin van de 145e, 147e, 149e, 151e, 153e, 155e, 157e en 159e naald telkens 1 st. af, terwijl we voor den *schouder* tegelijkertijd aan het begin van de 148e en iedere volgende teruggaande naald telkens 6 st. afkanten tot alle steken gebruikt zijn.

De rechterschouderhelft breien we op dezelfde, doch tegengestelde wijze. Voor den *hals* kanten we dus aan het begin van de 146e, 148e, 150e, 152e, 154e, 156e, 158e en 160e naald telkens 1 st. af, terwijl we tegelijkertijd voor den *schouder* aan het begin van de 149e en alle volgende heengaande naalden telkens 6 st. afkanten, tot alle steken gebruikt zijn.

HET VOORPAND.

Dit wordt tot en met de 132e naald hetzelfde gebreed als het rugpand.

Bij de 133e naald kanten we voor den hals de middelste 14 steken af en breien iedere schouderhelft afzonderlijk boven 39 st. af.

Rechterschouderhelft (rechts in het dragen): Voor den hals kanten we aan het begin van de 133e, 135e, 137e, 139e, 141e, 143e, 145e, 147e en 149e naald telkens 1 st. af (30 st. over).

Boven dit aantal steken breien we door tot en met de 147e naald. Aan het begin van de 148e en iedere volgende teruggaande naald kanten we voor den *schouder* telkens 6 st. af, tot alle steken gebruikt zijn.

De linkerschouderhelft (links in het dragen) breien we op dezelfde doch tegengestelde wijze af. Voor den *hals* kanten we aan het begin van de 134e, 136e, 138e, 140e, 142e, 144e, 146e, 148e en 150e naald telkens 1 st. af (30 st. over).

Boven dit aantal steken breien we door tot en met de 148e naald. Aan het begin van de 149e en iedere volgende heengaande naald kanten we voor den *schouder* telkens 6 st. af tot alle steken gebruikt zijn.

DE MOUW.

Met breinaalden no. 2 zetten we 50 st. op en breien hierboven voor de manchet eerst 30 naalden steeds afwisselend 2 r., 2 av. (we breien steeds r. boven r. en av. boven av.).

Bij de 31e naald gekomen, gaan we verder met naalden no. 3 en breien weer in tricotsteek, waarvan de averechte kant boven komt.

Aan het begin en einde van de 40e en iedere volgende 8e naald (dus bij de 48e, 56e, 64e naald enz.) zetten we er 1 st. bij op tot we in totaal 80 st. op de naald hebben. We hebben dan 152 naalden gebreed.

Boven deze 80 st. breien we nu verder tot en met de 162e naald. Het werk heeft nu een lengte van plm. 54 cm. en we beginnen thans aan den kop van de mouw.

Aan het begin van de 163e, 164e, 165e en 166e naald kanten we telkens 2 st. af (72 st. over).

Aan het begin van de 167e, 168e, 169e, 170e, 171e, 172e, 173e, 174e, 175e en 176e naald kanten we telkens 1 st. af (62 st. over).

Boven dit aantal steken breien we nu verder tot en met de 212e naald. Aan het begin van de 213e en iedere volgende naald (tot en met de 222e naald) kanten we telkens 2 st. af.

Bij de 223e naald kanten we ten slotte alle overgebleven steken in een keer af.

We persen nu alle deelen luchtig onder een vochtigen doek op en zetten ze in elkaar.

Voor den *boord* nemen we rondom den hals met naalden no. 2 alle steken op en breien hierboven 20 cm. steeds afwisselend 2 r., 2 av., waarna we afkanten.

Het voorpand van den jumper wordt, zooals de afbeelding laat zien, in kettingsteek met de gemêleerde wol gegarneerd en wel zoo, dat ruiten ontstaan.

Wat zullen we eten?

- Zondag:** Groentesoep.
Schapenbout.
Postelein.
Aardappelen.
Appelflappen.
- Maandag:** Koud vleesch.
Appelmoes.
Aardappelen.
Griesmeelvla.
- Dinsdag:** Magere tomatensoep.
Gehakt van snoek.
Sla.
Aardappelen.
- Woensdag:** Andijvie met gehakt.
Aardappelen.
Fruit.
- Donderdag:** Krabbetjes.
Roode kool.
Aardappelen.
Vermicellipap.
- Vrijdag:** Macaronisoep.
Havermoutlapjes.
Tomatensla.
Aardappelen.
- Zaterdag:** Gestooft niertjes.
Witte kool.
Aardappelen.
Drie in de pan.

liter en leg de visch er in zoodra het water kookt. Kook den snoek in ongeveer 20 minuten gaar. Neem de visch uit het water en verwijder het vischvleesch van de graten. Ga hierbij zeer nauwkeurig na of er geen graten zijn achtergebleven, want snoek heeft zeer fijne graatjes. Week het brood in warm water en druk het stevig uit. Vermeng het met het vischvleesch en maak de massa op smaak met zout, peper en nootmuskaat. Werk er het ei door en zorg dat het een smeuge massa wordt, die gemakkelijk tot balletjes kan worden gevormd. Maak er gehaktballen van en rol ze door paneermeel. Laat de boter heet worden en bak het gehakt aan alle kanten bruin en gaar. Maak de jus af met een scheutje water.

VERMICELLIPAP (4 PERSONEN)

1 liter melk, 100 gr. vermicelli, een snuffje zout, suiker naar smaak, desverkiezend 1 ei.

Breng de melk met het zout aan de kook. Wasch de vermicelli en voeg deze bij de kokende melk, laat de pap onder af en toe roeren gaar worden op een zacht vuurtje in ongeveer ½ uur. Klop daarna desverkiezende 1 ei los en roer het door de pap. Maak de pap op smaak met suiker of dien ze zonder suiker op en presenteer deze apart aan tafel.

Uit ons menu

SCHAPENBOUT (4 PERSONEN VOOR TWEE DAGEN)

1 kg. schapenbout, een paar laurierbladen, peperkorrels, kruidnagelen, 1 ui, zout, 2 ½ dl. azijn, 2 ½ dl. water, 100 gr. boter, of half vet en half boter.

Wasch het vleesch en leg het vervolgens in een kom met den ui en de kruiden. Giet er den azijn en het water op en laat het vleesch een paar dagen in de marinade liggen onder af en toe omkeeren. Droog het vervolgens af en bestrooi het met zout. Laat dit nog een kwartier ongeveer intrekken. Smelt intusschen het vet en de boter en laat deze bruin en heet worden. Schroei het vleesch aan alle kanten dicht en bak het daarna bruin. Giet dan een gedeelte van de marinade bij de jus en laat het vleesch ongeveer 1 ½ uur stoven. Maak de jus als het noodig is voor het presenteren nog af met een scheutje water.

ANDIJVIE MET GEHAKT (4 PERSONEN)

1 kg. andijvie, 400 gr. varkensgehakt, 1 ei, zout, peper, nootmuskaat, 50 gr. boter, paneermeel.

Maak de andijvie schoon, maar laat de groente in haar geheel. Kook ze gaar in water met zout, gedurende ongeveer ½ uur. Laat ze daarna op een vergiet uitlekken. Maak het gehakt aan met zout, peper, nootmuskaat en ei, werk het goed door elkaar. Smelt een gedeelte van de boter en roer het gehakt er door op een zacht vuurtje tot het lichtgrijs van kleur is. Leg de helft van de andijvie in een vuurvast schoteltje, schik hierop het gehakt en dek het vleesch met de rest van de groente af. Strooi over het geheel een laag paneermeel en leg er hier en daar een kluitje boter op. Laat het schoteltje in den oven bruin worden.

GEHAKT VAN SNOEK (4 PERSONEN)

1 ½ kg. snoek, 250 gr. oud brood, 1 ei, zout, peper, paneermeel, 75 gr. boter. Maak de visch zorgvuldig schoon, zet een pan water op met 1 lepel zout per

APPELFLAPPEN

200 gr. bloem, 50 gr. boter, 4 eieren, 2 ½ dl. melk, een snuffje zout. Voor het vulsel: appelmoes, kaneel, suiker.

Breng de melk met het zout en de boter aan de kook. Strooi er de bloem door en roer het deeg tot het als een bal van de pan loslaat. Neem de pan van het vuur en klop er een voor een de eieren door. Laat het deeg afkoelen en rol het daarna op een met bloem bestrooide tafel uit tot een dikken lap. Snijd er vierkante lapjes van en leg op ieder lapje wat appelmoes, waarover wat kaneel en suiker is gestrooid. Klap de lapjes dicht, bestrijk de randen met water en druk ze aan met de punt van een aardappelmessje. Bak de appelflappen in heet frituurvet gaar en bruin in ongeveer 20 minuten. Laat ze op grauw papier uitlekken en presenteer ze warm. Bestrooi ze vlak voor het presenteren met poedersuiker.

CORRESPONDENTIE

Mej. H. v. D. te Eindhoven. Neemt u het meubel eens af met een doekje met terpentijn en zet het daarna gelijkmatig in de was.

Het vliegenvuil kunt u verwijderen met water en een scheutje ammonia of met een lauw sopje. In beide gevallen spoelt u na het ontvleken met schoon water.

Mevr. F. de H. te Amsterdam. Het is zeer moeilijk voor ons om u te zeggen hoe u vlekken uit boeken moet verwijderen, daar u ons niet zegt welke vlekken het zijn. Vetvlekken b.v. belegt u met een papje van magnesia en tetra. Wanneer de tetra geheel verdampt is en de vlekken zijn nog niet geheel verdwenen, dan legt u er nogmaals een nieuw papje op. Kleurvlekken, b.v. van thee, koffie, vruchten enz. kunt u verwijderen door ze vochtig te maken met waterstof-superoxyde 3 %, en te laten bleeken. Inktvlekken kunt u met bleekwater bleeken.

Ho glanst ook Uw haar door Blondona

Ouderwetse shampoos maken Uw haar glansloos door de kalkzeepneerslag, die na het wassen in het haar achterblijft. Van zulk haar wordt dan ook terecht gezegd, dat het „alkali-dof” is. Alleen moderne alkali-vrije haarwasmiddelen kunnen Uw haar de natuurlijke glans en schoonheid geven. Blondona, dat Kamillioflor bevat, maakt donker geworden blond haar weer licht en glanzend, terwijl Brunetta door het speciale preparaat Hequil, donker haar een warme, diepe gloed verleent. Een ander groot voordeel is: Na gebruik van Blondona of Brunetta droogt het haar verbazend vlug.

BLONDONA
VOOR BLOND HAAR
BRUNETTA
VOOR DONKER HAAR

DE MODERNE ALKALI-VRIJE HAARWASMIDDELEN.

Gütermann's
Naaizijde

Sterk • Elastisch • Kleurecht!

DANK U MAMMIE,
NU IS-MIJN
HOOFD-
VERKOUDHEID
AL VEEL BETER!

JA, SCHAT, MAAR VOORTAAN
VA-TRO-NOL EERDER GEBRUIKEN,
DAN VOORKOM JE VELE
VERKOUDHEDEN!

Een feit—Een paar druppels Vicks Va-tro-nol in de neusgaten verhelpen snel de prikkeling, verwijderen het slijm, verminderen de gezwollen slijmvliezen en laten U weer vrij ademen. **Nóg beter**—wacht niet tot Uw neus verstopt is! Va-tro-nol is speciaal om de Natuur te helpen bij het bestrijden van infecties in neus en keel, waar de meeste verkoudheden ontstaan. Gebruik het direct als U niest of snuift en voorkom vele verkoudheden.

VICKS VA-TRO-NOL

Een paar druppels in ieder neusgat
Prijs fl. .90 per flacon.

Bärbel.

Tweka.

Kübler.

Bleyle.

NU HET WINTERT

Nog vóór half October werd het reeds zóó abnormaal koud, dat niet alleen, ondanks een hausse in kolenprijzen, de kachels al op volle capaciteit brandden, maar in de zaken, waar men wollen tricot brengt, zelfs al de teleurstelling werd opgedaan van een „uitverkocht”. Zoo snel kunnen de fabrieken niet leveren of de voorraden zijn binnen enkele dagen weer tot een minimum gereduceerd, waaraan intusschen niet alleen de koude schuld heeft. Parijs heeft gesproken en de laatste shows brachten vele modellen in zijden en wollen jersey en de Nederlandsche vrouw ziet daarin een wenk om eindelijk aan haar lang-gekoesterd verlangen naar wollen kleeding toe te geven. De bereiding van wollen tricot heeft een groote verbetering ondergaan, zoodat het onmisbare product niet meer mank gaat aan de vele gebreken van vroeger, als een spoedig uittrekken en een zich wat al te veel naar het figuur voegen. Jurken en blouses van wollen tricot zijn een weldaad voor koude dagen, zij besparen ons menige verkoudheid, terwijl zij thans in de meest elegante modellen en modieuze kleuren gebracht worden.

Als eerste vertoonen we hier een donkerblauw jurkje, dat niet alleen uitstekend geschikt is voor het kantoormeisje, maar ook voor de vele dames, die geregeld haar gymnastiekles nemen en er dan tegen opzien om haar kapsel bij het omkleeden te beschadigen. Nummer twee brengt een vestblouse in zacht geel, die het uitstekend zal doen onder een bruinen tailleur, terwijl nummer drie zijn aantrekkelijkheid voor een groot deel ontleent aan de fantasie-steken, die bij het breien werden toegepast.

Het vierde plaatje brengt ons een deux-pièces, dat het groote voordeel heeft, dat er ook andere truitjes op het rokje gedragen kunnen worden, waarna we als nummer vijf een alleraardigste blouse van angorawol toonen, die elk sportief jong meisje met genoegen zal dragen.

Ten opzichte van warme, wollen kleeren heeft de collectie zich dermate aan de eischen van den modernen tijd aangepast, dat er voor niemand meer eenig bezwaar behoeft te bestaan om zich volkomen naar de weersomstandigheden te kleeden.

Venus.

Voor zwaardere figuren

165. Eenvoudige japon van wollen stof, met fluweelen biezen gegarneerd, driekwart mouw, voorpanden met kleine revers. Benodigde stof: 3 m. van 140 cm. breed.

166. Japon van dunne wollen stof, sluiting met knopen en knoopsgaten, gegarneerd met stiksels, lange mouw. Benodigde stof: 3 m. van 140 cm. breed.

167. Japon van wollen stof, schouder- en rugstuk, sluiting met knopen en knoopsgaten, hals met klein vestje. Benodigde stof: 3 m. van 140 cm. breed.

168. Getailleerde japon, hals met kleine revers, knoopsluiting op den rug, lange mouw met manchet. Benodigde stof: 3.25 m. van 140 cm. breedte.

VERKRIJGBAAR IN DE MATEN 46, 48, 50, 52

Van alle in deze rubriek afgebeelde genummerde kostuums, die ontleend zijn aan het mode-album „Winterweelde”, zijn patronen verkrijgbaar tegen den prijs van 50 cts. voor complets, 35 cts. voor mantels en japonnen en 20 cts. voor rokken, blouses, kleine avondjassen en kinderkleding. Bij bestelling vooral opgeven het gewenschte maatnummer. Bestellingen kunnen geschieden bij uw agent of bezorger; door girostorting op No. 293631; door toezending van het bedrag per postwissel of in postzegels (s.v.p. niet van 6 cent) aan het PATRONENKANTOOR „PANORA”, NASSAUPLEIN 1, HAARLEM waarbij 5 cts. extra voor toezending per post verschuldigd is. Men kan echter de patronen ook afhalen aan het bureau van dit blad.

CORRESPONDENTIE

Mevr. H. S. te Dordrecht. Voor het confijten van peren wordt een fijne soort vruchten genomen, bv. bergamotperen. Het recept van *geconfijte peren* is als volgt:

2 kg. peren, plm. 1½ liter water, 1 citroenschil, 1 vanillestokje, 1125 gram suiker, desverkiezend wat citroensap.

Schil de peren, halveer ze en verwijder de klokhuizen. Laat ze daarna eenigen tijd in ruim water staan. Breng vervolgens versch water met de smaakjes en de suiker langzaam aan de kook. Leg er de peren, die juist door het vocht bedekt moeten zijn, in en laat deze op een zacht vuurtje zoolang koken tot ze rood geworden zijn. (Indien de peren niet rood worden, voegt men er een scheutje azijn of wat bessen- of bramen-sap aan toe). Leg de peren in een kom, dek deze toe en kook het vocht den volgende dag opnieuw in tot het strooperig is, m.a.w. tot dit aan een lepel blijft kleven. Roer desverkiezend wat citroensap door het vocht. waardoor de smaak wat minder zoet wordt en giet het vocht daarna over de peren, die in een Keulsch potje zijn gelegd.

Sluit het potje met vochtig perkamentpapier af en plaats het op een koele en droge plaats. Geef de geconfijte peren als nagerecht of gebruik ze voor het garneren van taarten enz.

Mej. I. 't V. te Maasdam. Misschien hebt u aan de snijboonen wat veel zout toegevoegd, zoodat er te veel vocht aan de groente werd onttrokken, waardoor zij hard werd.

Om de snijboonen desondanks toch gaar te krijgen, raden wij u aan er onder het koken een weinig dubbelkoolzure

soda (zuiveringzout) aan toe te voegen. Voor een normale hoeveelheid zal een mespuntje reeds voldoende zijn.

Mevr. Th. A. M. R. te Scheveningen. Prei en selderij worden op dezelfde wijze ingemaakt als alle andere groenten, die in aanmerking komen voor den inmaak in het zout.

De groenten worden dus gewasschen, de prei wordt in niet te dunne reepjes gesneden, terwijl de selderijblaadjes van de stengels worden gehaald. Daarna doet u de groenten ieder afzonderlijk, of bij elkaar, in 'n Keulsch potje, waarin eerst een laagje zout is gestrooid. (Men rekent op 10 pond groenten 400 gram zout). Vervolgens wordt ook tusschen iedere laag groente een weinig zout gestrooid, ten slotte stampt u de groente stevig met de hand aan en daarna bedekt u het bovenste laagje met een schoon doekje, waarop weer een plankje met een steen wordt gelegd.

De groente wordt op een koele en droge plaats bewaard.

Mej. M. S. te Zuilen. Wij veronderstellen dat u de houtluis bedoelt. Deze kunt u verwijderen door het meubel te bestrijken met een oplossing van 9 deelen tetra en 1 deel naphthaline. Deze bewerking herhaalt u twee- tot driemaal.

Uw tweede vraag hebben wij aan onze administratie doorgegeven.

Mevr. L. J. te Schiedam. De schroeivlek in de regenjas kunt u verwijderen met waterstofsperoxyde 3 %. U maakt de vlek vochtig en laat het goed een tijdje liggen tot de vlek geheel verdwenen is. Daarna maakt u de jas met schoon water vochtig en laat het goed geheel drogen.

Winterlingerie is tegenwoordig

elegant

HET zou immers niet in U opkomen om 's winters van dat dikke leelijke ondergoed aan te trekken! Voor koude winterdagen draagt U deze elegante lingerie, met teere kant afgezet, uitmuntend door perfecte, modelleerende bustevorm. Uit fijne, zachte wol, (of wol met kunstzijde), in aardig streep-dessin. Weldadig warm! En hoe slankmakend is deze Juvena lingerie. Het elastisch weefsel omsluit Uw lichaam zonder één plooi of kreukeltje!

Vraagt U eens de interessante brochure V, met prachtige foto's der nieuwe modellen aan Jos. Könings, Kon. Wilhelminalaan 475, Voorburg, die U, waar nodig, tevens het adres van den dichtstbijzijnden leverancier opgeeft. Wilt U Uw naam en adres s.v.p. in blokletters schrijven?

Juvena

Veilig landen!

In veilige haven landen... goed terecht komen... daar gaat het om in het leven! Maar... wie in de tegenwoordige tijd niets kent, niets weet, kan niet goed terecht komen. **HIJ STAAT MET LEGE HANDEN.** Hij is voor iedere betrekking onbruikbaar. Zorg daarom voor Uw ontwikkeling. Volg een der doeltreffende A.S.S.O.-cursussen. De kosten behoeven geen bezwaar te zijn. Laag maandelijks lesgeld en... alle boeken, atlassen, tekenbenodigdheden, enz. gratis.

Vat moed en zet U aan den arbeid!

Schriftelijke lessen voor hen, die lager onderwijs genoten en voor gevorderden, voor dames en heren, voor jong en oud, voor gehuwden en ongehuwden. Elke week een leszending. Correctie van gemaakt werk. Na afloop hulp bij sollicitatie.

Lees nevenstaande cursusopgave. Vraag ons per bon, in gesloten enveloppe, gefrankeerd met 5 cent, of per brief, het prospectus van de cursus, waarvan U iets meer wilt weten. Wij zenden U kosteloos alle inlichtingen en tevens dankbetuigingen van vele geslaagden en aangestelden

ASSO

INSTITUUT VOOR SCHRIFTELIJK ONDERWIJS • NIEUWE PLEIN 31, BIJ HET STATION, ARNHEM • DIR. J. v. d. BIJ, HOOFDONDERWIJZER

BON Het A.S.S.O.-INSTITUUT, Nieuwe Plein 31, Arnhem.

Ik verzoek, zonder enige verplichting, gratis inlichtingen omtrent de cursus voor:

Naam Woonplaats

Straat en No. Leeftijd

A-cursussen:

Voor heren: middenstandsdiploma, politiediploma, marechaussee, politietroepen, leerling-verpleger, besteller, hulpkeurmeester (voor slagers), keurmeester van waren, manufacturenbrevet, kruideniersdiploma, warenkennis, etaleur, reiziger, administrateur, notarisklerk, makelaartaxateur, effectenvak, inspecteur verzekeringsmij., directeur van een woning- en assurantiebureau.

Voor dames: middenstandsdiploma, leerling-verpleegster, manufacturenbrevet, kruideniersdiploma, warenkennis, etaleuse, cassière, reiziger, privé-secretaresse, kinderverzorgster, kinderjuffrouw, assistente bij een dokter of tandarts, fröbelonderwijzeres, fröbelen.

LEER DIT VOOR UW KINDEREN!

B-cursussen:

Voor dames en heren: ALGEMENE ONTWIKKELING (ZEER UITGEBREIDE CURSUS VOOR IEDEREEN), praktijkdiploma boekhouden (dubbelboekhouden), handelskennis, handelsrecht, statistiek, handelsrekenen, boekhouddiploma's „Mercurius" en „Vereniging van Leraren", landbouwboekhouden, landbouwkundig bedrijfsleider/zetboer, Nederlandse taal, Frans, Duits, Engels; Nederlandse, Franse, Duitse en Engelse handelscorrespondentie, steno-graphie (systeem „Groote"), spreken in het openbaar, rekenen, meetkunde, algebra, wiskunde, belastingconsulent, handschriftverbetering, beschavingsleer (goede omgangsvormen).

C-cursussen:

auto-monteur, auto-techniek, garagehouder-vestigingswet, motor- en rijwielhersteller, auto-expert (voor verzekerings-inspecteur en taxateur), theorie rijbewijs, autodieselmonteur, electriciën, electrotechniek, diploma sterkstroommonteur V.E.V., diploma zwakstroommonteur V.E.V., lijnwerker, telegrafist, radiomonteur, radiotechniek, radiocentrale-monteur, lasser, lastechniek, machinist voor stoombedrijf, voor motorbedrijf, voor electrisch bedrijf, voor de officiële diploma's land-, scheeps- en zuivel-machinist, koeltechniek, vliegtuigmecaniciën, vliegtuigtechniek, verwarmingsmonteur, verwarmingsinstallateur, metaalbewerking (smid-, machine-, constructiebankwerker, draaier, enz.), machinemonteur, fabrieksmonteur, loodgieter, erkend gasfitter, erkend waterfitter, V.V.A.-diploma's gezelschap en meester voor timmeren, voor metselen, voor lood- en zinkwerken, voor smidbankwerken, voor machine-bankwerken, v. auto-monteur, electrotechnisch-tekenen, machine-tekenen, bouwkundig-tekenen, meubel-tekenen, scheepsbouw-tekenen,

mode-tekenen, reclame-tekenen en ontwerpen,

OOK VOOR DAMES!

adspirant bouwkundig opzichter, bouwkundig opzichter, betonbouw, wegenbouw, filmopérateur, bedrijfsleider-werkmeester, gezelschap en meester kleermaker, enz.